

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

16 ינואר 2020

תמ"ש 22987-01-14 נ.א. נ' מ.ח.

תמ"ש 26742-07-14

תמ"ש 26534-07-14

בפני כב' השופט נמרוד פלקס, סגן הנשיא

האיש

א.ג.ס.

ע"י ב"כ עו"ד יעקב בן מלך ואח'

נגד

האישה

ש.ס.

ע"י ב"כ עו"ד רומי קנבל ואח'

פסק דין

1. תביעות רכושיות הדדיות (תמ"ש 26742-07-14 ותמ"ש 22987-01-14) ותביעה למזונות אישה (תמ"ש 26534-07-14). עסקינן בהליכים, שבירורם ארך זמן רב מעבר למקובל, נוכח התנהלות הצדדים, והאישה בפרט, עת העלתה טענות מן היקב ומן הגורן, לכל אורך ההליך, ואף בסיכומיה ולאחר מכן (ראו לדוגמא: "תשובה לתגובת המשיב המתיר צירוף ראיה" מיום 16.1.20), ונקטה שלל הליכים שעיקבו את הדיון. כעת סוף סוף, עת הובאו כלל הראיות, הוגשו סיכומי הצדדים, בהם העלו הצדדים לראשונה שלל טענות שלא בא זכרן בכתבי הטענות, ניתן להכריע בעניין.

מבוא ורקע להכרעה

2. עסקינן בצדדים שמשך הסכסוך ביניהם, אגב פרידתם, עולה על תקופת נישואיהם. הצדדים נישאו כדמו"י ביום 3.9.2001, עת האיש היה כבן 53 והאישה כבת 39. לשניהם היו אלה נישואיהם השניים, כאשר לכל אחד מהם שני ילדים מנישואיו הראשונים. קודם להיכרותם עסק האיש משך שנים רבות בתחום המסעדנות, ואף הקים וניהל מסעדות שונות, ואילו האישה עסקה בתחום הפרסום. הצדדים הכירו מספר שנים קודם לנישואין בנסיבות עסקיות, עת האישה ביצעה עבור האיש אי אלו שירותים עסקיים, ולימים הפכו היחסים ביניהם לחבריים, רומנטיים, ואזי אף נישאו. לאחר שמונה שנות נישואין גבה טורא ביניהם, ומאז פרידתם בשלהי שנת 2009, מנהלים הם הליכים משפטיים שונים, כאשר רק בחלוף קרוב לעשור, בשנת 2018, סודר גטם.

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

16 ינואר 2020

תמ"ש 22987-01-14 נ.א. נ' מ.ח.

תמ"ש 26742-07-14

תמ"ש 26534-07-14

3. ראשית ההליכים בתביעת גירושין על כל הכרוך לה שהגיש האיש ביום 29.12.09, למחרת היום עתרה האישה לגירושין בבית הדין הרבני, ולמזונותיה וחלוקת הרכוש בבית משפט זה, הדיון בתביעות אלו הועבר אף הוא אל בית הדין הרבני מפאת כריכת עניינים אלו כאמור. ראו: החלטת השופט הכהן מיום 4.2.10 בתמ"ש 31010/09.

4. בפסק דינו מיום 20.6.11 חייב בית הדין הרבני האזורי בירושלים את האיש בתשלום מזונות האישה בסך של 7,500 ₪ לחודש מדין "עולה עמו", ובנוסף חייבו להמשיך לשאת במלוא תשלומי המשכנתא בגין בית המגורים המשותף בבז. (להלן - "בית המגורים") (בסך 10,000 ₪ לחודש) וכן בכל הוצאות החזקת הבית כפי שנהג (סך לגביו נותרו הצדדים חלוקים). ראו גם: החלטת ביה"ד הרבני מיום 14.7.11 "נימוקים לפס"ד מיום י"ח סיוון תשע"א (20/6/2011)", מוצג 35 לתיק המוצגים.

5. בהתאם להסכם הגירושין שנערך ביום 10.12.18, עובר לסידור הגט, התחייב האיש להמשיך ולשאת בכלל חיוביו "עד למתן פסק דין במזונות וברכוש בבית המשפט לענייני משפחה", כאשר "כל צד שומר על כל זכות לטענה בבית המשפט לענייני משפחה". ראו: סעיפים 3 ו-6 להסכם הגירושין המצורף כנספח א' לסיכומי האישה.

6. הצדדים חלוקים באשר לפסיקת המזונות בבית הדין הרבני, הן לגבי עצם הזכות, הן לגבי שיעורה והן באשר למשך החיוב; על מחלוקות אלה משליך היחס בין חלוקת ואיזון הרכוש לבין תשלומי המזונות הממושכים, משך קרוב לעשור, נוכח פסק הדין למזונות האמור, ובקשת האישה להמשיך בתשלום כמזונות חוזיים או משקמים, אף לאחר הגירושין.

7. הסכסוך הרכושי בין הצדדים נסוב בעיקרו סביב "מסעדת XXX" (להלן - "המסעדה" או "ד.א."). המופעלת על ידי האיש באמצעות חברה בה הוא בעל המניות היחיד ד.א. XXX בע"מ" (להלן - "חברת ד.א."), שיוסדה על ידי האיש ושותפו דאז, מר י.ב. (להלן - "י.ב."), קודם לנישואין. לשיטת האיש, לאישה אין חלק במסעדה והיא אינה זכאית בגינה לכל תשלום; ואילו לשיטת האישה, היא זכאית למחצית הזכויות במסעדה, ולחלופין למחצית שווי עלית שוויה בתקופת החיים המשותפים.

8. הצדדים חלוקים גם באשר לבית המגורים, שנרכש על ידם בעת נישואיהם, ונרשם על שם שניהם בחלקים שווים. זמן מה לאחר הגשת תביעת הגירושין, עזב האיש את הבית, ומאז נותרה האישה לגור בו לבדה, ולסירוגין, ביחד עם מי מבניה. ביה"ד הרבני נעתר לבקשת האישה למדור ספציפי בבית, צו שבוטל ביום 5.3.17, לאחר שביה"ד התרשם כי אפסו הסיכויים לשלום בית. בחלוף כעשור של הליכים משפטיים, כל אחד מהצדדים, מטעמיו הוא,

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

16 ינואר 2020

תמ"ש 22987-01-14 נ.א. נ' מ.ח.

תמ"ש 26742-07-14

תמ"ש 26534-07-14

עותר לאיזון לא שווה בתמורה שתתקבל ממכר הבית, עת אין חולק על פירוק השיתוף בו על דרך מכר.

9. כעבור שלוש וחצי שנים של התדיינות בביה"ד הרבני, עתר האיש לבית משפט זה לסילוק ידם של שני בניה הבגירים של האישה מבית המגורים וחיוכם בדמי שימוש ראויים (תמ"ש 24326-06-12). לאחר שהמותב שהחל בדיון נפסל מלישב בדיון, הועבר העניין לדיון בפני, ואזי הסכימו הצדדים דן וילדי האישה, להעביר את כלל המחלוקות שביניהם להכרעת מותב זה, והן: המחלוקות הרכושיות והמחלוקת בנושא מזונות אישה, כאשר המחלוקת בעניין הגירושין נותרה להכרעת בית הדין הרבני. בין היתר, הוסכם באותה עת, כי ילדי האישה מתחייבים לפנות את בית המגורים מיד עם הכרעת בית המשפט או הכרעת ערכאות הערעור, ככל שיוגשו ערעורים, בכלל המחלוקות שבין הצדדים (מהראיות שהובאו בפני עולה, כי בפועל עזבו ילדי האישה את בית המגורים זה מכבר); כן הוסכם שכל ההחלטות שניתנו על ידי ביה"ד הרבניים בעניין מזונות האישה יעמדו בשלב זה בעינן, וכל צד יהיה רשאי לפנות אל בית המשפט בבקשה לשנותן, במסגרת אותה תובענה חדשה שתוגש מטעמו בהתאם להסכמות הצדדים. ראו: דיון מיום 12.12.13 בתמ"ש 24326-06-12. בהתאם להסכמה דיונית זו הוגשו במהלך שנת 2014 התביעות מושא פסק דין זה.

10. ביום 15.1.15 נעתרתי לבקשת האישה למינוי מומחה חשבונאי מטעם בית המשפט (להלן - "המומחה") להערכת שווי נכסי הצדדים לצורך איזון המשאבים. חו"ד המומחה הוגשה רק כעבור כשנתיים, כאשר גם לאחריה נמשך ההליך נוכח השגות הצדדים על קביעות המומחה.

11. הצדדים העלו שלל טענות הדדיות, בגין הארכת ההליכים שלא לצורך, באופן שגרם לנזקים דיוניים, כלכליים ואף בריאותיים. כפי שהתרשמתי בראשית ההליך דן, וביתר שאת בסופו, נדמה כי הצדדים שניהם פעלו להארכת וסרבול ההליכים, כל אחד בדרכו, והביאו על עצמם הוצאות משפט מיותרות ושנים של התדיינות ועוגמת נפש. ראו לעניין זה גם החלטתי מיום 11.9.14 בתמ"ש 26742-04-14.

12. הצדדים, והאישה בפרט, הציפו את בית המשפט בבקשות וטענות שונות ומשונות, תוך הארכה מיותרת בטענותיהם. התקיימו מספר דיוני הוכחות (ונכתבו קרוב לאלף עמודי פרוטוקול), בהם העידו עדים רבים, רובם לבקשת האישה, עת ספק האם היה בעדות רובם כדי להוכיח את טענותיה, ולמעשה עדות רוב העדים דווקא תמכה בגרסתו העובדתית של האיש. לאחר בחינת כלל הראיות ובפרט בחינת עדויות בעלי הדין עצמם אציין, שעדות האיש הייתה מהימנה עלי בעיקרה, אם כי איני שותף בהכרח למסקנות המשפטיות אותן למד האיש מהעובדות שהתבררו, ולכך אתייחס להלן. עדות האישה וגרסתה העובדתית הייתה בעיקרה

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

16 ינואר 2020

תמ"ש 22987-01-14 נ.א. נ' מ.ח.

תמ"ש 26742-07-14

תמ"ש 26534-07-14

לא מהימנה והתאפיינה במשאלות לב, תקוות, ולעיתים טענות עובדתיות שאין להן כל יסוד, להבדיל מתיאור אמין ומפוכח של המציאות. כולי תקווה שעלה בידי לדון בכלל טענות הצדדים, אשר חלקן נטען כאמור באופן מבולבל וטיפין טיפין, חלף ריכוזן בכתבי הטענות.

המחלוקות הרכושיות

13. לב הסכסוך הרכושי נסוב סביב המסעדה - האם עסקין בנכס משותף לצדדים, או לחלופין השבחת נכס זה עד לפירוד הצדדים בת איזון - כשיטת האישה; שמא עסקין בנכס השייך לאיש לבדו, ואף השבחתו, ככל שהייתה אינה בת איזון, כשיטת האיש. לכאורה, האבחנה בין בעלות משותפת במסעדה ("העץ" כולו), אל מול הבאת שווי השבחתה בגדרי איזון המשאבים (החלק בו "גדל" "העץ" בתקופת החיים המשותפת), משמעותית ולה נפקויות משפטיות רבות. ברם, בנסיבות הפרטניות דנן, הנפקות הכלכלית המעשית של אבחנה זו זניחה. זאת, מפאת שוויה הנמוך של המסעדה במועד הנישואין, אשר מוביל לכך ששוויה עת נפרדו הצדדים, זהה כמעט לשווי השבחתה.

14. יתר המחלוקות נוגעות לאופן חלוקת שווי בית המגורים (ככל שיש לאזן את שוויו להבדיל מלפרק את השיתוף בו מחצה על מחצה, בהתאם לזכויות הצדדים במרשם, ובכך למצות איזון נכס זה); לאיזון שווי תכולת בית המגורים; לנזקים שונים שנגרמו במהלך השנים באשר לאי אלו נכסים שהיו קיימים במועד הפירוד ובחלופי השנים נמכרו על ידי מי מהצדדים; לאיזון שווי כלי הרכב, הזכויות הכספיות, הפנסיוניות והסוציאליות; ולטענות האישה לאיזון לא שוויוני ולאיזון פערי השתכרות והמוניטין. כן טענו הצדדים שלל טענות באשר לנזקים שונים שגרמו צד למשנהו, מאז הפירוד, לזכאות לדמי שימוש ראויים ועוד אי אלו טענות, אשר כפי שיובהר להלן לא הוכחו ואף לא פורשו וכומתו כדבעי.

המשטר הרכושי

15. מאחר והצדדים נישאו זה לזו בשנת 2001, חל בעניינם חוק יחסי ממון בין בני זוג, התשל"ג - 1973 (להלן - "חוק יחסי ממון"), המחיל את המשטר הרכושי הקרוי - הסדר איזון המשאבים, עת לא נערך בין הצדדים הסכם ממון. הסדר האיזון המשאבים קובע שיתוף אובליגטורי - דחוי, לפיו במהלך חיי הנישואין אין לבן זוג אחד זכות קניינית ברכוש בן זוגו אך מפאת חיי הנישואין; כאשר עם התרת הנישואין או פקיעתם עקב מות בן זוג, או במועד מוקדם יותר, נשום שווי נכסי כל אחד מבני הזוג, בניכוי חובותיו, ובן הזוג ששווי נכסיו לאחר ניכוי חובותיו גבוה יותר, נדרש "לתת לשני את מחצית ההפרש, אם בעין ואם בכסף או בשווה - כסף". ראו:

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

16 ינואר 2020

תמ"ש 22987-01-14 נ.א. נ' מ.ח.

תמ"ש 26742-07-14

תמ"ש 26534-07-14

ע"א 1229/90 חנוך נ' חנוך, פ"ד מה(5) 584 (1991); ע"א 803/00 שטיינמץ נ' שטיינמץ (2001);
ע"א 11550/04 סיטבון נ' סיטבון (2007). זהו הכלל, ובהתקיים נסיבות מיוחדות המצדיקות
זאת, ישנו שיקול דעת לבית המשפט ליתן הוראות לפיהן הסדר איזון המשאבים יבוצע באופן
החורג מן הכלל, בהתאם לאפשרויות המנויות בסעיף 8 (1) - (4) לחוק יחסי ממון.
16. הסדר איזון המשאבים מתייחס לכל הנכסים שנצברו למי מבני הזוג במהלך הנישואין, למעט:
(1) נכסים שהיו להם ערב הנישואין או שקיבלו במתנה או בירושה בתקופת הנישואין; (2)
גמלה המשתלמת לאחד מבני הזוג על-ידי המוסד לביטוח לאומי, או גמלה או פיצוי שנפסקו
או המגיעים על פי חיקוק לאחד מבני-הזוג בשל נזק גוף, או מוות; (3) נכסים שבני הזוג
הסכימו בכתב ששווים לא יאוזן ביניהם. יחד עם האמור הדין הנוהג הוא, שאין בהוראות
חוק יחסי ממון כדי לגרוע מיכולתם של בני זוג ליצור ביניהם שותפויות קנייניות וחוזיות
בנכסים ספציפיים, מכוח הדין הכללי (דיני החוזים, הקניין, הנאמנות וכיו"ב). כאשר אפשרות
זאת חלה גם ביחס "לנכסים חיצוניים" המפורטים בסעיף 5 לחוק יחסי ממון. נטל ההוכחה
מוטל ככלל על הטוען לכוונת השיתוף בנכס הספציפי בהתאם לנסיבותיו של כל מקרה. ראו:
רע"א 8672/00 אבו רומי נ' אבו רומי ואח', פד נ(6) 175, 183 (2002); ע"א 7687/04 ששון
נ' ששון, פ"ד נט(5) 596, 615 (2005); בע"מ 1398/11 אלמונית נ' אלמוני (2012).

התקופה הקובעת לאיזון המשאבים

17. מוסכם, כי המועד הקובע לאיזון המשאבים הוא יום הגשת תביעת הגירושין על ידי האיש
ביום 29.12.09. ראו: תגובת האיש מיום 23.6.14 ותשובת האישה מיום 30.6.14.
18. בכל הנוגע לתחילת הקשר בין הצדדים לצורך תחימת התקופה הקובעת לאיזון ביניהם,
אתיחס, למען הסר ספק, גם לטענות ורמיזות האישה, שאינן יכולות לעמוד לה, בדבר היות
הצדדים "ידועים בציבור" קודם לנישואין. ראו למשל: סעיף 69 לכתב התביעה בתמ"ש
26742-07-14; וסעיף 37 לסיכומיה. מבלי לקבוע מסמרות באשר לנפקות המשפטית של היות
בני זוג בבחינת ידועים בציבור קודם לנישואיהם והשלכתה על הארכת התקופה הקובעת לשם
חישוב סכום איזון המשאבים - ממילא הטענה בדבר היות הצדדים "ידועים בציבור" קודם
לנישואין לא הוכחה. ניתן לומר, שככלל, עת נישאים בני זוג מספר שנים מועט לאחר תחילת
הקשר ביניהם, אף אם התגוררו יחדיו קודם לנישואין וניהלו משק בית משותף, יש בכך כדי
לתמוך במסקנה, שאין לראותם משום "ידועים בציבור", קודם לנישואין, שכן נישואיהם
מלמדים על כך שקודם לכן טרם גמלה בליבם ההחלטה לקשור גורלם זה עם זה מעתה ועד
עולם, ותקופת חייהם המשותפים קודם לנישואין הייתה בבחינת "ניסיון". השוו: רע"א

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

16 ינואר 2020

תמ"ש 22987-01-14 נ.א. נ' מ.ח.

תמ"ש 26742-07-14

תמ"ש 26534-07-14

8256/99 פלונית נ' פלוני, פ"ד נח(2) 213, 238 (2003); ע"א 79/83 היועמ"ש נ' שוקרן, פ"ד
 לט(2) 690, 694 (1985); רע"א 9755/04 ביטון נ' קצין התגמולים (2008).
 19. באשר למשך הקשר שבין הצדדים, קודם לנישואין, העלתה האישה גרסאות סותרות. מחד
 גיסא, טענה בכתב התביעה הרכושי המקורי, כי לאחר 5 שנים בהם הצדדים חיו יחדיו
 כידועים בציבור וניהלו חיים משותפים מלאים החליטו להינשא זה לזו בשנת 2001 (סעיף 13
 לתביעה מיום 30.12.09 תמ"ש 31011/09), ומאידך גיסא, טענה בתביעתה הרכושית העדכנית
 משנת 2014 שהקשר העסקי התפתח במקביל לקשר הזוגי ביניהם, בסמוך לחודש נובמבר
 1999. ראו: סעיף 24 לתביעה הרכושית תמ"ש 26742-07-14; סעיף 23 לתצהיר עדות ראשית
 מיום 14.7.14; סעיף 7 לסיכומיה; ש' 1-4 עמ' 18 לפרוטוקול מיום 24.6.18. התרשמותי
 מהראיות היא, כפי שטען האיש, כי מדובר בקשר זוגי שהתפתח עד שהבשיל לכדי נישואין
 בשנת 2001 (סעיף 11א' לכתב הגנתו בתביעה הרכושית), ומכאן שאין להביא את התקופה
 שקדמה לנישואי הצדדים בחשבון איזון המשאבים (ככל שניתן היה לעשות כן על פי דין), ואף
 לא חלה בתקופה זו הלכת השיתוף. בשולי הדברים יאמר, כי כאשר מונה המומחה להעריך
 את שווי החברות ורכוש הצדדים, לא עמדה האישה על קביעת מועד אחר, מוקדם יותר למועד
 הנישואין, לצורך הערכת הרכוש והחברות, ובכך זנחה את טענת "הידועים בציבור".

20. לאחר הבהרות אלה אפנה לדון ולהכריע בטענות הצדדים ביחס לכל נכס ונכס לגביו חלוקים
 הצדדים.

המסעדה

21. המסעדה, העומדת בלב הסכסוך הרכושי, החלה לפעול בחודש נובמבר 1995, כאשר לשיטת
 האיש, קדמו לכך תכניות ופעולות הקמה החל משנת 1993 (סעיף 14 לכתב הגנתו לתביעה
 למזונות). מדובר במסעדה אתנית אקסקלוסיבית, המגישה מאכלים המבוססים על טהרת
 האוכל ה-XXX, ומיועדת בין היתר, לעריכת אירועים של כ-200 איש. המסעדה פועלת
 ממבנה, אשר אינו בבעלותה, או בבעלות האיש, והיא שוכרת מבנה זה מצד ג'. ראו: עמ' 21
 לחוו"ד המומחה מיום 14.9.17; סעיף 6 בעמ' 2 לנספח 8 לחווה"ד; ש' 23-24 עמ' 386 וש' 14-
 18 עמ' 387 לפרוטוקול מיום 18.10.18.

22. במועד הנישואין מניות חברת ד.א., המפעילה את המסעדה, היו רשומות במחציתן על שם
 האיש ובמחציתן האחרת על שם י.כ. מניות י.כ. הועברו לאיש במרשם החברות מספר חודשים
 לאחר הנישואין. ראו: עמ' 2 לנספח 8 לחוו"ד המומחה מיום 14.9.17. לשיטת האיש, הרישום
 דקלרטיבי ולטענתו הוא היה בפועל הבעלים היחיד של חברת ד.א. במועד הנישואין, וכבר

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

16 ינואר 2020

תמ"ש 22987-01-14 נ.א. נ' מ.ח.

תמ"ש 26742-07-14

תמ"ש 26534-07-14

מסוף שנת 1998 הוא פעל כבעל המניות היחיד חברת ד.א. ראו: סעיפים 7 ו-10 לתצהירו מיום 6.1.19. לשם הוכחת טענתו זו הציג האיש ביום 6.1.19 תצהיר מטעמו ומטעם י.כ., וכן עמוד ראשון להסכם העברת מניות שנכרת ביניהם, להצהרתם בשנת 1998 (אשר להצהרתו "ההסכם המלא אינו מצוי ברשותי"), תוך שאף הציג במסגרת בקשתו המקורית מיום 5.11.18 לצירוף ראיות אלה, כי הוא מוכן לשאת בהוצאות האישה, בגין הדיון הנוסף ככל שיידרש בעקבות הגשת התצהירים והראיות הנוספות, שהוגשו לאחר תום פרשת ההוכחות (ראו: סעיף 20 לבקשתו מיום 5.11.18).

23. האישה אמנם התנגדה לצירוף ראיות אלה, ברם התנגדותה לא הוגשה בתוך פרק הזמן שנקצב לכך, כאשר ממילא שני הצדדים נחקרו על כך בחקירתם הנגדית, ולפיכך אישרתי לאיש להגיש את הראיות החדשות האמורות בשלב האמור של הדיון, חרף סיום שלב הראיות (ראו סעיף 6 להחלטתי מיום 20.12.18). זאת ועוד, האישה זנחה את זכותה לחקור את האיש וי.כ. בחקירה נגדית באשר לראיות אלו, והעלתה דרישתה זו לראשונה רק לאחר שנקבעו סדרים להגשת סיכומי הצדדים, ולפיכך נדחתה בהחלטתי מיום 13.5.19. יוער, כי ממילא הכרעתי לעניין הבעלות במניות המסעדה עומדת בעינה אף מבלי להזדקק לראיות החדשות הללו.

24. מחלוקת זו לעניין שווי אחזקת האיש במניות החברה במועד הנישואין התעוררה סביב הערכת שווי חברת ד.א. נכון למועד זה, עת בהסתמך על רישום המניות, העריך המומחה את שווי אחזקות האיש בחברת ד.א. בהתאם לשיעור אחזקותיו הרישום במניות, דהיינו 50% משווי חברת ד.א. מועד הנישואין. נוכח מסקנתי בדבר אחזקתו המלאה של האיש במניות חברת ד.א. במועד הנישואין הרי, שיש לראות את שווי אחזקת האיש במניות הללו ככפול מזה שייחס לו המומחה. דהיינו, כבעל 100% מהמניות במועד הנישואין.

טענת השיתוף במסעדה

25. יש לדחות את טענת האישה לשיתוף במסעדה ובחברת ד.א. נדמה, כי האישה אינה חולקת על כך שחברת ד.א. ולמעשה המסעדה הייתה בבעלות האיש לבדו במועד הנישואין, והוקמה על ידו עוד קודם לנישואיהם. ראו: סעיפים 20 ו-113 לסיכומיה. האישה אף הודתה, כי המסעדה הוקמה על ידי האיש ושותפו י.כ., שנפרדו בשנת 1997 או 1998. ראו: ש' 13-15 עמ' 55 לפרוטוקול מיום 24.6.18; וכן סעיף 47 לתביעתה הרכושית בתמ"ש 31011/09. בנסיבות אלה ממילא אין במרשם המניות בעת הנישואין כמו גם בשינוי הרישום זמן קצר לאחריהם, לשנות ממסקנה זו. צודק האיש בטענתו, לפיה הרישום דקלרטיבי בלבד. ראו: סעיף 133(א) לחוק החברות, תשנ"ט-1999; ע"א 2140/01 שלמה נחמיאס נ' נכסי בני משפחת מושקוביץ

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

16 ינואר 2020

תמ"ש 22987-01-14 נ.א. נ' מ.ח.

תמ"ש 26742-07-14

תמ"ש 26534-07-14

- 1 בע"מ, פ"ד נו (6) 481, 487 (2002). מניות האיש בחברת ד.א. הן אפוא נכס שאינו בא בגדרי
2 איזון המשאבים. ראו: סעיף 5(א)(1) לחוק יחסי ממון.
3
4 26. האישה ניסתה כאמור להוכיח, כי על אף שהמסעדה יוסדה על ידי האיש (וי.כ.), אף היא
5 שותפה בה. בתי המשפט נטו להקל במידת ההוכחה הנדרשת מבן הזוג הטוען לשיתוף, מקום
6 שעסקינן בדירת המגורים. ראו: רע"א 8672/00 אבו רומי נ' אבו רומי, פ"ד נו(6) 175, 183;
7 ע"א 7750/10 מרים בן גיאת נ' הכשרת הישוב (2011); עמ"ש (מחוזי ת"א) 1037/09 פלוני נ'
8 פלונית (2011); יחד עם זאת, אף ביחס לדירת מגורים, נקבע בפסיקה, כי "ידוש" דבר מה
9 נוסף" מלבד חיים משותפים ונישואין ממושכים על מנת להוכיח כוונת שיתוף ספציפית בנכס
10 שרשום על שם אחד מבני הזוג בלבד, או שהיה שייך אך לו עוד קודם לנישואין. בכך נבדל
11 בסוגיה זו ההסדר הקבוע בחוק יחסי ממון מחזקת השיתוף, ויש להקפיד לא לטשטש את
12 הגבול עד כדי ביטולו כליל". ראו: בע"מ 1398/11 אלמונית נ' אלמוני (2012), פסקה 18 סיפא
13 לפס"ד של כבוד השופט י' דנציגר.
14
15 27. באשר לאופן הוכחת השיתוף נפסק, כי: "...גבולות הגזרה" אינם חדים, אך כך מטבע
16 הדברים: אי אפשר לקבוע מראש כללים ברורים באשר לכל האפשרויות שמזמנת המציאות
17 האנושית. לכן גם מתלבטים בתי המשפט ממקרה למקרה, באשר לנכס הספציפי בו מדובר
18 וכוונת הצדדים לגביו. הפרשנות בה דיברנו יסודה בשיקולי הגינות במקרים שבהם הכף נוטה,
19 במכלול ההשקעות בנכס, בהתנהגות הצדדים הכרוכה בו, לעבר השיתוף. מובן כי הדברים
20 אינם נטולים בעייתיות, כיוון שלעתים קשה לכמת את ההשקעות ואת "ההתנהגות
21 ההשקעיתית", אך לכן יש לנהוג זהירות ביישום, ואולם כאמור קשה לקבוע מראש את
22 גבולותיו המדויקים לכל מקרה. השאלה בנידון דידן היא אפוא שאלה עובדתית, האם הוכחה
23 המשיבה - והנטל הבסיסי אכן עליה, גם אם עבר בשלב מסוים אל המבקש - יצירת שיתוף
24 ספציפי בדירה". ראו: בע"מ 10734/06 פלוני נ' פלונית (2007); בג"ץ 2533/11 פלונית נ' בית
25 הדין הרבני הגדול לערעורים (2011). אם בדירת מגורים נאמרו דברים אלה, קל וחומר
26 לעניינינו אנו בעניין עסק שהקים האיש והיה בבעלותו מספר שנים טרם הנישואין.
27
28 28. בחינת טענה לכוונת שיתוף ביחס לנכסים חיצוניים, ראוי כי תיעשה תוך התחשבות ורגישות
29 גבוהה לכוונת הצדדים הספציפיים ולאורח חייהם. יש לכבד את ההוראה המתייחסת לנכסים
30 חיצוניים כאל נכסים פרטיים ששוים לא יאוזן, ובהקשר זה "יש לכבד את רצונו של הבעלים
31 הקנייני שלא לשתף את בן זוגו בנכסיו הפרטיים". מכאן שהראיות בדבר כוונת שיתוף צריכות
32 להיות ממשיות ובעלות משקל ולא די במשאלת לב ובציפייה של בן הזוג הלא-רשום. ראו:
33 תמ"ש (י-ם) 62133-06-15 ח' ש' ס' נ' א' ס' (2017), עמ' 8 לפסה"ד; ש' ליפשיץ, "החלת
34 השיתוף הספציפי מכוח הדין הכללי על נכסים מלפני הנישואים ועל ירושות ומתנות בעידן של

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

16 ינואר 2020

תמ"ש 22987-01-14 נ.א. נ' מ.ח.

תמ"ש 26742-07-14

תמ"ש 26534-07-14

- 1 חוק יחסי ממון", הון משפחתי, א2, עמ' 21 (2014); ש' ליפשיץ, "יחסי משפחה וממון:
- 2 אתגרים ומשימות בעקבות תיקון מס' 4 לחוק יחסי ממון", חוקים, גליון א (2009) 227, 265.
- 3
- 4 29. בפי האישה מספר טענות עיקריות המבססות לשיטתה את השיתוף במסעדה בהן אדון להלן.
- 5
- 6 א. יחסים הרמוניים משפחתיים וכלכליים ומאמץ משותף (סעיפים 37-40 לסיכומים; סעיף
- 7 61 לתצהיר עדותה הראשי מיום 14.7.14).
- 8
- 9 30. כאשר נשאלה בחקירתה כיצד באה לידי ביטוי השותפות שלה, השיבה: "השותפות שלי באה
- 10 לידי ביטוי בזה שמעצם החיים המשותפים, הנישואים לא.ס., העובדה שאני עוזבתי קריירה,
- 11 פרנסה שנתנה לי באותה תקופה הרבה מאוד כסף, מעמד בתחום, בענף הפרסום והשיווק.
- 12 עזבתי דירה בר.ג. עם שני ילדים קטנים. ועליתי להקים בית ועסק משותפים". ראו: ש' 23-
- 13 31 עמ' 13 לפרוטוקול מיום 24.6.18.
- 14
- 15 31. גם אם היה בידי האישה להוכיח גרסתה העובדתית דלעיל (כאשר האיש חולק עליה, וטוען
- 16 מנגד כי חי הנישואין היו רצופים קשיים ומכשולים מראשיתם, באופן שמתיישב עם טענות
- 17 האישה עצמה בסעיפים 28-29 לכתב תביעתה המקורי משנת 2009; וכי לא היה מאמץ
- 18 משותף, אלא לכל היותר מתן שירותים מקצועיים מצד האישה למסעדה), אין בכך די לשם
- 19 הוכחת כוונת שיתוף ספציפית בנכס, ובפרט כאשר עסקינן בנכס עסקי (שלא כמו דירת מגורים
- 20 שהוכרה כנכס משפחתי מובהק, לעיתים הנכס המשמעותי ביותר של בני הזוג, לגביה הופחתה
- 21 מידת הראיות הנדרשת לשם הוכחה כאמור).
- 22
- 23 ב. השקעתה, פעולותיה הרבות ושיתופה בפועל של האישה במסעדה, שהובילו להפיכתה
- 24 ממסעדה כושלת ומפסידה לאחת המסעדות האקסקלוסיביות בישראל; הקרבתה את
- 25 המוניטין שצברה והקריירה המקצועית המצליחה שבנתה לטובת הבראת המסעדה סעיפים
- 26 25, 30, 36-46 לתביעתה הרכושית) ערבוב בין המסעדה לבין הוצאות הבית (סעיפים 50-51
- 27 לתביעה הרכושית); וחלוקת רווחי המסעדה לידיה (סעיף 54 לתביעה; סעיף 17 לסיכומיה).
- 28
- 29 32. טענות אלה גם אילו הוכחו במלואן, ולא כך הוא, בפרט באשר למידת מעורבות האישה בניהול
- 30 המסעדה כפי שאבהיר להלן, עשויות, לכל היותר, להביא לכך שניתן בנסיבות דנן לראות
- 31 בהשבת המסעדה בתקופת החיים המשותפים - החל מיום הנישואין ועד למועד הקובע
- 32 לאיזון משאבים - כנכס בר איזון; במילים אחרות, לא השתכנעתי כי מידת השקעת ומאמצי
- 33 האישה בכל הנוגע למסעדה עולים כדי מאמץ שיש בו ללמד על שותפות במלוא "גזע העץ";

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

16 ינואר 2020

תמ"ש 22987-01-14 נ.א. נ' מ.ח.

תמ"ש 26742-07-14

תמ"ש 26534-07-14

- להבדיל מהיות השבחת שוויה (שווי אותו חלק בו "גדל והתפתח גזע העץ" בתקופת החיים המשותפת), משום נכס בר איזון.
33. ניתן להתרשם בבירור מהראיות, ואף האיש הודה בכך (ראו: ש' 6-8 עמ' 321 לפרוטוקול מיום 3.7.18) כי האשה, שסיפקה שירותים מקצועיים למסעדה טרם נישואיהם, המשיכה לתרום מכישוריה המקצועיים למסעדה בתקופת הנישואין, וזאת בתחום השיווק, יחסי הציבור והפרסום; הייתה שותפה לעיצוב ובחירת תפריט ומפות; ואף הציעה לקרובי משפחתה לעבוד במסעדה; אלא שכפי שטען האיש, אף לטעמי, אין די בכך על מנת ללמד על שותפות במסעדה.
34. האשה לא הוכיחה טענתה בדבר **ניהול** המסעדה יחד עם האיש. דווקא תמליל השיחה המוקלטת (ראו: מוצג 10 לתיק המוצגים של האשה, להלן - "**התמליל**") עליו היא מתבססת להוכחת טענתה, תומך בכך שלא הייתה מעורבת בניהול המסעדה כלל ועיקר. כדבריה בתמליל: "א.ס. אבל, איך תיקח על עצמך את הלחץ הזה? תחשוב, אתה לבד בד.א. בירושלים..." (ש' 10-11 עמ' 5 לתמליל); "אני סומכת על איך שאתה מנהל את הכספים, אני, אין לי גישה לשום דבר ואני סומכת עליך" (עמ' 18 לתמליל). הדבר עולה בקנה אחד גם עם טענותיה בכתב תביעתה המקורי משנת 2009 לפיהן "**הנתבע הטיל טרור ואימה על התובעת כאשר נהג להבהיר לה בכל הזדמנות כי הוא המממן והשולט היחידי ותירץ את התנהגותו בעובדה כי אינו אוהב שמתערבים לו בעסקיו**"..."; "**הנתבע היה היחיד שניהל ושלט על כל ענייני הכספים והרכוש של הצדדים**"... (סעיפים 22 ו- 24 לכתב התביעה הרכושית תמ"ש 31011/09). ראו: עדות הגב' ל.א. מי ששימשה משך שנים רבות מנהלת החשבונות של חברת ד.א., ש' 19-27 עמ' 76 וש' 1-3 עמ' 77 לפרוטוקול מיום 3.7.18; עדות רו"ח של חברת ד.א. מר ע.כ. בעמ' 141 - 142 לפרוטוקול מיום 3.7.18.
35. גרסת האשה עולה בקנה אחד עם גרסת האיש, לפיה "**ניהול המסעדה היה בידי בלבד מעת הקמתה, שבע שנים לפני נישואי לנתבעת, ועד היום. הנתבעת לא לקחה כל חלק פעיל בהפעלת העסק. כאשר היה צורך בכך העסק קיבל שירותי ייעוץ מהנתבעת, שעסקה כקופירייטרית בעסק משלה כנגד חשבונות שניתנו ע"י הנתבעת לעסק. אני במוזע שמרתי בידי את ניהול העסק מבלי לתת לנתבעת דריסת רגל בניהול**"...". ראו: ס' 7 לתצהיר האיש מיום 20.1.14.
36. בכל הנוגע לתרומתה האקטיבית לפיתוח המסעדה - העידה האשה, כי הכינה תכנית אסטרטגית שיווקית למסעדה עוד לפני גירושה מבעלה הראשון "אנחנו מדברים מ-96, 97, 98" (ש' 14 - 33 עמ' 54 לפרוטוקול מיום 24.6.18) ובתקופה בה נתנה אף ייעוץ לגורמים אחרים (ש' 2-5 וש' 24-33 עמ' 55 לפרוטוקול מיום 24.6.18). בהמשך העידה כי לו דרכיהם היו נפרדות בשנת 1999, לפני שהתחיל לשיטתה הקשר הזוגי ביניהם, הגיעו לה מהאיש רק "כספים שהוא

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

16 ינואר 2020

תמ"ש 22987-01-14 נ.א. נ' מ.ח.

תמ"ש 26742-07-14

תמ"ש 26534-07-14

1 הבטיח שהוא ייתן לי והוא לא נתן" (ש' 24-32 עמ' 84 וש' 1-2 עמ' 85 לפרוטוקול מיום
2 24.6.18). דהיינו, תרומתה המשמעותית, אותה זוקפת היא לחלקה בהצלחת המסעדה
3 ושיקומה, כאינדיקציה לשיתוף, הייתה למעשה בשנים שקדמו לנישואי הצדדים, בתקופה
4 בה נתנה שירותים מקצועיים למסעדה, בגינם הייתה זכאית לשכר המובטח לטענתה.
5

6 37. גם בנוגע לטענת האישה באשר ל"ויתורה" כביכול על קריירה מקצועית מצליחה לטובת
7 השקעתה במסעדה, לא שוכנעתי כי כך היו פני הדברים. נדמה שהדבר נעשה מתוך בחירתה
8 ובהסתמך על נישואיה לבחיר ליבה. ראו לעניין זה גם טענות האיש בסעיפים 12 ב' ו-ג' לכתב
9 הגנתו בתביעה הרכושית מיום 1.9.14. כך למשל הודתה האישה, כי גם במהלך הנישואין נהגה
10 לעבוד יום אחד בשבוע "תמיד שמרתי לי יום אחד" (ש' 8-11 עמ' 50 לפרוטוקול מיום
11 24.6.18); באופן שסותר טענותיה לפיהן נאלצה לחדול לעבוד ולהקדיש את כל כולה לפיתוח
12 המסעדה. כאשר מהראיות עולה כי האישה הקימה במהלך הנישואין את חברת ב.ס.ק.,
13 שבאמצעותה נתנה שירותים גם לצדדים שלישיים. ראו: הגדרת עיסוק החברה בסעיף 1 ג',
14 נספח 10 לחוות הדעת; ואף החלה בלימודי דוקטורט.
15

16 38. בכל האמור לערבוב הכספים הפרטיים והעסקיים, גם אם עלה בידי האישה להראות כי
17 הוצאות משק הבית מומנו ברובן הגדול מחברת ד.א., ושמעת לעת נזקפו הוצאות פרטיות של
18 הצדדים על חשבון חברת ד.א.; אין בכך לטעמי ללמד על כוונת שיתוף. יוער, כי "העמסת"
19 הוצאות פרטיות על חברת ד.א. הובאה בחשבון על ידי המומחה, עת בחן את שווי חברה זו,
20 וביצע את ההתאמות הנדרשות (ראו: עמ' 59-40 לנספח 8 לחווה"ד; ועמ' 548-547 לפרוטוקול
21 מיום 18.10.18).
22

23 39. לעניין טענת האישה, לפיה "בהיותה שותפה במסעדה חולקו להאישה מתוך רווחי מסעדת
24 ד.א. הסכומים וההטבות..." המפורטים בסעיף 54 לתביעתה הרכושית משנת 2014, ובדבר
25 משכורת בסך 35,000 ₪ ששולמה לה במזומן מידי חודש בחודשו מרווחי המסעדה; טענות
26 אלה לא הוכחו, אף לא באמצעות התמליל שם טענה לסכום מזומן של 10,000 ₪ "וועד פה
27 ושם, זה יוצא איזה שלושים וחמש אלף שקל..." (עמ' 9 לתמליל). ראו בהקשר זה גם: סעיפים
28 19, 53, 63, 65 לתביעתה בתמ"ש 31011/09 בהם טענה כי הסכום של 35,000 מורכב מסכומים
29 שונים ששולמו לה במהלך החודש במזומן וחלק קטן כנגד חשבונית.
30

31 40. ודוק, גם אם אכן שולמו לידי האישה כספים במזומן על ידי האיש מידי חודש בחודשו, בסכום
32 כזה או אחר, לא שוכנעתי כי מדובר בשכר שהשתלם לידי האישה מרווחי החברה בשל היותה
33 שותפה בה. לטענת האישה עצמה, הסכומים האמורים שולמו לה במזומן החל מיום
34 הנישואין, ובנסיבות המקרה דנן, בהן בשנת 2001 עולה כי החברה כלל לא הייתה רווחית,

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

16 ינואר 2020

תמ"ש 22987-01-14 נ.א. נ' מ.ח.

תמ"ש 26742-07-14

תמ"ש 26534-07-14

1 ולטענתה שלה מצויה בהפסדים, כאשר לא נערך בין הצדדים כל הסכם ממון והאישה אף
2 הודתה כי האיש דאג להזכיר לה בכל הזדמנות שהוא לא אוהב שמתערבים בעסקיו, וכאשר
3 היא טענה שהיה אינטרס לאיש להוציא תלושי שכר עבור קרובי משפחתו מהחברה (סעיף 54
4 לתביעתה בתמ"ש 31010/098); הרי גם אם האיש אכן העביר לידה בפועל את הסכומים
5 הנטענים (דבר שלא הוכח כאמור, מלבד הסכומים ששולמו לה באמצעות חברת ב.ס.ק.), לא
6 שוכנעתי כי מדובר בתשלום עבור חלקה ברווחי החברה כבעלים, אלא לכל היותר, שימש
7 תשלום זה למימון הוצאות משק הבית וצרכיה האישיים כרעיית האיש.

8
9 41. האישה הודתה בחקירתה הנגדית שלא נערך בינה לבין האיש הסכם ממון או הסכם אחר
10 בכתב וכי מעולם האיש לא העניק לה ייפוי כוח או החתימה על ערבות כלשהי (עמ' 14, 82 ש'
11 2-4 לפרוטוקול מיום 24.6.18). בנוסף הודתה, כי לא היה לה חשבון בנק משותף עם האיש
12 (עמ' 15 לפרוטוקול מיום 24.6.18), גם אם בסיכומי התשובה מטעמה חזרה בה מטענתה זו.
13 ראו: סעיף 53 לסיכומיה; האישה נאלצה אף להודות כי הצדדים לא חתמו על צוואות הדדיות
14 - "לא הספקנו" (ש' 20 עמ' 17 לפרוטוקול מיום 24.6.18); וכן הודתה כי אין לה זכות חתימה
15 על מסמכי חברת ד.א. (ש' 14-16 עמ' 24 לפרוטוקול מיום 24.6.18).

16
17 42. בנסיבות בהן הוכח שהאישה לא ניהלה בפועל את המסעדה, לא הייתה שותפה לקבלת
18 החלטות ניהוליות וכספיות; אין די בשלל הפעולות והמאמצים שנעשו לשיטתה לשם הצלת
19 העסק והשבחתו, כפי שמתואר בהרחבה בכתבי טענותיה, לרבות, גיוס עובדים, רכישת ציוד
20 מוזל מבני משפחה, דאגתה לאיש ולמסעדה כאשר האיש אושפז וכיוצ"ב, כדי ללמד על כוונת
21 שיתוף ספציפית במסעדה.

22
23 43. ודוק, מיתוג המסעדה באמצעות כישוריה הנטענים של האישה, נדמה כי נעשה על ידה עוד
24 קודם לנישואין, במסגרת היכרותה המקצועית עם האיש, כנטען על ידה. הדעת נותנת, כי מי
25 שסיפקה שירותים אלה עבור שכר טרם היווצרות קשר רומנטי עם מעסיקה, תיאות להעניק
26 שירותים כאלה ואחרים להצלחת עסקו של בעלה לאחר נישואיהם, בפרט כאשר פירות אותה
27 השקעה משליכים ישירות על אורח ורמת החיים המשותפים. כך שאין ללמוד מכך על כוונת
28 שיתוף בנכס של האיש מלפני הנישואין, ובפרט בנסיבות דנן בהן מדובר בנישואין שניים,
29 וכאשר לא היו לצדדים ילדים משותפים, וכאשר כוונת השיתוף אף נסתרת מפורשות
30 מהראיות, או ליתר דיוק, הוכחה בפני דווקא כוונה פוזיטיבית לאי שיתוף בעסקי ובנכסי
31 הצדדים מלפני הנישואין, בעצם אי חתימת האיש על הסכמים עליהם ביקשה האישה
32 להחתימו עליהם במהלך הנישואין, ובכך אדון להלן.

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

16 ינואר 2020

תמ"ש 22987-01-14 נ.א. נ' מ.ח.

תמ"ש 26742-07-14

תמ"ש 26534-07-14

ג. אינדיקציה נוספת ומרכזית לשותפות הכלכלית בין הצדדים ולשיתוף הספציפי ביניהם, תולה האשה בעדות עוה"ד ח., אליה פנו הצדדים לדבריה לשם עריכת טיוטות צוואות הדדיות והסדרת העניינים הכלכליים במקרה של נבצרות זמנית או תמידית של האיש, ומתן זכויות שוות לארבעת הילדים של הצדדים (סעיפים 42, 295-300 לסיכומיה).

44. חרף טענת האשה בסעיף 58 לתצהיר עדותה הראשית, לפיה "נפגשנו כבר במרוצת 2007 עם עו"ד מ.ח., וזאת מספר פעמים, לשם עריכת הסכמים אשר ישקפו את עובדת היותי שותפה שוות זכויות במסעדה ובחברות המחזיקות בה"; הרי שמעדות עוה"ד מ.ח. עולה כי כלל לא נערכה על ידה טיוטת הסכם בכל הנוגע להסדרים הרכשיים בין הצדדים. ראו: ש' 25-27 עמ' 13, ש' 24 ו-26 עמ' 17, ש' 10-12 עמ' 21 לפרוטוקול מיום 3.7.18.

45. עוה"ד מ.ח. העידה בנוגע "להסדרים הרכשיים" אותם כביכול ביקשו הצדדים להסדיר, כי היה זה בנוגע ל"מה קורה במצב שבו א.ס. הוא בנבצרות ואין לו יכולת לנהל את ד.א., מה קורה במצב כזה, ואז דובר על כך ששולי תנהל במקומו את ד.א. ותהיה בעלת זכויות חתימה בלעדיות בחברה ותנהל את החברה במקומו.....דובר על כך שכל הרכוש לאחר 120 יועבר לבן הזוג ולאחר 120 של בן הזוג יחולק בין ארבעת הילדים בחלקים שווים ביניהם בהתאם לזה גם הכנתי טיוטות של צוואות...". ראו: ש' 8-18 עמ' 10, ש' 2-5 עמ' 28 לפרוטוקול מיום 3.7.18.

46. עדות עוה"ד מ.ח. מאיינת את טענת האשה, לפיה מטרת ההסכמים אותם ביקשו הצדדים לערוך ביניהם הייתה להסדיר את זכויותיה השוות במסעדה ובחברות המחזיקות בה, כאשר נוסף על כך טיוטות הצוואות, שהן הדבר היחיד אותו ערכה לבסוף עוה"ד מ.ח. לצדדים, לא הבשילו לכדי צוואות עשויות, ובכך יש משום ראיה ברורה לכוונת אי שיתוף, ואף סתירה לטענות האשה בדבר מצגים והבטחות כביכול של האיש לעניין השיתוף כביכול במסעדה.

47. אף העובדה כי נדרשו "מגעים ממושכים ביותר" בנושא, החל משנת 2007 ועד לחודש אוקטובר 2009 (ראו סעיף 60 לתצהיר עדות ראשית של האשה מיום 14.7.14); שוללת קיומם של מצגים והבטחות מצד האיש לשתף את האשה ברכושו מלפני הנישואין, ויש בה להווה ראיה בפני עצמה לכוונת אי שיתוף מצד האיש בנוגע לנכסיו. בנסיבות אלו סבורני כי מסתברת יותר גרסת האיש לעניין זה, לפיה המגעים אותם ניהלו הצדדים באמצעות עוה"ד מ.ח., היו ניסיונות מצד האשה "שגררה אותו" לעוה"ד מ.ח. שהייתה ידידתה, כאשר הניסיון האחרון של האשה להחתימו על מסמכים שהוכנו לבקשתה על ידי עוה"ד מ.ח. נעשה בחודש אוקטובר 2009, כאשר היא כבר החלה בהכנותיה להגשת תביעות כנגדו (ראו: סעיף 16 ד' לכתב ההגנה

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

16 ינואר 2020

תמ"ש 22987-01-14 נ.א. נ' מ.ח.

תמ"ש 26742-07-14

תמ"ש 26534-07-14

1 הרכושי מיום 1.9.14, ניסיונות שבכל מקרה לא צלחו - באופן שסותר אף את טענתה בדבר
2 מצגים והבטחות מפורשות מצדו לשיתוף.

3
4 48. בנסיבות דנן נדמה כי הפרשנות אותה מתיימרת האישה להעניק לעצם קיום מגעים ומשא
5 ומתן בנושאים האמורים (לדבריה גם אם אלה לא נחתמו בסופו של יום) ככזו המלמדת
6 לכשעצמה על כוונת שיתוף וככזו שמעידה על המצגים וההבטחות מצד האיש להם טענה,
7 אינה אלא משאלת לב אותה ביקשה להגשים, משאלה אשר התבדתה. ברי כי אין בכך די על
8 מנת ללמוד על כוונת שיתוף כללית בנכסי הצדדים, ובוודאי שאין בכך ללמד על כוונת שיתוף
9 ספציפית בחברת ד.א., בפרט כאשר הוכח כי לא נערכו כל מגעים לעריכת הסכם ממון בין
10 הצדדים שיסדיר את יחסיהם הרכושיים באופן ברור וישקף לכאורה הסכמות, מצגים
11 והבטחות להם טענה האישה; הדברים נכונים ביתר שאת בנסיבות בהן האישה עצמה ביקשה
12 לאורך כל הדרך, עוד קודם לנישואי הצדדים, ואף לאחר שנישאה לאיש, כי דירתה בר.ג.,
13 שהייתה לה מלפני הנישואין, תישאר שלה בלבד, בבחינת שלך שלי, ושלי שלי.

14
15 ד. מצגים והבטחות מצד האיש עליהם הסתמכה האישה (סעיף 56 לתצהיר עדותה הראשית
16 מיום 14.7.14; סעיף 6 לסיכומיה; סעיף 56 לתביעתה הרכושית)

17
18 49. כאמור לעיל, לא רק שלא עלה בידי האישה להוכיח מצגים והבטחות מצד האיש בדבר היותה
19 שותפה לכלל רכושו, ובפרט ביחס לרכוש שנצבר על ידו טרם נישואיהם, אלא אף הוכח ההיפך
20 המוחלט. טענות האישה בדבר מצגים והבטחות מצד האיש לעניין שיתופה בכלל נכסיו מלפני
21 הנישואין, נסתרת מאליה מעצם קיומן של אינדיקציות ברורות דווקא לאי השיתוף בנכסי
22 החיצוניים של מי מהצדדים לפני הנישואין:

23
24 50. ראשית, מעצם התעקשות האישה עצמה על הפרדה רכושית לגבי דירתה שלה מלפני הנישואין
25 נסתרת טענתה כביכול לערבוב הנכסים השונים של בני הזוג (סעיף 67 לתביעתה). כאשר לעניין
26 זה יצוין כי ככל הנראה אף דמי השכירות שהתקבלו בגין דירתה בר.ג., הועברו לשימושה
27 הבלעדי והובחנו על ידה במהלך הנישואין, כאשר אף האיש לא עתר לאיזונים. ראו: טענת
28 האיש בסעיף 29(2) לתביעת הגירושין.

29
30 51. שנית, דווקא טענת האישה בסעיף 24 לתביעתה המקורית למזונות מיום 30.12.09, לפיה
31 האיש נהג כלפיה באלימות כלכלית "כאשר דחה את דרישתה של התובעת לאיחוד חשבונות
32 הבנק ודרש כי חשבונות הבנק יהיו מופרדים", סותרת כוונת שיתוף שהייתה לאיש מעצם
33 נישואיהם, כוונה שהייתה ככל הנראה בגדר דרישה או משאלת לב של האישה, שלא

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

16 ינואר 2020

תמ"ש 22987-01-14 נ.א. נ' מ.ח.

תמ"ש 26742-07-14

תמ"ש 26534-07-14

התממשה. אף טענת האישה בהמשך סעיף זה, לפיה "הנתבע היה היחיד שניהל ושלט על כל ענייני הכספים והרכוש של הצדדים... מידר והסתיר מהאישה כל מידע בנוגע להכנסותיו הגבוהות וחסם כל גישה לחשבונות הבנק הרבים אשר ברשותו..." מלמדת על כוונה ברורה לאי שיתוף האישה בנכסיו מלפני הנישואין.

52. **שלישית**, כאמור לעיל, קיימת הוכחה פוזיטיבית לכוונת אי שיתוף בסירוב האיש לחתום על מסמכים וטיוטות שהוכנו על ידי עוה"ד מ.ח., המלמדים לשיטת האישה על כוונת השיתוף הנתענת (סעיף 61 לתביעתה הרכושית 26742-07-14). הפניית האישה לעדות האיש בחקירתו הנגדית, לפיה הוא אישר כי לולא הייתה מתעקשת על הדירה בר.ג. הוא היה חותם על הצוואה (ש' 3 עמ' 360 לפרוטוקול מיום 3.7.18), אינה מאיינת את המסקנה בדבר כוונה לאי שיתוף הנלמדת מאי החתימה על הטיוטות כאמור (סעיף 320-321 לסיכומיה). דווקא עדות זו של האיש, מלמדת כי היה מדובר בניסיון להסדיר את ענייניהם הרכושיים **אך לעת הפטירה**, וכי זה היה הטעם לכך שגם בסמוך למועד הנישואין לא נעשה על ידם כל הסכם ממון או הסדר אחר שיבהיר כוונה משותפת לשיתוף.

53. **רביעית**, הפניית האישה להוצאת הפרטים של האיש בתביעתו לבית הדין הרבני, שם לשיטתה הצהיר בביכול כי בבעלותו מחצית ד.א., אף בה אין די ללמד על כוונת שיתוף ספציפית או על המצג שהציג בפניה האיש לעניין זה. עיון בהוצאת הפרטים מלמד כי כלל לא ברור שיש לפרשה כשיטת האישה דווקא. הוצאת הפרטים צורפה על ידי האישה כנספח 36 לתיק המוצגים II, בפירוט הרכוש של בעל הדין נכתב על ידי האיש כדלהלן: "2 דירות ח. / מחצית בית בב.ז., מניות בחב' ד.א.". באת כוח האישה ניסתה לקרוא הדברים כך: "מחצית בחב' ד.א." או "מחצית מניות בחב' ד.א." ו"בית בב.ז.". ראו גם: עדות האיש בעמ' 335-336 לפרוטוקול מיום 3.7.18. אינני סבור כי כך יש לקרוא את המלל האמור, ובכל מקרה משהרישום האמור אינו ברור וניתן לפרשנות כזו או אחרת, ממילא אין בכך משום ראיה ברורה לכוונת שיתוף בחברת ד.א.

54. **חמישית**, בכל הנוגע להפניית האישה ל"שיחת השותפים" מיום 18.10.09, אותה היא גם מכנה מעת לעת בסיכומיה כ"הסכם שותפות" (ראו: סעיף 323 לסיכומיה), היא למעשה אותה שיחה שניהלה עם האיש בסמוך לפרידתם (התמליל); אשר גם בה לא מצאתי ראיה לכוונת שיתוף מצד האיש, ברי כי התנסחות האיש בלשון "רבים" אינה יכולה להוות לשעצמה ראיה לעניין זה, וממילא לא מצאתי בשיחה זו משום ראיה לכוונת שיתוף מצד האיש ביחס למסעדה. אם ניתן כבר ללמוד דבר או פרט כלשהו על מערכת היחסים שנהגה בין הצדדים ועל כוונותיהם ביחס למסעדה, הרי ששיחה זו תומכת דווקא בגרסת האיש, לפיה הוא היה

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

16 ינואר 2020

תמ"ש 22987-01-14 נ.א. נ' מ.ח.

תמ"ש 26742-07-14

תמ"ש 26534-07-14

המוציא והמביא בניהול המסעדה וההחלטות הניהוליות והכספיות בקשר אליה, באופן התומך בגרסתו בדבר היעדר כוונת שיתוף מצדו.

55. **שישית**, עדות האישה בנוגע לדברים שנאמרו לה על ידי האיש בהקשר הסדרת יחסיהם הרכשיים לקראת נישואיהם, מלמדת אף היא על היעדר כוונת שיתוף, למצער במועד הנישואין: "...אנחנו שוחחנו בתחילת הנישואין, לפני הנישואין. עלתה אופציה לעשות הסכם ממון, צוואות וכו'. א.ס. אמר המצב הכלכלי של ד.א. ושל אישית כל כך גרוע, אני לא מציע לך להירשם איתי בחשבונות. לא מציע לך שאני ארשום אותך עכשיו בד.א.. המצב לא טוב. כשנצא, כשנצא מהקשיים אני מבטיח לך, אני אלך איתך לעורך דין ואנחנו נסדר את הכל. כך היה ב-2007". ראו: ש' 15-3 עמ' 98 לפרוטוקול מיום 24.6.18.

בעלות "מעין קניינית"

56. האישה הוסיפה וטענה לבעלות "מעין קניינית" לנוכח וויתורה כביכול על חוב שנצבר לטובתה בגין שכר עבודתה במסעדה קודם לנישואין, אשר לדבריה עלה על שווי המסעדה במועד הנישואין. ראו: סעיפים 25 ו-110 לסיכומיה.

מעבר לכך שלא הוכח החוב הנטען, בסך של כ-180,000 ₪, בגין שנות עבודתה עבור חברת ד.א. החל משנת 1996, חלוקים הצדדים אודות השנה בה החלה האישה לעבוד עבור החברה, 1996 או שמה 1998; כך או כך, גם אם נלך לשיטת האישה כי החלה לעבוד בחברה בשנת 1996, ואף נניח כי הסכום הנטען על ידה אכן היה שיעור החוב כלפיה בגין תקופה בת 6 שנים; ברי כי האישה נהנתה בפועל מפירות המסעדה במהלך 8 שנות הנישואין, באופן שבוודאי "כיסה" או פרעה את סכום החוב האמור ואף מעבר לו. זאת, לפי גרסתה שלה, לפיה האיש נהג להעביר אליה סך כולל של 35,000 ₪ לחודש; בנסיבות אלה, נדמה כי אין בסכום בסך 180,000 ₪ שנטען על ידי האישה (ולא הוכח) כחוב עבור שכר עבודתה בשנים שלפני הנישואין, להעניק לה משום בעלות "מעין קניינית" ואף אין בו להעיד על כוונת שיתוף בחברה עצמה ("גזע העץ"). בפרט, לנוכח גרסתה שלה לפיה האיש הבהיר לה עוד טרם נישואיהם כי בוודאי "היא תיהנה מפירות השותפות" (סעיפים 18 ו-24 לסיכומיה).

57. **למעלה מן הצורך** - אומר, כי גם אם היה בידי האישה להוכיח כוונת שיתוף כנטען על ידה, עדיין אין משמעות הדברים שהיא הייתה זכאית למחצית **מניות החברה**. זאת, לנוכח תקופת הפירוד הממושכת בין הצדדים, שניתן לומר כי יצרה מאליה "קו פרשת מים", באופן שלא ניתן עוד לשוב ולעתור לשיתוף במניות החברה, אלא לכל היותר למחצית השווי הכספי של

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

16 ינואר 2020

תמ"ש 22987-01-14 נ.א. נ' מ.ח.

תמ"ש 26742-07-14

תמ"ש 26534-07-14

המניות. ראו: תמ"ש (י-ם) 359-02-11 ס.ק. נ' ע. ב (2014). מסקנה זו אף עולה בקנה אחד עם מגמת הפסיקה להימנע מקביעה שיפוטית שיש בה הענקת מניות בעין לבן-הזוג או לבת-הזוג בחברה משפחתית, ולהעדיף מתן זכות לקבלת שווי המניות נכון ליום הפירוד. ראו: בע"מ 1681/04 פלונית נ' פלוני, פ"ד נט (4) 614 (2005); יתרה מזאת, גם ביחס לשווי הכספי לו הייתה לכאורה זכאית האישה במקרה שכזה (לו הייתה כאמור מוכיחה כוונת שיתוף ספציפית ביחס לחברה עצמה), נדמה כי במקרה דנן מדובר בדיון בעל נפקות כלכלית מועטה, וזאת נוכח מסקנתי להלן בדבר היות השבחת חברת ד.א. משום נכס בר איזון, ושוויה הנמוך של חברה זו במועד הנישואין.

השבחה

58. הפסיקה והספרות המשפטית הכירו בכך שהשבחה של נכס, שהיה למי מבני הזוג קודם לנישואין, ואשר נוצרה במהלך הנישואין, עשויה להיחשב - לצרכי איזון המשאבים - משום נכס חדש, העומד בפני עצמו, וייתכנו מצבים בהם תחשב כנכס בר איזון; כאשר לעניין זה מקובלת האבחנה בין השבחה שמקורה בהשקעת עבודה או משאבים של בני הזוג או אחד מהם המכונה גם כ"השבחה אקטיבית"; לבין השבחה "טבעית" שמקורה בנסיבות חיצוניות, כגון: תנודות בשוק ההון, ריבית, עליית מחירי הנדל"ן וכיו"ב, המכונה גם "השבחה פאסיבית". ראו: ש' ליפשיץ, "יחסי משפחה וממון: אתגרים ומשימות בעקבות תיקון מס' 4 לחוק יחסי ממון", חוקים א' (2009), 227, 265-266 (להלן - "ליפשיץ"); תמ"ש (י-ם) 21342/04 א.ש. נ' ד.ש. (2008); עמ"ש (ת"א) 1279/07 פלונית נ' פלוני (2010); תמ"ש (ב"ש) 43199-06-11 פלוני נ' אלמונית (2013) (להלן - "תמ"ש 43199-06-11").

59. השבחה מהסוג השני, היא "השבחה פאסיבית" - דין "הפרי", וליתר דיוק החלק בו "גדל העץ" במהלך החיים המשותפים, כדין "העץ", אשר נוצר קודם לחיים המשותפים. דהיינו, כדין הנכס החיצוני עצמו, ואזי ההשבחה אינה בת איזון. ראו: עמ"ש (חי') 23541-01-17 פלונית נ' פלוני (2017). לעומת זאת, ביחס להשבחה מהסוג הראשון - "השבחה אקטיבית" - ניתן לראותה כנפרדת מן ה"עץ" "המקורי" וכנכס בר איזון בפני עצמו. הרציונל לאיזון מושתת איפוא על אותו רציונל כללי של איזון המשאבים והוא - קיום מאמץ משותף - דהיינו מקרים בהם השבחת הנכס החיצוני דרשה מאמץ מתמשך במהלך הנישואין מצד בעל הנכס, בן זוגו, או שני בני הזוג, בהיקף משמעותי הדורש הקדשת זמן ומומחיות, או מקרים בהם שותף בן הזוג שאינו הבעלים של הנכס בניהול הנכס החיצוני ונעשה שימוש במשאבי המשפחה לצורך השבחתו. במקרים מעין אלה, ניתן יהא להכיר בהשבחת הנכס החיצוני כנכס בר איזון בפני עצמו. ראו: תמ"ש 43199-06-11 הנ"ל; וליפשיץ, שם.

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

16 ינואר 2020

תמ"ש 22987-01-14 נ.א. נ' מ.ח.

תמ"ש 26742-07-14

תמ"ש 26534-07-14

60. על אף שאין בשלל טענות האשה בדבר תרומתה והשקעת משאביה במסעדה כדי להצביע על כוונת שיתוף מצד האיש, הרי ששוכנעתי כי נוכח המאמץ הרב שהשקיע האיש במסעדה במהלך הנישואין, **השבחת המסעדה מהווה נכס בר איזון**.

61. עת בוחנים שווי השבחת נכס שנוצר לפני הנישואין, לצרכי איזון משאבים, יש לבחון את השווי בשני מועדים: האחד, מועד הנישואין; האחר, המועד הקובע לאיזון המשאבים; שכן השבחה לצרכי איזון משאבים היא **הגידול בשווי הנכס מאז הנישואין ועד למועד הקובע לאיזון המשאבים**.

62. קיימות שיטות שונות להערכת שווי חברות, והמומחה פעל לפי שתיים מהן - **במועד הנישואין** אמד את שווי חברת ד.א. בהתאם לשיטת "**השווי הנכסי**" (NAV), קרי - השווי הכלכלי של נכסי החברה ליום ההערכה בהתאמה לערכי שוק - **בסך של 108,965 ₪**. ראו: סעיף 5 בעמ' 17-18 לנספח 8 לחווה"ד; **במועד הקובע לאיזון המשאבים** העריך את השווי בהתאם ל**שיטת היוון תזרים מזומנים** (DCF), קרי - הערכת שווי החברה על פי תזרים המזומנים המהווה של נכסיה הנוכחיים ושל הזדמנויות ההשקעה העתידיות שלה (תזרים המזומנים המהווה שהיו מייצרות את הזדמנויות ההשקעה של החברה בעתיד) - **בסך של 2,540,580 ₪** (ושווי משוערך נכון למועד חווה"ד - **סך של 2,979,603 ₪**). ראו: סעיף 7 עמ' 67 לנספח 8 לחווה"ד.

63. הדין הנוהג הוא, כי עת בוחנים שווי עסק "חיי" יש להעדיף את שיטת היוון תזרים המזומנים, אך קיימים מקרים מסוימים וחריגים בהם שיטה זו לא תתאים, או אז יש לעשות שימוש בשיטת השווי הנכסי. ראו: ע"א 10406/06 **עצמון נ' בנק הפועלים** (2009); רע"א 779/06 **קיטאל נ' ממון** (2012); עמ"ש (חי) 19234-11-17 **ע.א. נ' ד.א.** (2018). לשיטת המומחה, המקובלת עלי, היה מקום לסטות משיטת היוון תזרים המזומנים לשם הערכת השווי במועד הנישואין. המומחה הסביר, כי בהתאם לכללי הערכת השווי, כאשר בשיטת היוון תזרים המזומנים מתקבל לחברה שווי שלילי, יש לבחון את שוויה בהתאם לשיטת השווי הנכסי, כיוון ששיטה זו מייצגת את השווי המינימאלי של החברה. במקרה דנן, על פי שיטת היוון תזרים המזומנים אכן התקבל שווי שלילי, בשל התחייבויות פיננסיות לבנקים - הגבוהות משווי פעילות החברה. ראו: סעיפים 5 א'-ז' עמ' 17, וסעיף 5' עמ' 21 לנספח 8 לחווה"ד; עמ' 553 ו' 18-23 עמ' 561 לפרוטוקול מיום 18.10.18.

64. יוער כאן, כי אמנם בחווה"ד ציין המומחה שנוכח שווי אחזקות האיש בחברה בשיעור של 50%, ששווי חלקו בחברה בעת הנישואין הוא סך 54,483 ₪, ברם נוכח מסקנתי לעיל, לפיה במועד הנישואין היו כלל מניות החברה שייכות לאיש, יש להתייחס לשווי המלא נכון למועד הנישואין, כפי שהוערך על ידי המומחה בסך 108,965 ₪.

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

16 ינואר 2020

תמ"ש 22987-01-14 נ.א. נ' מ.ח.

תמ"ש 26742-07-14

תמ"ש 26534-07-14

65. דא עקא, **שלכאורה** העריך המומחה את שווי חברת ד.א. במועד הנישואין **בחסר**, שכן השמיט מהערכתו "נכס" משמעותי של החברה - הוא **האיש עצמו**. ראו: ש' 11 - 14 בעמ' 514 לפרוטוקול מיום 18.10.18; השוו: עמ"ש 17-11-19234 הנ"ל בפסקה 27 לפסה"ד. ודוק, אין חולק כי בעת הנישואין היו לאיש ניסיון ומומחיות רבי שנים בעסקי המסעדות, וכאמור אף את חברת ד.א. הקים ויזם קודם לנישואין. בנסיבות אלה, הדעת נותנת כי באם הייתה נמכרת חברת ד.א. לצד שלישי, במועד הנישואין, מבלי שהאיש ימשיך לעבוד בה, אכן הערכת שווייה בהתאם לשיטת השווי הנכסי - מבלי להביא בחשבון את ערך יכולותיו ומומחיותו האישיים של האיש - מבטאת נכונה את שווייה; אולם, מקום בו האיש המשיך להפעיל את חברת ד.א. ממועד הנישואין ואילך, הרי שהתעלמות משווי כישוריו ומומחיותו, אשר נוצרו קודם לנישואין, והיוו נדבך משמעותי ביצירת הכנסת חברת ד.א. במהלך הנישואין, תוביל להערכת יתר של השבחת השווי במהלך הנישואין.

66. במילים אחרות, הערכת המומחה את שווי החברה במועד הנישואין על בסיס שווי נכסי של החברה בלבד, מתעלם **לכאורה** מהמוניטין של האיש, אשר אף לשיטת המומחה "בלעדיו אין מסעדת ד.א." (ש' 24-17 עמ' 512 לפרוטוקול מיום 18.10.18). **לכאורה מדוע?** משום שהמומחה הבהיר, כי התלות הקיימת במקרה דנן בין המסעדה ל"איש המפתח" - הוא האיש - מקבלת ביטוי במסגרת שיעור ההיוון הגבוה כפי שנקבע על ידו נכון למועד הקובע. המומחה העיד, כי האיש הוא בבחינת "איש מפתח" בחברת ד.א., ודומה שבלעדיו אין לחברה ולמעשה למסעדה, המהווה את עיקר עסקיה, זכות קיום, או שמא תהא שונה באופן מהותי. ניתן אף לומר, כי נכסי הקריירה והמוניטין האישי של האיש הוטעמו בחברת ד.א., ובמידה ניכרת עיקר המוניטין של ד.א. הוא המוניטין האישי של האיש. מוניטין, או נכסי קריירה אלו, נצברו משך שנים רבות קודם החיים המשותפים. ודוק, המומחה הביא בחשבון שיקולים אלו, ואף שיקולי פרמיית הסיכון של עסק מסוג המסעדה, בדרך של קביעת שיעור היוון גבוה יחסית כאמור. ראו: סעיף 5 עמ' 3 לתשובות המומחה מיום 11.3.19; סעיפים 27-29 עמ' 6 נספח 8 לחווה"ד; סעיפים 3, 6 ו-14 עמ' 3 לנספח 8 לחווה"ד.

67. לחסר האמור ניתן לתת מענה בשתי דרכים חלופיות: האחת, הערכת שווי נכסי הקריירה והמוניטין האישי של האיש במועד הנישואין; האחרת, הבאת שיקולים אלו בחשבון עת קובעים את שיעור ההיוון, הנדרש לחישוב שווי החברה במועד הקובע לאיזון משאבים, בהתאם לשיטת היוון תזרים המזומנים.

המומחה בחר בשיטה השנייה, ודומני, כי בחירתו אך סבירה. מלאכת הערכת שווי המוניטין האישי ונכסי הקריירה קשה היא, ובעבר אף כתבתי, שבחינת פסיקת בתי המשפט מובילה אל

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

16 ינואר 2020

תמ"ש 22987-01-14 נ.א. נ' מ.ח.

תמ"ש 26742-07-14

תמ"ש 26534-07-14

המסקנה, כי במלאכה זו יש יותר משום ניוון מאשר הערכה מושכלת הנסמכת על ממצאים אמפיריים. ראו: תמ"ש (י-ם) 3640/10 א.ב. נ' צ.ב. (2012) בפסקה 69 לפסה"ד; ש' ליפשיץ; **השיתוף הזוגי**, הוצאת נבו - 2016, בעמ' 328. השיטה בה בחר המומחה, היא קביעת שיעור היוון גבוה בשיעור 17% (ראו: עמ' 63 נספח 8 לחוה"ד), המגלם את היות האיש משום "איש מפתח" בחברת ד.א., מביאה בחשבון את שווי תכונותיו האישיות ומומחיותו, שנצברו קודם לנישואין, תוך התאמת נתונים אלו לסוג העיסוק המיוחד של החברה. הערכת שווי מעין זו תהא מדויקת יותר, שכן היא נעשית בהתחשב בנתונים מצטברים של עסקים דומים - שאף בחלק מהם קיימים "אנשי מפתח" חיוניים לפעילותם. ראו: ש' 17 - 24 בעמ' 512, ש' 15 - 25 בעמ' 515 לפרוטוקול מיום 18.10.18.

בנסיבות אלה, הערכת המומחה את שווי החברה במועד הקובע, המתחשבת במקדם היוון גבוה, מביאה **להשלמת החסר** בהערכת השווי שנעשתה על ידו נכון למועד הנישואין על פי השווי הנכסי של החברה, שהרי ככל שמקדם ההיוון גבוה יותר - כך יהיה שווי החברה במועד הקובע לאיזון משאבים - נמוך יותר.

איזה חלק בהשבת החברה הוא בר איזון

68. עת בוחנים השבחת נכס במהלך החיים המשותפים יש להבחין בין שבח שנוצר מפאת נסיבות חיצוניות, כגון תנאי שוק משתנים, אשר אינן קשורות ישירות בבני הזוג או מי מהם (השבחה פסיבית), אל מול שבח שנוצר מפאת מאמץ של בני הזוג או מי מהם, במהלך החיים המשותפים. לעיתים תהא מלאכת האבחנה קשה עד בלתי אפשרית. דומני, כי המקרה דנן בא בגדר אותם מקרים בהם אין אפשרות מעשית לבצע את אותה אבחנה. אבאר.

69. כאשר עסקינן בעסק "חי" הדורש השקעה וטיפול תכופים מאת בן הזוג לו הוא שייך, עד כדי שבהיעדר אותה השקעה משמעותית היה אותו נכס מתכלה ושווי "מתאפס", בפנינו ככלל אך **השבחה אקטיבית, אשר כולה בת איזון**. אכן שינוי השווי של כל נכס, לרבות מניות בחברה המפעילה עסקי מסעדות, מושפע מאירועים חיצוניים, אשר אינם נובעים ישירות ממלאכתו ופועלו של מי מבני הזוג. כך עשויות להשפיע תמורות בכלכלה העולמית, מצב בטחוני, תנועת התיירים ואופנות משתנות, על שווי השוק של נכס זה או אחר. דומני, כי עת בוחנים שמא יש מקום להפחית משיעור ההשבחה, לצרכי איזון המשאבים, את השפעת אותם אירועים חיצוניים, אין לקבוע כלל גורף המתאים לכל סוגי הנכסים. מקום בו נמצא, שנכס מסוג מסוים אכן דרש טיפול וטיפול שוטפים ומשמעותיים, במהלך החיים המשותפים, עד שניתן לומר שאילולא טיפול וטיפול זה ספק האם היה אותו נכס נותר כנכס מניב הכנסה, נטה לקבוע, שכלל השבחתו היא אקטיבית. עסקי מסעדות, ובפרט עסק כדוגמת המסעדה דנן, על

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

16 ינואר 2020

תמ"ש 22987-01-14 נ.א. נ' מ.ח.

תמ"ש 26742-07-14

תמ"ש 26534-07-14

מאפייניה הייחודיים, וחלקו המשמעותי של האיש בפעילותה, כפי שיובהר להלן, באים בגדר הנכסים, שאת כלל השבחתם נראה כהשבחה אקטיבית.

70. מסקנה זו למעשה נעוצה או נובעת **מטיבו של העסק** בו עסקינן - מסעדה, שאילולא האיש היה קם מידי בוקר, טורח, נוכח בה, מטפח ומשקיע בה, דומה שהיתה חדלה מלהתקיים. זאת להבחין מנכס מקרקעין, אשר ייתכן ודורש תחזוקה וטיפול, אך הדעת נותנת שישמור על ערכו, אף כאשר אינטנסיביות ההשקעה היום יומית אינה ניכרת. נמצא איפוא, כי עיקר העיקרים של השבח ועצם המשך קיום חברת ד.א. מקורם בהשקעה אקטיבית, מצד האיש, אם כי אף האישה תרמה את חלקה, בעיקר בתחום שיווק ופרסום המסעדה. **שבח אקטיבי הוא בבחינת פירות המאמץ המשותף, ומכאן שיש לראותו כנכס בר איזון.**

71. לאור האמור, הרי שבנסיבות הפרטניות של המקרה דנן **יש לראות במלוא עליית שווי חברת ד.א. במהלך תקופת הנישואין, ועד המועד הקובע משום נכס בר איזון**; זאת, בהתאם להערכת השווי שנעשתה למסעדה על ידי מומחה בית המשפט, חרף השגות הצדדים על המומחה ועל מסקנות חוות דעתו, בהן אפנה לדון להלן בהרחבה.

הערכת שווי החברה

72. טרם אפנה לדון בשלל השגות הצדדים על הערכת השווי של החברה, אזכיר כי הדין הנוהג הוא שמקום בו ממנה בית המשפט מומחה מטעמו, נוטה הוא לאמץ את מסקנות המומחה, אלא אם קיימת סיבה בולטת לעין שלא לעשות כן. ראו: ע"א 9323/04 **מיצר נ' שותפות בנין 17** (2006); ע"א 293/88 **חברת יצחק ניימן להשכרה בע"מ נ' רבי**, סעיף 4 לפסק הדין (1988); ע"א 1240/96 **חברת שיכון עובדים בע"מ נ' רוזנטל**, פ"ד (4) 563, 569-571 (1998); ע"א 3134/02 **עיריית רחובות נ' בוטנרו אחזקה ופיתוח (1992) בע"מ**, סעיף 8 לפסק דין (2003); בע"מ 10060/07 **פלונית נ' פלוני**, פסקה 33 לפסק הדין (2008).

73. השגות הצדדים על הערכת השווי שביצע המומחה נוגעות בעיקרן למספר ממצאים והנחות מוצא, אשר היה בהם כדי להשפיע על המסקנה הסופית. מובן, כי הערכת שווי, ולא כל שכן הערכת שווי השבחה לצרכי איזון משאבים, אינה בבחינת מדע מדויק וטומנת בחובה שלל הערכות והנחות מוצא, כאשר חלף הנחת מוצא אחת ניתן היה "להציב" הנחת מוצא אחרת, ובכך לשנות את המסקנה הסופית. לטעמי יש להעדיף את בחינת חוות הדעת כמכלול, חלף בחינת כל הנחת מוצא לבדה, מבלי לראותה על רקע הקשר הדברים. מקום בו אף אחת מהנחות המוצא והמסקנות בעניינים פרטניים, אינן נראות מופרכות מיסודן, הרי שיש להעדיף את קביעותיו ומסקנותיו הפרטניות של המומחה, אשר אף אם ניתן היה לקבוע

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

16 ינואר 2020

תמ"ש 22987-01-14 נ.א. נ' מ.ח.

תמ"ש 26742-07-14

תמ"ש 26534-07-14

- 1 אחרת, בנקודה פרטנית זו או אחרת, החשוב הוא התמונה הכוללת והמסקנה הסופית, שיש
2 בהן כדי לאזן את האפשרות שניתן היה להעריך או לאמוד אחרת בסוגיה ספציפית.
3
4 74. האישה יצאה כנגד מקצועיות המומחה וקביעותיו, תוך העלאת טענות לפיהן חווה"ד הוגשה
5 על בסיס נתונים חסרים ואי בדיקת נתונים רלוונטיים שהוצגו בפניו, היעדר נימוקים לפעולות
6 המומחה בנוגע לשיעור ההיוון ולפער הבלתי מוסבר ברווח הגולמי בין חווה"ד כפי שהוגשה
7 לבית המשפט לבין טיוטת חווה"ד. לשיטתה, המומחה נמנע מלהתייחס לכישוריה ולניסיונה
8 בכל הנוגע לניהול פיתוח שיווק וקידום המסעדה באופן ששיקף את ההשפעה שלה על רווחיות
9 ושווי החברה לאורך השנים, וכיוצ"ב (סעיפים 108-111 לסיכומיה); וכן נמנע לבחון כראוי
10 עניינים שעל פי החלטת מינויו היה עליו לבחנם (ראו סעיפים 184-192). האישה אף הגדילה
11 לעשות כאשר העלתה חשש לעניין אמינות חוות הדעת (סעיף 129 לסיכומיה) ולעניין קיומם
12 של "יחסי תלות" בין המומחה לאיש (סעיף 107 לסיכומיה) לאור נשיאת האיש במימון שכר
13 טרחת המומחה (טענה חסר תום לב כשלעצמה, שהרי לכל אורך הדרך האישה היא זו שטענה
14 שעל האיש לשאת בשכר המומחה, מפאת חיסרון הכיס בו היא נתונה). מעבר לכך העלתה
15 האישה השגות ספציפיות בנוגע לשיטת החישוב בה בחר המומחה להערכת שווי החברה
16 במועד הנישואין, ולשיעור ההיוון שבחר בו במסגרת חוות דעתו המשלימה ביחס לשווי
17 החברה במועד הנישואין (סעיפים 112-134 לסיכומיה); והעלתה השגות גם ביחס לקביעות
18 השונות שהובילו את המומחה להערכת שווי החברה במועד הקובע (סעיפים 135-233
19 לסיכומיה).
20
21 75. בגדרי השגות האישה עלתה גם טענתה, לפיה ספרי חברת ד.א. לא שיקפו נכונה את
22 הכנסותיה, שכן האיש לא דיווח בספרים על הכנסות רבות, וכן כלל הוצאות פרטיות רבות
23 בגדרי הוצאות חברת ד.א., באופן שהוביל להקטנת שורת הרווח, וכפועל יוצא מכך אף
24 להערכת חסר של שוויה. כפי שיובהר להלן, טענות האישה באשר לאי רישום הכנסות לא
25 הוכחו, ואילו הטענה בדבר "העמסת" הוצאות פרטיות - שאף האישה נהנתה מהן במהלך
26 החיים המשותפים - נבדקה והובאה בחשבון בחוות דעת המומחה. לאור שלל השגותיה, עתרה
27 האישה בסיכומיה למינוי מומחה חדש שייתן חוות דעת חדשה; ולחילופין עתרה להורות
28 למומחה לערוך ההשלמות הנדרשות. סעיף 233 לסיכומיה. סעדים להם אין להיעתר, מקום
29 בו מצאתי את חוות הדעת תקינה ומשקפת נכונה את שווי החברה.
30
31 76. האיש השיג אף הוא על חוות דעת המומחה. לטענתו, אין לאזן כלל את שווי חברת ד.א.,
32 שהוקמה לפני הנישואין ונוהלה על ידו בלבד במהלכם; אולם, ככל שיוחלט כי יש לאזן את
33 השבחת המסעדה ולהסתמך לעניין זה על חווה"ד, עתר הוא להורות למומחה לתקנה, בשל
34 טעויות שנתגלו לדבריו רק לאחר חקירת המומחה, ולקבוע כי המסעדה לא הושבחה במהלך

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

16 ינואר 2020

תמ"ש 22987-01-14 נ.א. נ' מ.ח.

תמ"ש 26742-07-14

תמ"ש 26534-07-14

1 הנישואין, או כי חלה השבחה מזערית; לקבוע שהוא החזיק במלוא מניות חברת ד.א. במועד
2 הנישואין; לתקן את שיעורי הצמיחה בחוה"ד המתקנת למועד הנישואין; לתקן את חישוב
3 ההון החוזר; ולקזז משווי חברת ד.א. את הפסדי וחובות חברת ד.א. ג...
4
5 77. לאחר ששקלתי טענות הצדדים מצאתי לדחות את שלל השגותיהם כפי שאבאר להלן בהרחבה,
6 לרבות הביקורת אותה הפנתה האישה כלפי מקצועיות המומחה ומהימנותו. סבורני כי
7 המומחה שקל לעומק, בקשב רב ובמקצועיות, את כלל הטענות ושלל המסמכים והראיות
8 שהוגשו מטעם הצדדים, וכפי שהבהיר בעדותו, קביעותיו התבססו אך על נימוקים וטענות
9 שעלה בידי מי מהצדדים לשכנעו בצדקתן, כדברי המומחה: "...אני מבחינתי העבודה
10 החקירתית היא.... זה להתאים את המצב... שאני חושב שהוא צריך להיות לבין איך שהוא
11 צריך להופיע בדוחות הכספיים... ואת זה אפשר לעשות בהמון דרכים..... אני צריך לעשות את
12 הבדיקות.... על סמך הנתונים שמוציגים בפניי והנתונים שמוציגים בפניי הם חלק גדול מהם זה
13 תוצאה של עבודה קשה שאתם עשיתם. אתם הבאתם בפניי מידע ונתונים כאלה וכל מה שהיה
14 לו בסיס שאמנם מבחינתי עבר את מבחן הסבירות, אני מצאתי לנכון לקבל אותו...." ראו: ש'
15 20-25 עמ' 437 וש' 1-10 עמ' 438 לפרוטוקול מיום 18.10.18.
16

השגותיהם הפרטניות של הצדדים

17
18
19 78. שווי הבסיס של חברת ד.א., הוא השווי במועד הנישואין, הוערך כאמור בהתאם לשיטת השווי
20 הנכסי, זאת על אף שבאותו המועד הייתה החברה פעילה מזה מספר שנים, והיא אף פועלת
21 ומפיקה הכנסות לבעליה עד היום. בעת הנישואין אירעה "אינתיפאדת אל אקצא", ואין צורך
22 להכביר מילים בכדי להבהיר עד כמה עגום היה מצב עסקי המסעדות בירושלים באותה העת.
23 לאור זאת, לאחר שמיעת עדות המומחה, שהעיד כי הדעת נותנת "שנטרול" התוצאות
24 העיסקיות של שנת 2001 ישנה באופן מהותי את מסקנותיו, ביקשתי את השלמת חוות דעתו,
25 באופן שאותה השלמה תיערך לשם הערכת שווי החברה בהתאם לשיטת היוון תזרים
26 המזומנים, תוך התעלמות מהתוצאות העיסקיות של שנת 2001, אשר בסמוך לתחילתה
27 (למעשה בשלהי שנת 2000) החל אותו מצב ביטחוני והרעה משמעותית בעיסקי המסעדות
28 בירושלים. ראו: ש' 2 - 5 בעמ' 562, ש' 22 - 24 בעמ' 563, ש' 1 - 10, בעמ' 567, ש' 1 - 3 בעמ'
29 569, עמ' 602 - 605 לפרוטוקול מיום 18.10.18.
30

31 79. מחוות דעתו המשלימה של המומחה עלה, כי נטרול התוצאות העיסקיות של שנת 2001 מוביל
32 לשווי בסיס גבוה יותר במועד הנישואין, וכפועל יוצא מכך להקטנת השבחת החברה ממועד
33 הנישואין ועד המועד הקובע לאיזון המשאבים בסך העולה על 200,000 ₪. בסיכומי התשובה
34 שהגישה האישה (סעיף 67) הבליעה טענה, לפיה ככל שיש לנטרל את תוצאות שנת 2001, הרי

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

16 ינואר 2020

תמ"ש 22987-01-14 נ.א. נ' מ.ח.

תמ"ש 26742-07-14

תמ"ש 26534-07-14

- שיש להתחשב גם בטענותיה לנטרול שנת 2009 בעקבות "משבר הסאב פריים העולמי" באוקטובר 2009, שהוביל לעלייה בשיעור האבטלה בישראל. טענה זו הועלתה לראשונה בסיכומיה, ולא נתמכה בראיה המלמדת על כך שאכן אותו משבר כלכלי השפיע במשהו על תוצאותיה העסקיות של חברת ד.א., אך דומני, כי יש טעם בטענתה. אבאר.
80. אמירה ידועה מימים ימימה היא, כי במידה מסוימת הרעה במצב ביטחוני המובילה לקשיים כלכליים, תמיד צפויה במדינתנו. כך אף דחו בתי המשפט את הטענה שאין לראות באי קיום מחויבות חוזית כהפרה, שכן קיום החוזה סוכל מפאת מלחמת יום הכיפורים או מלחמת שלום הגליל. ראו: ע"א 715/78 כץ נ' נצחוני, פ"ד לג(3) 639, 643 (1979); ת"א (ת"א) 2975/82 לרר נ' עירית חולון, פ"מ תשמ"ד(1) 459, 462 (1983). דומה שגישה זו התמתנה במעט ברבות השנים. ראו: ע"א 6328/97 רגב נ' משרד הביטחון, פ"ד נד(5) 506, 517 (2000); ע"א 5628/99 מרקין נ' משה, פ"ד נז(1) 14, 20 (2002); ת"א (מחוזי ת"א) 1072/07 גדעון נ' פוקס (2010); ת"א (מחוזי י-ם) 3531/01 בן אבו נ' מדינת ישראל (2002). אף אם אלך לפי הגישה המתונה, אשר ספק אם זו ההלכה הנוהגת, דומני, כי בעסקי המסעדות והתיירות, המתאפיינים בתנודתיות כה רבה - הן מפאת שינוי מהותי כלל ארצי במצב הביטחוני, והן מפאת שינוי מקומי קצר מועד - ככלל לא יהיה מקום לשנות את מסד נתוני הערכת השווי, באופן המתעלם מהתוצאות העסקיות של שנה מסוימת, אשר הושפעו מאותו שינוי ביטחוני. שהרי, אותו מצב ביטחוני "חריג" עלול להתרחש אף בסוף תקופת ההערכה, במהלכה, פעם אחת, או מספר פעמים, וכיצד נקבע האם אותו מצב ביטחוני הוא כה חריג, המצדיק את "נטרול" התוצאות העסקיות שאירעו עת התרחש, לשם הערכת השווי וההשבחה. השוו: עדות מר ע.כ. בעמ' 143 לפרוטוקול מיום 3.7.18.
81. לאור האמור, הרי שמסכים אני עם עמדת המומחה לעניין זה ומקבל את הערכת השווי של החברה כפי שנעשתה על ידו בחוות דעתו הסופית מיום 14.9.17, ומכאן שאין מקום להידרש להערכת השווי של החברה במועד הנישואין כפי שנעשתה על ידו בחוות דעתו המשלימה, כמו גם להשגות הצדדים על חוות הדעת המשלימה.
82. האשה טענה, כי היה מקום להעריך את שווי הבסיס של חברת ד.א. לפי שיטת "מחיר הקנייה מרצון", חלף שיטת השווי הנכסי. יש לדחות טענה זו, ולו מפאת היעדר נתונים המאפשרים לפעול על פיה. אכן השיטה המדויקת ביותר להערכת שווי היא השוואת עסקאות שבוצעו בפועל, וככל שבעניין חברה נושא ההערכה התקיימה עסקה בסמוך למועד הרלבנטי, ניתן ללמוד ממנה על שוויה באותו המועד. ראו: ש' 22 בעמ' 596 לפרוטוקול מיום 18.10.18. דא עקא, שלא נמצא מאגר נתונים פתוח ואמין המכיל מידע לגבי מכירת חברות מהסוג הרלבנטי (בשונה, לדוגמא, ממאגר המידע של רשות המיסים באשר לעסקות מכר נדל"ן). אף

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

16 ינואר 2020

תמ"ש 22987-01-14 נ.א. נ' מ.ח.

תמ"ש 26742-07-14

תמ"ש 26534-07-14

העסקה הפרטנית שבוצעה במניות חברת ד.א., במסגרתה הועברו מניות י.כ. לאיש, בוצעה כשלוש שנים קודם לנישואין, ואין ללמוד ממנה דבר על שווי במועד הנישואין. בשולי הדברים יאמר, כי על פי עדות האיש, מהות עסקת העברת המניות בינו לבין י.כ. לא מלמדת על "שווי אפס" של מניות חברת ד.א., עת בוצעה, אלא עסקינן בעסקת תמורה, כאשר כנגד ויתור י.כ. על מניותיו בחברת ד.א. ויתר האיש על זכויותיו בעסק משותף אותו הפעיל עם י.כ. זה מכבר, הוא מסעדת צ. (על שני סניפיה). לא הובאו כל נתונים באשר לשווי אחזקות האיש במסעדת צ. במועד העברת המניות, וממילא כאמור קשה ללמוד על שווי מניות חברת ד.א. במועד הנישואין על סמך עסקת רכישת מניות שבוצעה שלוש שנים קודם לכן. ראו: עמ' 296 - 297 לפרוטוקול מיום 3.7.18; הודעת האיש מיום 6.1.19; סעיף 20 לסיכומי האיש; סעיף 67 לסיכומי האיש; ש' 13 - 15 בעמ' 55 לפרוטוקול מיום 24.6.18; סעיף 47 לתביעתה הרכושית של האשה בתמ"ש 31011/09.

83. לאור האמור, מצאתי לקבל הערכת שווי החברה למועד הנישואין כפי שנעשתה על ידי המומחה בחוות דעתו הסופית מיום 14.9.17, **בהתאם לשיטת השווי הנכסי**.

שיעור ההיוון

84. יש לדחות את השגות האשה באשר לשיעור ההיוון כפי שנקבע על ידי המומחה בחווה"ד המשלימה, לרבות הטענות בדבר שרירותיות השיעור שנקבע, היעדר פירוט שיקולי המומחה בקביעת שיעור ההיוון, היעדר העקביות בקביעת שיעור ההיוון, ואופן חישוב ההיוון בערכי סוף שנה, להבדיל מאמצע שנה.

85. כפי שהבהיר המומחה, שיעור ההיוון נועד לשקף את רמת הסיכון היחסית של תזרימי המזומנים החזויים (סיכון תפעולי ופיננסי). ראו: סעיף 5 (י"א) עמ' 62 לנספח 8 לחווה"ד הסופית. בהתאם לכך, הרי שגם אם הדוגמאות שנתנה האשה על מנת להמחיש טענתה בדבר שיעור ההיוון שנקבע בחוות הדעת המשלימה מתיישבות עם השכל הישר; ממילא לא ניתן להתעלם מכך ששיעור ההיוון נקבע לאחר **שקלול** מספר רב של פרמטרים חשבונאיים ועקרונות המשוקללים על ידי המומחה החשבונאי בסופו של יום **במצטבר**; כך שלא ניתן ולא יהא זה נכון להתמקד במקצת השיקולים ולהבחין מן היתר, על מנת לכפור בתוצאה אליה הגיע המומחה על סמך **כלל** השיקולים.

86. גם אם לא הוצגה על ידי המומחה נוסחה מדויקת לפיה חישוב את שלל הפרמטרים הרלוונטיים, די לי בהסבריו הבהירים בחוות דעתו הסופית (ראו: סעיפים 5 (י"א-י"ח) בעמ' 62-63 לנספח 8 לחווה"ד), בצירוף הסבריו בחקירתו הנגדית (ראו: ש' 22-15 בעמ' 502, ש' 4-6

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

16 ינואר 2020

תמ"ש 22987-01-14 נ.א. נ' מ.ח.

תמ"ש 26742-07-14

תמ"ש 26534-07-14

1 בעמ' 503, עמ' 512 לפרוטוקול מיום 18.10.18, אודות הפרמטרים והשיקולים השונים שהנחו
2 אותו בקביעת שיעור ההיוון. לא זו אף זו, שיש לבחון את השגות האישה אף באספקלרית
3 התנהלותה בהליך דנן. מלאכת עבודת המומחה התארכה חודשים רבים, עת ראשית הציג
4 לצדדים טיוטת חוות דעת, לאחר מכן חוות דעת סופית, ואזי אף חוות דעת משלימה בסוגיות
5 פרטניות. הצדדים נעזרו אף במומחים חשבונאיים מטעמם, אשר שאלו את המומחה שאלות,
6 אף בדיון בו העיד בפני. מסד הנתונים בכללותו היה פרוש בפני הצדדים, ובידי האישה היה
7 לעמת את המומחה עם חישוב היוון מטעמה. זאת לא עשתה, על אף שהיה בידיה לעשות כן,
8 שהרי נעזרה במומחה חשבונאי מהשורה הראשונה.

חישוב הרווח הגולמי

12 87. האישה הלינה על ההבדל בחישוב הרווח הגולמי בין טיוטת חוות הדעת לחוות הדעת הסופית.
13 אף אם היה מקום להתעכב על כך ולהבין את הפער בין הטיוטה לבין חוות הדעת הסופית,
14 לצורך הבנת שיעור הרווח הגולמי אליו הגיע המומחה בחוות דעתו הסופית, הרי גם אז נתן
15 המומחה הסברים משביעי רצון לכל השאלות שהפנה אליו רו"ח מטעם האישה לעניין זה.
16 ראו: עמ' 447 - 448, ש' 13 - 15 בעמ' 454, ש' 10 - 17 בעמ' 455, עמ' 456 ובפרט ש' 22 - 25,
17 עמ' 463 - 464, ש' 14-1 בעמ' 471, עמ' 476, עמ' 504 לפרוטוקול מיום 18.10.18.

נכסים עודפים

21 88. האישה השיגה על מסקנות המומחה באשר לנכסים העודפים (סעיפים 170-171 לסיכומיה),
22 באשר ל: הוצאות גינה בסך 25,000 ₪, רכב שהיה בשימוש האישה ורשום על שם החברה;
23 האישה ביקשה השלמת חוות דעת המומחה רק ביחס לרכב שהיה בשימוש (ראו שאלה
24 מספר 4 בבקשה מס' 89 מיום 24.10.18) ומכאן שזנחה טענתה בדבר הוצאות הגינה, אשר
25 ממילא עולה מחווה"ד כי לא הוגשו בגין אסמכתאות מתאימות על מנת שניתן יהיה להתחשב
26 בהן (ראו: סעיפים (ב) (5) עמ' 44-43 לנספח 8 "הוצאות שיפוצים ואחזקה").

28 89. המומחה הבהיר במסגרת תשובותיו מיום 11.3.19, כי במסגרת חוות הדעת הסופית נספח 8,
29 הוא איתר זקיפת הוצאות פרטיות על חשבון החברה וביניהן זקיפת הוצאות בגין כלי רכב.
30 לצורך ביצוע הערכת שווי החברה למועד הקובע הוא ביצע התאמה בגין מחצית הוצאות כלי
31 הרכב האמורות לאור הנחת מוצא כי בהתאם למאפייני חברת ד.א. נדרש לתפעולה רכב אחד
32 בלבד (ראו סעיף י"ג עמ' 56 - 58 לנספח 8 לחווה"ד). נוכח ההתאמות האמורות חל גידול
33 ברווח התפעולי של החברה. כלי הרכב שאותרו על ידו במסגרת הבדיקה היו שלושה: מסוג
34 "רקסטון", אשר נגרע במהלך שנת 2008 מהרכוש הקבוע של החברה, "לנד רובר פרילנדר"

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

16 ינואר 2020

תמ"ש 22987-01-14 נ.א. נ' מ.ח.

תמ"ש 26742-07-14

תמ"ש 26534-07-14

(ששימש את האיש במועד הקובע) ו"סובארו" - לגביו נטען בדיון כי הוא בשימוש האיש (עמ' 520 לפרוטוקול מיום 18.10.18), אולם לאחר בירור נוסף של המומחה לצורך מתן תשובות ההבהרה, התברר כי הרכב נותר לשימוש האישה לאחר המועד הקובע, כפי שנטען בפניו טרם הגיש את חוות דעתו הסופית (במסגרתה עשה המומחה התאמות בגין מחצית הוצאות רכב זה; סעיף י"ג עמ' 56-58 לנספח 8 לחווה"ד). כתמיכה לכך התבסס המומחה על החלטת בית הדין הרבני מיום 14.3.10, לפיה "הרכב שהאישה משתמשת בו יישאר לשימושה הבלעדית", שהציג לו האיש, וצורפה כנספח 1 לתשובות ההבהרה מיום 11.3.19.

90. בנסיבות האמורות הבהיר המומחה כי בהתאם לטופס פחת לשנת 2009 עלותו המופחתת של הרכב האמור נכון למועד הקובע היא סך של 131,404 ₪, ולפיכך הותיר להכרעת בית המשפט הסוגיה האם לכלול רכב זה בסך האמור במסגרת הנכסים הפרטיים של האישה או לזקוף אותו כנכס עודף.

91. בסיכומיו (עמ' 27) טען האיש לעניין זה, כי בהתאם להבהרת המומחה, הרי ככל ששווי הרכב יופחת משווי חברת ד.א., יש להוסיף שווי זה במלואו לשווי הרכוש אותו קיבלה האישה במועד הפירוד.

92. בהתאם לדברי המומחה בסעיף י"ג לנספח 8 לחווה"ד, מאחר וממילא נכללו הוצאות רכב אחד בלבד לצורך הערכת שווי החברה (גם אם תוך ביצוע התאמות של מחצית הוצאות של שני כלי הרכב), ומאחר ובפועל הרכב נותר לשימושה הבלעדי של האישה לאחר המועד הקובע לאיזון משאבים כעולה גם מהחלטת ביה"ד הרבני אליה הפנה האיש כאמור, הרי שאני מוצא לנכון לכלול את שווי הרכב נכון למועד הקובע - סך של 131,404 ₪, במסגרת הנכסים הפרטיים של האישה לצורך איזון המשאבים. בנסיבות אלה, אין לכך השפעה על שווי החברה ויש לדחות השגת האישה אף לעניין זה.

93. לעניין הנכסים העודפים של החברה יצוין כי לשיטת האיש היה על המומחה להתייחס לחברת ד.א. ג. כנכס עודף של חברת ד.א., והיה עליו להפחית את שווייה נכון למועד הקובע. לכך אתייחס בנפרד להלן במסגרת הדיון בהשגות האיש על חווה"ד, תוך שאציין כבר עתה, כי גם לעניין זה קיבלתי הבהרות המומחה ולא מצאתי שמסקנתו שגויה כטענת האיש.

הברחת או הלבנת כספים

94. השגות נוספות של האישה מתמקדות בטענה כללית להברחת או הלבנת כספים שיטתית בה נהג האיש לאורך השנים, שלטענתה לא נבחנה כראוי במסגרת חווה"ד המומחה, ולפיכך הערכת

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

16 ינואר 2020

תמ"ש 22987-01-14 נ.א. נ' מ.ח.

תמ"ש 26742-07-14

תמ"ש 26534-07-14

- השווי שניתנה על ידו אינה משקפת לטעמה את שווי החברה האמיתי, המתחשב בהברחות
הכספים שנעשו בפועל ואשר לטענתה אינדיקציות ברורות להן הובאו על ידה בפני המומחה
ובית המשפט.
95. לשם חידוד סוגיה זו יאמר, כי טענת האישה שהועלתה באופן מבלבל נוגעת לשווי החברה,
וזאת בשני רבדים, כפי שיפורט להלן. וכן טענה בדבר הוצאת סכומי כסף ממשק הבית
המשותף, באופן המקטין את "בסיס איזון המשאבים".
96. ראשית, טענה האישה כי ספרי החברה אינם משקפים את מלוא הכנסות החברה בפועל,
מפאת היעדר דיווח מלא מצד האיש והתנהלותו בעיקר במזומן, אותו נהג להעלים באמצעות
כספות, כספי ירושה כביכול, חשבונות בנק של בני משפחה (בנו המתגורר בחו"ל וחשבון בנק
על שם דודתו בארץ), וכדומה; שנית, הקטנת הרווחים המדווחים של החברה בדרך של
"העמסת" הוצאות פרטיות. מחו"ד המומחה כמו גם מחקירתו הנגדית, עולה בבירור כי היה
מודע לטענות אלו, המרחפת כעננה מעל חו"ד והערכת שווי החברות. ראו: ש' 18 - 19 בעמ'
470 לפרוטוקול מיום 18.10.18; שלישית, טענה להעברת סכומי כסף שלא לצרכי משק הבית
המשותף ("הברחת כספים"). להלן אדון בסוגיות אלה, אחת לאחת.
97. באשר "להעמסת" הוצאות פרטיות הרי, שטענות אלו נבחנו על ידי המומחה לפני ולפנים, כפי
שעולה מניתוח שיקוליו ומסקנותיו בחוה"ד. המומחה בחן את כל טענות האישה בדבר
הוצאות אותן העמיס האיש על החברה, הביא בחשבון את אלה ששוכנע במבחן הסבירות, כי
יש לנטרלן משווי החברה, וערך התאמות כנדרש. ראו: עמ' 16 - 18, 41 - 59 לנספח 8 לחוה"ד.
98. המומחה אף בדק את מהימנות רישום הכנסות החברה כעולה מדוחות הרווח וההפסד. ראו:
עמ' 27 ואילך, נספח 8 לחוה"ד. דומה כי המומחה נקט לעניין זה גישה בדיקה שונה משיטת
האישה. שיטת המומחה הובילה אותו לידי מסקנה כי יש לערוך התאמה ביחס לשנת 2009
בלבד, בגין הכנסות לא מדווחות. ראו: ש' 18 - 24 בעמ' 470, ש' 1 - 14 בעמ' 471 לפרוטוקול
מיום 18.10.18; עמ' 35-36 לנספח 8 לחוה"ד. אלא שבכך אין לאיין את מסקנות המומחה.
99. המומחה אישר, כי לא הוצגה לו ראיה ממשית על הכנסה לא מדווחת, ולשם בחינת טענה זו:
"אני עשיתי מבחני סבירות שמבוססים על נתוני ההוצאות וההכנסות האישיות של בני הזוג
והם אלה שהובילו אותי לסברה שחלק, שיש לתת מקום, יש לתת ביטוי להכנסות נוספות
שלא דווחו. ראו: ש' 7 - 9, ש' 17 - 25 בעמ' 580 לפרוטוקול מיום 18.10.18. המומחה העיד כי
השפעת ההכנסות הלא מדווחות באה לידי ביטוי בחוה"ד ובהערכת השווי בהוספה של
300,000 ₪ להכנסות של שנת 2009 (ראו: ש' 15 - 25 בעמ' 582 לפרוטוקול מיום 18.10.18)

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

16 ינואר 2020

תמ"ש 22987-01-14 נ.א. נ' מ.ח.

תמ"ש 26742-07-14

תמ"ש 26534-07-14

וההשפעה לכך היא "די זניחה. לא אפס, אבל ההשפעה היא נמוכה" (ראו: ש' 25 בעמ' 583, ש' 12 - 14 עמ' 584 לפרוטוקול מיום 18.10.18).

100. מסקנות המומחה באשר לסבירות הכנסות החברה עושות חסד עם האישה, שכן המומחה לא קיבל לידיו ראיה ממשית בדבר הכנסה לא מדווחת. הדין הנוהג הוא, שמקום בו מיוחסת לאדם, ובכלל זה מנהל ובעל מניות בחברה, השמטת הכנסות - על הטוען לכך מוטל נטל ראיתי כבד, שכן עסקינן למעשה בטענת מרמה, לה גוון פלילי. ראו: 7458/11 בר נוי נ' מלחי (2013); ע"א 9178/12 המכללה האקדמית נ' ח"יר (2015). אילולא הבהרת המומחה בדבר נפקותה הזניחה של בדיקת הסבירות שנעשתה כאמור, לצרכי שווי החברה, וכפועל יוצא מכך אף לצרכי איזון המשאבים, ייתכן והיה מקום לסטות מחווה"ד ולנטרל את אותה תוספת בהכנסות לשנת 2009. כפי שיובהר להלן, יש לדחות אחת לאחת את טענותיה הפרטניות של האישה בדבר הכנסות לא מדווחות.

101. הכספת ושבעה מיליוני השקלים - לטענת האישה במסעדה היו שתי כספות, שבאחת מהן נשמר סך שבעה מיליוני שקלים חדשים. לטענתה האיש הפר צו שיפוטי כאשר פתח את הכספת שלא בנוכחות ב"כ הצדדים, ולפיכך עבר אליו הנטל להוכיח את הסכומים שהיו בכספת, ומאחר ולא עמד בנטל זה, יש לקבל את גרסתה ולקבוע כי בכספת היה הסך האמור. בחווה"ד קבע המומחה, כי לא קיבל ראיות באשר למזומן שהיה בכספת, ככל שהיה (ראו: סעיף א(5) עמ' 65 נספח 8 לחווה"ד); המומחה אף העיד, כי עסקינן בסכום "דמיוני". ראו: ש' 16 - 20 בעמ' 589 לפרוטוקול מיום 18.10.18. דומני, כי נוכח שלל הראיות והיעדר אמינות גרסת האישה בכללותה הרי, שהטענה בדבר סכום כה ניכר בכספת היא ספק דמיון ספק טענת שווא. לעניין זה יוער, כי קיימת גישה שמקום בו בעל דין מעיד עדות שאינה אמת בסוגיה מהותית יש בכך כדי להצביע על אי אמינות גרסתו בכללותה. ראו: ע"א 765/18 חיון נ' חיון (2019).

102. האישה שינתה מעת לעת גרסתה באשר לסכום שהיה לטענתה בכספת, וככל שחלף הזמן תפח הסכום. כך למשל שאלה האישה את האיש בשיחה שהתקיימה ביניהם בסמוך לפירוד ביוזמתה, אודות סך של 100,000 ₪ או 100,000 דולר שבכספת (ראו: ש' 17 - 23 בעמ' 10, ש' 8 - 10 בעמ' 11 לתמליל), סכום אותו הכחיש האיש; בתביעתה המקורית משנת 2009 טענה כי היו כמיליון שקלים חדשים בשתי הכספות (סעיף 51 לתביעה הרכושית תמ"ש 31011/09; סעיף 20 לבקשה להטלת צווי עיקול מיום 30.12.09 וסעיף 22 לתצהיר המצורף לבש"א 59953/09); עמ' 145 לפרוטוקול מיום 24.6.18; מנגד, טענה האישה במסגרת תביעותיה משנת 2014 כי בכספת היו 7,000,000 ₪, וכך גם העידה בחקירתה הנגדית מיום 24.6.18. (ראו: ש' 21 - 33 בעמ' 143 לפרוטוקול מיום 24.6.18).

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

16 ינואר 2020

תמ"ש 22987-01-14 נ.א. נ' מ.ח.

תמ"ש 26742-07-14

תמ"ש 26534-07-14

103. גם באשר לספירת הצדדים את סכומי הכסף שבכספת, נמצאו קשיים בגרסתה, כאשר מחד גיסא חזרה שוב על גרסתה, לפיה ספרה ביחד עם האיש את הכסף (7,000,000 ₪) **כשנה לפני מועד הקרע** בשנת 2008 (ראו: ש' 16 - 27 בעמ' 142, ש' 14 - 30 בעמ' 143 לפרוטוקול מיום 24.6.18); מאידך גיסא, העידה כי כל השנים היה בכספות כסף אבל "אני לא ידעתי כלום. מה שלא זה, אני לא חטטנית" (ראו: ש' 28 - 29 בעמ' 142 לפרוטוקול מיום 24.6.18) "אני אישה שנותנת אמון ואני אמרתי לא.ס. כל השנים אני נתתי בכ אמון אני לא אבדוק אותך..." (ראו: ש' 1 - 4 בעמ' 143 לפרוטוקול מיום 24.6.18); בתמליל ביקשה מהאיש לפתוח את הכספות ולהראות לה כמה כסף נמצא שם, ואף ביקשה לעשות זאת לאלתר "עכשיו נלך לד.א. ותפתח לי את הכספות"..."אתה חושב שעשו אותי אתמול באצבע? עד שאני אבוא לכספת לא יהיה כלום" (ראו: ש' 7-1 בעמ' 11 לתמליל). גרסתה זו סותרת את גרסתה בחקירתה הנגדית, לפיה היא ספרה יחד עם האיש את הכספים שבכספת **כשנה לפני מועד הקרע**. אם לא די לנו בכך, הרי שגם בסעיף 51 לתביעתה הרכושית המקורית משנת 2009 טענה האישה כי "...מעולם לא היתה לתובעת גישה לכספות אלו מעולם, והנתבע איפשר גישה זו לבניו בלבד".

104. אין לקבל את ניסיונה בסיכומי התשובה להתכחש לנטען על ידה בתביעתה המקורית, אם מהסיבה המופרכת לפיה התביעה הראשונה אינה רלוונטית עוד משהוגש כתב תביעה חדש, ואם מנימוקים "אסטרטגיים" אל מול רשויות המס, שממילא אינם מתיישבים עם התוצאה שלכאורה ניסתה להשיג - פתיחת הכספת וגילוי סך של 7 מיליון ש"ח בתוכה (סעיף 89 לסיכומי התשובה).

105. עולה אפוא, שאף אם פעל האיש שלא כדין עת פתח את הכספת שלא בנוכחות באי כוח הצדדים, באופן שמעביר לכתפיו את נטל ההוכחה לעניין הסכום שהיה בכספת זו, הרי שלנוכח גרסתה הלא סדורה של האישה, ובעיקר נוכח דבריה שלה בתמליל בדבר סכום של 100,000 ₪ או דולר, הרי שאין לקבל טענתה בדבר סך שבעה מיליוני שקלים שהיו בכספת, סכום שאף המומחה הגדיר כדמיוני, ואף אינו מסתבר בהתחשב בממצאי המומחה באשר לרווחי והכנסות המסעדה.

106. **קבלת תקבולים במזומן, אשר לא דווחו בספרי החברה** - הראיה היחידה לטענה זו, למעט עדותה הלא מהימנה של האישה, היא עדות החוקר הפרטי, מר ב.מ., שפעל מטעם האישה. בעדות זו, בכל הכבוד, אין ולא כלום. עד זה העיד, כי התחזה בפני האיש כמי שמבקש לקיים אירוע במסעדה, ונוכח הזמנתו התבקש לשלם מקדמה בסך 2,800 ₪ במזומן. החוקר העיד, כי שילם סכום זה במזומן לידי האיש, אשר נתן לו אישור בכתב - להבדיל מחשבונית או

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

16 ינואר 2020

תמ"ש 22987-01-14 נ.א. נ' מ.ח.

תמ"ש 26742-07-14

תמ"ש 26534-07-14

קבלה - שקיבל לידיו סכום זה. ראו: תצהיר מר ז.פ. מיום 9.9.14; עמ' 417 - 420 לפרוטוקול מיום 15.7.18. מעדות זו הסיקה האישה מסקנות מרחיקות לכת, כי בכך יש משום ראייה לאי רישום הכנסות שהתקבלו במזומן בספרי חברת ד.א. דא עקא, שהאישה לא טרחה אף לבקש, שתוצג קבלה או חשבונית שהונפקה - ככל שהונפקה - בגין אותה מקדמה ששולמה כנטען על ידי אותו חוקר פרטי. לרשות האישה עמדו מספר שנים לבקש לדעת האם הונפקה חשבונית או קבלה, בגין אותה עסקה, אך היא נמנעה מלעשות כן. די באמור כדי להבהיר, כי אף אם נאמין לגרסתו העובדתית של החוקר הפרטי - ואף נניח, שהתנהלות האיש וחברת ד.א. בשנת 2014, עת בוצעה כנטען אותה חקירה, מלמדת על ההתנהלות למעלה מחמש שנים קודם לכן (במועד הפירוד ובתקופת הנישואין) - זו אינה מלמדת כלל ועיקר על השמטת רישום תקבולים במזומן. אין בעדות החוקר כדי ללמד, כי התקבול הנטען לא נרשם בספרי החברה, ומכאן אף שאין ללמוד ממנה על מהלך שיטתי של השמטת תקבולים.

107. **הלבנת כספים באמצעות הגב' ת.ב.ש. מ.מ.** - לטענת האישה אחת השיטות להלבנת כספים בה נקט האיש הייתה העברת כספים במזומן לדודתו מ.מ. כאשר הגיעה לביקור בארץ, באמצעותם רכשה הדודה בנקוטים אותם העבירה לחשבון על שם האיש. הסבר האיש, לפיו מדובר בכספי ירושה, לא הופרך, וכך אף סבר המומחה. ראו: עמ' 36 - 39 לחווה"ד. לגרסת האיש עסקינן בתמורת מכר נכס במ., שהיה שייך לאביו המנוח (אשר עלה לישראל יחד עם האיש עוד בשנת 1968 ונפטר בשנת 1969). אף רשויות המס נדרשו לסוגיה זו (ככל הנראה נוכח פניית האישה אליהן), ואף הן הסתפקו בהסברי האיש, כי עסקינן בכספי ירושה כאמור. אין חולק, שהאישה נהנתה מסכומי כסף אלו, אשר שימשו לרכישת הבית המשותף, עת האיש הוא שמימן את עיקר הרכישה, ובעת פירוק השיתוף ואיזון המשאבים נהנית למעשה האישה מסכומי כסף שקיבל האיש בירושה, אשר אילולא שימושם לרכישת הבית לא הייתה זכאית לקבל מהם דבר. בין כך ובין כך, משלא נסתרה גרסת האיש, ובהעדר כל ראייה מאת האישה, למעט גרסתה הלא מהימנה, יש לדחות טענתה ולאמץ את גרסת האיש. אין בסכום הכסף שקיבל האיש בירושה כאמור (כ - 130,000 דולר ארה"ב), כדי ללמד על אי רישום הכנסות בספרי חברת ד.א.

108. **שכירות פיקטיבית של הבית המשותף** - לטענת האישה, האיש ערך הסכם פיקטיבי עם בן דודו מאחורי גבה, לפיו השכיר לו לכאורה את בית המגורים לתקופה של שנה, החל מינואר 2009 ועד לחודש דצמבר 2009, וכספים אלה הופקדו ונרשמו בחשבונו הפרטי של האיש כהכנסות מהשכרת הבית שאין חולק כי מעולם לא הושכר. יוער, שיש לתמוה על טענת האישה בדבר אי ידיעתה על הסכם השכירות האמור, שהרי לטענתה היא זו שהציגה אותו לבית המשפט. כיצד קיבלה לידיה הסכם זה? (ראו: סעיף 215 לסיכומיה). לדבריה, מדובר בתשתית בה נקט האיש לצורך הברחת כספים ממנה בסמוך למועד הקרע וכחלק מהליכי

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

16 ינואר 2020

תמ"ש 22987-01-14 נ.א. נ' מ.ח.

תמ"ש 26742-07-14

תמ"ש 26534-07-14

הגירושין שתוכננו על ידו; האישה חלקה על מסקנת המומחה כי מאחר ומדובר בנכס עודף
אין צורך בבדיקה מאחר וקיימת ממילא פעולת קיזוז לגביו במסגרת איזון הכולל, שכן
לשיטתה אי הכללת סכומים אלה מהכנסות החברה הפחיתו משווי החברה. ראו: סעיף 219
לסיכומיה.

109. המומחה אישר בחקירתו, כי לא בדק האם הסכם השכירות פיקטיבי, אם לאו, מאחר
ולשיטתו "לא הבנתי מה הנפקות של זה"..." זה לא משפיע על האיזון מבחינתי". לאחר
שביהמ"ש הבהיר למומחה כי כמו ביחס לטענות קודמות של האישה, הטענה היא שיש עוד
כספים שהחברה מייצרת בנוסף על מה שהוצג ודווח, ואז השווי שלה הוא לכאורה גדול יותר
- הודה המומחה, כי "אני חייב לציין שאני לא, זה לא שלא בדקתי זה לא אומר, חשוב לי
להסביר שהנתון הזה, ההסכם הזה שהוצג ודפוס ההתנהגות הזאת, הוא בהחלט בלתי סביר
... אבל מבחינתי הוא לא משפיע על האיזון" ראו: עמ' 533 - 534 לפרוטוקול מיום 18.10.18.

110. המומחה הסביר בחווה"ד כי בשל כך שההכנסות מהסכם שכירות זה הופקדו לטובת הוצאות
מחייט הצדדים, כגון משכנתאות, ביטוחים וכדומה, אין כל השפעה על איזון המשאבים
מאחר ומדובר בפעולת קיזוז מחשבון אחד והתאמה לחשבון אחר המתנהל על שם החברה;
ולעניין הערכת שווי החברה, אין מדובר בהכנסה מפעילות החברה, אלא מנכס עודף, שמקוזה
ממילא במסגרת איזון המשאבים הכולל. סעיפים י"ג-י"ד עמ' 35 לחוות הדעת.

111. עסקינן בסכום כסף ממנו נהנתה האישה בתקופת החיים המשותפים ותהנה מיתרתו, כערכה
במועד הקובע, במסגרת איזון המשאבים הכולל. לעניין זה חשוב להפנות לחקירתה הנגדית
של האישה שם אישרה, כי מדובר בכסף שנכנס לאיש ולא יצא (ועל אף שהעידה לאחר
התערבות באת כוחה כי הכספים כן יצאו מהחשבון של האיש, הרי היה זה בהקשר לסכום של
50,000 דולר שנמשכו מפק"מ באפריל 2009) ראו: ש' 24-13 בעמ' 137, 138 - 139 לפרוטוקול
מיום 24.6.18. במאמר מוסגר ייאמר כי נדמה כי אף ביחס לפק"מ זה טענת האישה הייתה כי
הוא נמשך על ידי האיש מהחשבון הפרטי והפקידים בעסק "וזאת מתוך מטרה להלבינם
ולהבריחם מפני האישה שכן באותה עת מצבה של המסעדה היה מצוין והיא לא נזקקה
להזרמות כספים כלשהן" (ראו: סעיף 74 לתביעתה הרכושית).

112. לטעמי לא עמדה האישה בנטל המוטל עליה להוכיח, כי הסכם השכירות פיקטיבי. האיש
העיד, שאכן השכירות לא יצאה בסופו של דבר אל הפועל והוא השיב לבן דודו את ששילם לו.
ברי, כי יש להבחין בין חוזה למראית עין לבין חוזה, אשר בסופו של יום אינו מבוצע. ראו: עמ'
366 - 367 לפרוטוקול מיום 3.7.18. אל מול עדות האיש ניצבת עדותה היחידה של האישה,
לפיה לא ידעה על הסכם השכירות (עדות המעוררת קושי ולו מן הטעם שהיא זו שעוררה את
סוגיית השכירות האמורה, שאילו כל תכלית השכירות הייתה להסתיר סכומי כסף ממנה או

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

16 ינואר 2020

תמ"ש 22987-01-14 נ.א. נ' מ.ח.

תמ"ש 26742-07-14

תמ"ש 26534-07-14

מרשויות המס, יש לתמוה כיצד הגיע לידיה הסכם השכירות). אף לא ברור מדוע זה יטרח האיש ויבצע מהלך "מתוחכם" של שכירות פיקטיבית והפקדת דמי השכירות בחשבון, ששימש לכלכלת משק הבית. שהרי, בפועל דמי השכירות לא "הועלמו" מפני האשה ושימשו אף לצרכיה.

113. **משיכת סך 160,000 סמוך למועד הקובע לאיזון משאבים** - טענת האשה לעניין זה נבחנה על ידי המומחה, אשר הותיר להכרעת בית המשפט את השאלה האם לכלול באיזון המשאבים התחייבות בסך 160,000 ₪ בחשבון הבנק של האשה, לאחר שלטענתה סכום זה הועבר לטובת האיש; המומחה הבהיר כי הוא איתר הפקדות כסף במזומן לחשבונות הבנק של האיש בסך כולל של 82,394 ₪, וכן איתר העברות כסף לחברה בסכום כולל של 217,700 ₪, שניתן להן ביטוי בהנהלת החשבונות של חברת ד.א. כהקטנת יתרת חוב של בעלי המניות לחברה ועל כן כלולים בהערכת שווי החברה. בהתאם לניתוח זה, קבע המומחה כי אין באפשרותו לקבוע שמלוא הסכום שנמשך מחשבון הבנק של האשה, בסך של 160,000 ₪, הועבר לאיש או לחברת ד.א. ראו: עמ' 6 - 9 לנספח 6 לחווה"ד.

114. האיש הכחיש בכתב הגנתו טענה זו וטען כי "לא ביקש מהתובעת סך 160,000 ₪ וממילא זו לא העבירה אליו סכום זה באוקטובר 2009, אף לא במועד אחר. הסכום האמור נמשך על ידי התובעת, כאשר מועד משיכתו מתאים להכנות שנעשו על ידה להגשת התביעות המשפטיות שהוגשו על ידה בדצמבר 2009" סעיף 18 י"ג לכתב הגנתו בתביעה הרכושית.

115. על אף שמראשית ההליך טענה האשה שהאיש שכנע אותה להעביר לו סכום זה בסמוך למועד הקרע והבריוח מפניה, הרי שגרסתה העובדתית שונתה והורחבה במהלך ההליך. בכתבי התביעה שהוגשו מטעמה טענה, כי "הבעל תכנן את מהלכי המרמה בקפידה וביקש ... כבר באוקטובר 2009, שתפדה חסכון שלה בבנק בסך כ-160,000 ₪....הנתבע 1 דרש כסף זה במזומן...בדיעבד התברר לה שהבעל כלל לא השתמש בכספים לצורך אותו ציין בפניה, אלא ככל הנראה "העביר" אותם לידיים אחרות במטרה לרוששה ולסבכה בחובות על מנת שתיכנע לתכתיביו..." סעיף 81 לתביעה הרכושית וסעיף 77 לתביעת המזונות. בתצהירה המשלים מיום 2.10.14 העידה, שהכחשת האיש טענותיה לעניין זה היא שקרית ובקשתו לקבל ממנה את הכסף **במזומן**, נועדה לטשטש את מקור הכספים ולמנוע את הגנתה המשפטית. האשה הוסיפה וטענה כי "הוא הצליח לשכנע אותי להפקיד בידי את מעט החסכוניות שצברתי במשך שנים רבות, לטענתו, על מנת לסייע בסגירת חוב המשכנתא בסך 1.4 מיליון ₪ ואני האמנתי לו. בכרטסת שצירף ניתן לראות כיצד עברו ה-160,000 ₪ שנמשכו במזומן על ידי מבנק דיסקונט בתאריך 16.12.2009...ומספר הפקדות לתוך ד.א. בתאריך 24.12.2009 ובסכום מצטבר של כ-160,000 ₪ תחת הכותרת "החזרת הלוואת בעלים" לז.א."! סעיף 103 לתצהיר.

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

16 ינואר 2020

תמ"ש 22987-01-14 נ.א. נ' מ.ח.

תמ"ש 26742-07-14

תמ"ש 26534-07-14

עניינו הרואות, גרסת האישה השתנתה במסגרת תצהירה, כאשר טענה שהכספים לא הועברו על ידי האיש לגורמים עלומים, כי אם לחברת ד.א. כהחזר הלוואת בעלים. בסיכומיה העלתה גרסה עובדתית חדשה בדבר הייעוץ שקיבלה כביכול מפקיד הבנק, שבעטיו נלקחה על ידה הלוואה בסכום האמור; עד כה טענה האישה כי היא הוציאה את כספי החיסכון שנצברו לה בחשבונה על מנת לתתם לידי האיש לבקשתו, והרי אם בכספי חיסכון עסקינן - מה לה לאישה הצורך ליטול הלוואה בסכום זהה לסכום כספי החיסכון אותם לגרסתה הפקידה בידי האיש במזומן?; לאחר בדיקת המומחה, כאשר התברר כי עסקינן בהלוואה שניטלה על ידי האישה יום קודם למשיכת הכספים בסכום האמור; מצאה לנכון האישה לפרט לראשונה בסיכומיה את גרסתה העובדתית האמורה לעיל. ראו: סעיף 173 לסיכומיה.

116. מהאמור עולה, כי פרט לעדותה הלא מהימנה של האישה, המצטרפת לאי מהימנות עדותה ככלל, כמפורט לעיל, אין כל ראיה לכך שסכום הכסף אותו לוותה (על פי גרסתה האחרונה בסיכומיה), אכן נמסר לאיש או לטובתו. אין די בכך שבסמוך למועד בו לוותה האישה סכום כסף ממוסד בנקאי כדי להוכיח, כי סכום כסף זה אכן עבר לידי האיש. המומחה מצא, שסכומי הכסף שהופקדו בחשבון האיש ובחשבון חברת ד.א. לא היו "סכום עגול" בסך 160,000 ₪, אותו לוותה האישה כגרסתה האחרונה מאת הבנק, אלא עסקינן בעשר הפקדות שונות במהלך המחצית השנייה של חודש דצמבר 2009. קיומן של עשר הפקדות שונות כאמור, שאף לא אחת מהן בסכום של 160,000 ₪, או בסכום בשיעור דומה, אינה תומכת בגרסת האישה המבקשת "לצבוע" למצער חלק מאותן הפקדות, באופן שנלמד שמקורן באותה הלוואה בסך 160,000 ₪ אותה נטלה כאמור.

117. לא זו אף זו, שקשה להלום את גרסת האישה, לפיה בטחה באיש והעבירה לו ביום 16.12.09 סך 160,000 ₪ במזומן, והוא רימה אותה, עת מהראיות עולה, כי באותה התקופה שקדה "לבנות את תיק תביעותיה". כך טרחה להקליט את האיש ולנסות למשכו בלשונו, בכדי שיודה באי אלו מטענותיה. ראו: התמליל.

118. בשולי הדברים יאמר, כי במהלך החיים המשותפים הופקד לטובת חסכוניות האישה סכום העולה על 160,000 ₪, אשר הדעת נותנת שהוא בר איזון. המומחה מצא סכום זה בדרך של בדיקת ההפקדות לאורך השנים, אף בהתחשב בכך שהאישה נמנעה מלהציג אישור יתרות עבור המועד הקובע. ראו: עמ' 6 לנספח 6 לחווה"ד. ייתכן שבעובדה זו יש כדי לתמוך בגרסתה האחרונה של האישה, לפיה חלף משיכת החיסכון בחרה ליטול הלוואה בסכום דומה. ודוק, האישה למעשה כלל לא הוכיחה את טענתה, לפיה במועד הקובע לאיזון משאבים עדיין הייתה חייבת דבר מה בגין אותה הלוואה. כעולה מחוות דעת המומחה, האישה לא הציגה אישור יתרות המלמד על כך שבמועד הקובע לאיזון משאבים אכן הייתה יתרת חובה כלשהי בגין

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

16 ינואר 2020

תמ"ש 22987-01-14 נ.א. נ' מ.ח.

תמ"ש 26742-07-14

תמ"ש 26534-07-14

1 ההלוואה האמורה. ראו: עמ' 5 לנספח 6 לחווה"ד. שמא נטלה האישה הלוואה ופרעה אותה
2 זמן קצר לאחר מכן, קודם למועד הקובע? זאת לא נדע, שכן כאמור האישה לא טרחה להציג
3 מסמכים בעניין זה. מסמכים, אשר הדעת נותנת שהיה בידיה להציגם בקלות רבה. **לאור**
4 **האמור, טענות האישה לעניין זה נדחות ולמען הסר ספק יובהר באשר לשאלה שהותיר**
5 **לעניין זה המומחה לשיקול דעתו של בית המשפט (סעיף 3"ג עמ' 9 לנספח 6) כי לנוכח**
6 **קביעתי זו אין מקום להביא בחשבון האזיון סך של 160,000 ₪ בגין חוב ההלוואה אותה נטלה**
7 **האישה.**

8
9 119. **מלאי היינות** - יש לדחות את טענת האישה באשר למלאי היינות במסעדה במועד הקובע. ברי,
10 כי עת ביקר המומחה במסעדה בשנת 2016, לא היה יכול לראות במו עיניו את מצב הדברים
11 שם כשבע שנים קודם לכן. ראו: ש' 12 - 14 בעמ' 535 לפרוטוקול מיום 18.10.18. זאת ועוד,
12 בחווה"ד העריך המומחה את מלאי היינות בסך של 130,038 ש"ח על פי דוח מלאי מיום
13 16.6.16 שהועבר לו על ידי האיש (סעיף 3(א) עמ' 39 לנספח 8). המומחה הוסיף וקבע שלא
14 הועברו לעיונו אסמכתאות לצורך ביסוס טענות האישה, לפיהן ערך המלאי שונה מהשווי
15 בהתאם לדוח המלאי עליו התבסס, כאשר הוא ציין מפורשות כי הערכת מלאים ממילא אינה
16 בתחום מומחיותו (סעיפים 3(ג), 3(ה) עמ' 39 לנספח 8); הסתמכות המומחה על דוח המלאי
17 משנת 2016 שהציג בפניו האיש עלתה אף בטיוטת חוות הדעת שהעביר לצדדים טרם הגשת
18 חוות הדעת הסופית (סעיף (א) עמ' 56 לטיוטה).

19
20 120. לאישה עמדה האפשרות והזכות להמציא כל ראיה או לעתור בכל בקשה לעניין זה, עוד בשלב
21 שקדם להגשת חווה"ד הסופית, ואף לאחר הגשתה, לאחר שהתברר לה כי שאלות ההבהרה
22 והעלאת גרסתה בלבד ללא תימוכין לכך, במסגרת שאלות ההבהרה שהפנתה למומחה לאחר
23 הטיוטה הפנימית, לא הספיקו (ראו: לעניין זה פירוט טענותיה בסעיף 3(ב) עמ' 39 לנספח 8
24 לחווה"ד).

25
26 121. בהקשר זה אינני מקבל טענת האישה בסיכומיה, לפיה יש להתבסס על הודאתו כביכול של
27 האיש באשר להיקף המלאי - 10,000 בקבוקים, ובהתאם לכך להעריך את שווי המלאי בסך
28 של 1,500,000 ₪ אותו יש להוסיף להערכת שווי החברה במועד הקובע (סעיף 183 לסיכומיה).
29 לא ניתן לראות בתמליל השיחה שהוקלטה על ידה לקראת המועד הקובע משום הודאה,
30 בנסיבות בהן תשובת האיש התייחסה למקום בו הוא מאחסן את היינות (ואף תשובתו זו
31 הייתה זהירה) ולא דווקא לכמות הבקבוקים שנקבה על ידי האישה בשאלתה כלפיו, בפרט
32 כאשר מספר שורות קודם לכן, אישר האיש כביכול את דברי האישה אליו באותה שיחה
33 מוקלטת, כי ברשותו 6,000 בקבוקים לערך (ראו: ש' 23-24 עמ' 43 לתמליל). ככל שעלות
34 בקבוק היא סך של כ- 30 ₪ לערך, כטענת האיש (עמ' 28 לסיכומיו), הרי שערך המלאי של

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

16 ינואר 2020

תמ"ש 22987-01-14 נ.א. נ' מ.ח.

תמ"ש 26742-07-14

תמ"ש 26534-07-14

6,000 בקבוקים נופל מ-200,000 ₪, סכום הקרוב להערכת השווי שנעשתה ביחס למלאי זה ועליה נסמך המומחה, ואף לגרסת האישה בכתב תביעתה המקורי משנת 2009, שם טענה כי "במסעדת ד.א. היוקרתית נמצא מלאי יין אשר שווי הינו למעלה מ-200,000 ₪" (ראו: סעיף 78 לכתב התביעה בתמ"ש 31011/09). ראו גם סעיף 109 לתצהירה המשלים של האישה מיום 2.10.14. יצוין כי האסמכתאות שצירפה לטענותיה שם בדבר מלאי היין מתייחסות לשנים 2003, 2004, ולא לשנת 2009, כאשר הסכומים להם טענה בסעיף זה מתייחסים למלאי בשווי שלכל היותר 200,000 ₪. אף כאן ניכרות גרסאותיה המשתנות והלא אמינות של האישה.

122. **פיצויים** - יש לדחות אף את טענת האישה, כי אין בחווה"ד כל פירוט לגבי פיצויים וזכויות סוציאליות של האיש מחברת ד.א., אותן היה על המומחה לחשב, ואשר פטר עצמו לחשב זכויות אלה בטענה כי לא הוצגו לו מסמכים לגבי הזכויות הפנסיוניות בד.א., עובדה שסייעה לטענתה לאיש למשוך פיצויים משמעותיים כפי שעולה מדוחות 2013 - 2014, ולהעלים סכומי כסף בשנת 2009 באמתלא של תנאים סוציאליים/פיצויים. ראו: סעיפים 193-195 לסיכומי האישה.

123. האיש טען מנגד כי בהתאם לעדות המומחה הוא הפחית התחייבויות פיננסיות משווי החברה לרבות בגין יחסי עובד מעביד, ואין בסיס לטענות המופרכות בדבר הברחת כספים שנטענו על ידה בהקשר זה, שממילא מתייחסות לשנים שלאחר המועד הקובע.

124. אמנם, בחקירתו הנגדית לא ידע המומחה להשיב האם כלל את זכויותיו הסוציאליות של האיש, לרבות פיצויים מסכום ההתחייבויות הכולל של החברה בגין יחסי עובד מעביד בסך 661,000 ₪, וכי זה נתון שמצריך בדיקה (ראו: ש' 10-2 בעמ' 518 לפרוטוקול מיום 18.10.18); הגם שהעיד כי בדרך כלל בעסקים מהסוג הזה לא מקובל לבצע הפרשה לבעלי שליטה (ראו: ש' 21-19 בעמ' 518 לפרוטוקול מיום 18.10.18); המומחה הסביר כי גם אם לוקחים בחשבון שהאיש עבד במסעדה נכון למועד הקובע 15 שנים והמשכורת שלו עמדה על סך 60,000 ₪ לחודש, אזי ההפרשה לפיצויים בגינו הייתה צריכה להגיע לכמעט מיליון שקל, לכן הוא מניח שהסכום הכולל שהפחית מהחברה בגין יחסי עובד מעביד לא כלל את האיש (ראו: ש' 4-2 בעמ' 519 לפרוטוקול מיום 18.10.18).

125. יחד עם זאת, במסגרת תשובות המומחה מיום 11.3.19 לשאלות הבהרה שהופנו אליו מטעם האישה, הבהיר המומחה כי מאחר ועלה מהדוחות המבוקרים של החברה שהתחייבויות החברה לתשלום פיצויי פרישה לעובדיה מכוסה בחלקה על ידי העתודה לפיצוי פרישה במאזן ובחלקה על ידי פוליסות ביטוח מנהלים וכי הופקדו כספים בקופה המרכזית לפיצויים בחברת כלל גמל בע"מ; הרי שכספי הפיצויים הופרשו עבור האיש לקופת פיצויים. בשל כך שבוצע

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

16 ינואר 2020

תמ"ש 22987-01-14 נ.א. נ' מ.ח.

תמ"ש 26742-07-14

תמ"ש 26534-07-14

איזון משאבים כולל, בחברה נרשמה התחייבות בגין ההפרשה לקופת הפיצויים, ומנגד קופת הפיצויים מהווה נכס במישור הפרטי של האיש. המומחה ציין כי עד למועד המענה לשאלות הבהרה לא הועבר לעיונו מידע ממנו ניתן להעריך כי הופרשו לטובת סעיף זה כספים נוספים שלא הופקדו בקופת הפיצויים.

126. העברות סכומי כסף משמעותיים בסמוך למועד הקובע - בכל האמור להפניית האשה בסיכומיה (סעיף 226) לטענותיה בסעיף 71 לתצהירה, בו הפנתה לנספח 24 לתיק המוצגים במסגרתו לכאורה צירפה המחאות על סך 50,000 ₪ מתוך סך של 250,000 ₪, שנמשכו מפנקס המחאות של האיש בחודש דצמבר 2009 לגורמים עלומים; מעבר לכך שבמסגרת נספח 24 לתיק המוצגים צורף אך צילום של ספח המחאה בנקאית עליו נרשם בכתב יד "50,000 ₪ החזר הלוואה של 200,000 ₪ 8-12-2009", הרי שלא הוכחו טענותיה בדבר הברחת כספים אלה מפניה.

127. באשר לציפייתה מהמומחה כי יפנה לבנקים על מנת לקבל העתקי ההמחאות שכלל לא צורפו על ידה, הרי משזו נתבדתה, עם קבלתה את טיוטת חווה"ד ואף לאחר הגשת חווה"ד הסופית, יכולה הייתה לפנות בשאלות הבהרה לעניין זה ואף לעתור בעצמה בצווים מתאימים לבית המשפט על מנת להוכיח טענותיה בפני המומחה כדי שיוכל לבחון אותן כראוי.

128. האיש הודה בכתב הגנתו בתביעה הרכושית שפדה חיסכון בסך 50,000 דולר על מנת להקטין הלוואת בעלים שלו לעסק, ומאותה סיבה פדה גם קופת פיצויים שהייתה לו והעלה אפשרות להשכרת חלק מבית המגורים לקרוב משפחתו על מנת להיעזר בדמי השכירות לצורך המסעדה. האיש אף הודה כי משך מחשבון חברת ד.א. בסוף שנת הכספים 2009 סך של 50,000 ₪, כאשר חשבונאית היה נדמה שיש צורך בכך, וכאשר התברר שלא היה צורך, נרשמה המשיכה בהקטנה של הלוואת בעלים של האיש לחברה. ראו: סעיף 18ז'-ט' לכתב הגנתו בתמ"ש 26742-07-14.

129. המומחה בחוות דעתו התייחס לכספים אלה הן במסגרת הערכת שווי החברה (בכל הנוגע לפיקדון הדולרי, ראו סעיף 10 עמ' 3 לנספח 6 לחווה"ד; והלוואות הבעלים - עמ' 8 לנספח 6); הן במסגרת איזון המשאבים הכולל במסגרת חישוב היתרות וההתחייבויות בחשבונות הבנק. ראו: נספח 6 לחווה"ד. מנספח 6 עולה, כי גם אם ישנה העברת כספים פרטיים לחברה מצד האיש בסמוך למועד הקרע, ממילא יש לכך ביטוי בחוות הדעת וממילא כספים אלה לא הוברחו מפני האשה.

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

16 ינואר 2020

תמ"ש 22987-01-14 נ.א. נ' מ.ח.

תמ"ש 26742-07-14

תמ"ש 26534-07-14

130. העברות כספים לבן ז.ס. - האמור לעיל באשר להתנהלות האישה בכל האמור להוכחת טענותיה ביחס למשיכת הכספים (סעיף 123 לעיל), יפה גם ביחס לטענות האישה לאי בדיקת המומחה את העברות הכספים לחשבון הבנק של בן האיש, שאינו צד להליכים דנן. המומחה בחן טענות האישה בעמ' 42 לחווה"ד וערך ההתאמות הנדרשות להערכת שווי החברה כאמור בעמ' 42 לנספח 8 לחווה"ד; מסקנות המומחה לעניין זה מקובלות עלי.

131. העלמת כספים על ידי "המאהבת" - בכל האמור לטענותיה בעלמא של האישה להברחת כספים לארה"ב באמצעות המאהבת של האיש, טענות אלה מעבר לכך שנטענו בחצי פה, לא הוכחו. ראו: סעיפים 73 ו- 97 לכתב התביעה. עדותה בנוגע להברחת כספים כביכול לעובדת המסעדה הגב' ב.א.ה., אינה מהימנה ונראה כי האישה נסמכת על תחושות ורגשות. "תקשיב, הגברת הזו חיה עד היום, מקבלת משכורת מד.א. ומקבלת גם כספים בשחור. ועשתה לה קריירה מפוארת עכשיו על חשבונני. אוטו, דירה, בילויים, מן הסתם היא לא מקבלת רק את התלוש מה שכתוב..." ראו: ש' 28-32 עמ' 71; ש' 17-22 עמ' 72 לפרוטוקול מיום 24.6.18. מה גם שהאישה הודתה מפורשות בחקירתה לעניין זה כי ייתכן שהיא מדמיינת שהיה איזשהו רומן עם הגב' ב.א.ה. (ראו: ש' 16-18 בעמ' 70 לפרוטוקול). גם בעדות אותה עובדת, הגב' ב.א.ה., אין ולו ראשית ראיה לטענת האישה בדבר הברחת כספים לחשבונות בארה"ב (סעיף 73 לכתב תביעתה). הגב' ב.א.ה. העידה לעניין זה כי כאשר שהתה בחו"ל ביקשה באופן חד פעמי מהאיש, שהוא כמו אבא שני בשבילה, הלואה לצורך הפקדת סכום כסף בחשבונה בישראל, בכדי לחסוך עמלות העברת כסף מחו"ל בסך של כמאה דולר ארה"ב. ראו: ש' 6-9 בעמ' 435, וש' 10, 17-20 בעמ' 435 לפרוטוקול מיום 29.7.18; אין באמור כדי לשלול את טענת האישה, כי האיש נאף עם אחרת. טענה בה הודה האיש (ראו: עמ' 373 לפרוטוקול מיום 3.7.18). מכאן ועד ייחוס ניאוף זה לקשר עם הגב' ב.א.ה., ולא כל שכן מסקנה, כי האיש העביר לגב' ב.א.ה. סכומי כסף ניכרים משך תקופה ארוכה, המרחק רב, ולמעשה אין לכך ולו שמץ של ראיה.

132. סיכומם של דברים, רוב השגות האישה באשר לבחינת המומחה את טענותיה בדבר הברחת כספים כביכול על ידי האיש, התמקדו בכובעו החקירתי של המומחה; והרי עוד בהחלטת מינויו מיום 5.1.15 הבהרתי לעניין זה כי "תיאור תפקידו של המומחה ככרואה חשבון חוקר" יוצר רושם מוטעה, כאילו יפעל רואה החשבון כבלש העוקב אחר הצדדים. תפקידו של המומחה החשבונאי אינו מצטמצם אמנם אך לעריכת חשבון, באמצעות תוכנת חישוב כלשהי. אך יחד עם זאת, נדבך "החקירה" של רואה החשבון, אינו בילוש ועיכוב, אלא קבלת טענות הצדדים והראיות אותם הם מבקשים להציג לו, לשם תמיכה באותן טענות. לאחר מכן פנייה לצדדים, ובמידת הצורך אף אל בית המשפט, בין בעצמו ובין באמצעות מי הצדדים, לשם קבלת מידע ומסמכים נוספים הנדרשים לו לשם ביצוע עבודתו....". סעיף 8 להחלטה.

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

16 ינואר 2020

תמ"ש 22987-01-14 נ.א. נ' מ.ח.

תמ"ש 26742-07-14

תמ"ש 26534-07-14

133. לאישה עמדו מספר הזדמנויות בהן יכלה להשיג על מסקנות המומחה ולדרוש להעיד עדים, אשר לשיטתה עדותם נחוצה להצגת הראיות המספיקות בפני המומחה (ראו בהקשר זה למשל טענת האישה בסעיף 207 לסיכומיה), או להמציא מסמכים הנדרשים לו לצורך עבודתו (ראו בהקשר זה טענות האישה בסעיפים 227-230 לסיכומיה), על מנת שהגרסה העובדתית לה היא טוענת תובא בפני המומחה במלואה לצורך הסקת המסקנות הנדרשות ממנה; ככל שלא עשתה כן עד כה, אין לה אלא להלין על עצמה, ולא ניתן בידה לגרוע ממסקנות המומחה או לאיין מסקנותיו רק בשל טעמים אלה.

134. ממבט על, ניתן אפוא לומר באשר לטענות האישה בדבר הברחת הכספים, כי אין עסקינן בטענה להברחת כספים "קלאסית" הנתענת דרך כלל בתביעות רכושיות בין בני זוג, שנועדה להראות כי מי מהצדדים הבריח כספים או נכסים משותפים מפני רעהו על מנת למנוע את איזונים; אלא נראה שעסקינן בטענה הנוטה יותר לערוב בין חשבוניות עסקיים ופרטיים, והעמסת הוצאות פרטיות על העסק. נפקות אבחנה זו בתוצאה לפיה - ככל שהועמסו הוצאות פרטיות על החברה אין פירוש הדברים הברחתם או העלמתם מפני האישה - שככל הנראה נהנתה בפועל מאותם כספים במהלך חיי הנישואין; אלא הקטנת שורת הרווח של החברה, ובכך הקטנת שווי עת מבוצעת הערכת שווי. לעניין זה ניתן כאמור מענה על ידי המומחה, עת נטרל הוצאות שנראו בעיניו לא סבירות, או פרטיות, שאינן משמשות להפעלת החברה. ראו לעניין זה סעיף 2(א) עמ' 30 לנספח 8 לחווה"ד; ש' 9-7 עמ' 533 לפרוטוקול מיום 18.10.18. סעיף 147 לכתב התביעה הרכושית של האישה 26742-07-17.

135. בסופו של יום, לא נמצא יסוד לטענות האישה בדבר העלמת הכנסות מספרי החברה ולא כל שכן בסכומים הניכרים להם טענה. כך לא הוכחה טענתה בדבר הסכומים האסטרונומיים שלשיטתה הופקדו בכספת שבמסעדה, אף לא לטענותיה בדבר הברחת נכסים, או רכישת דירות יוקרה באמצעות כספי המסעדה (הלא מדווחים). ראו: סעיף 133 לתביעתה הרכושית; פרק ח' עמ' 23-32 לחוות הדעת. לעניין אותן דירות יוקרה שהאישה טענה במשך ההליך כולו כי נרכשו על ידי האיש באמצעות כספי המסעדה המשותפים, הרי שבסיכומי התשובה מטעמה טענה מפורשות שזנחה טענותיה לעניין הדירות אשר נרשמו על שם צדדי ג' שלא צורפו על ידה לתביעה, אם כי היא שומרת על זכויותיה המשפטיות (סעיף 94 לסיכומי התשובה). ממילא נוכח הראיות היה מקום לדחות טענה לא מבוססת זו, עת מסתברת יותר גרסת האיש, לפיה ניסה ליצור מיזם מסוג AIR BNB, במסגרתו הוא שוכר דירות מאנשים שונים, משכירן לצדדים שלישיים תוך שילוב האירוח בדירות עם אירוח במסעדה. ממילא כלל ההכנסות וההוצאות של מיזם זה הובאו בספרי חברת ד.א. בנוסף, לא עלה בידי האישה להוכיח טענותיה בדבר הברחת הכנסות החברה לחשבוניות בנק אחרים בארץ או בעולם. בהקשר זה כאמור

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

16 ינואר 2020

תמ"ש 22987-01-14 נ.א. נ' מ.ח.

תמ"ש 26742-07-14

תמ"ש 26534-07-14

1 יכולה הייתה האישה לעתור לקבלת צווים שיסייעו בידה להוכיח טענותיה, דבר אותו לא
2 עשתה, ואין לה להלין אלא על עצמה. לא היה בידי המומחה לבחון חשבוניות בנק עלומים, שלא
3 הובאו בפניו ראיות לקיומם.

4
5 136. לאור כל האמור, לא מצאתי ממש בטענות האישה בדבר הברחות כספים או העלמת הכנסות
6 החברה באופן שגורע מחלקה באיזון המשאבים הכולל, ובכל מקרה אין ממש בטענתה לפיה
7 הדברים לא נבחנו כדבעי על ידי מומחה בית המשפט.

השגות האיש

8
9
10
11 137. מצד האיש עלו כאמור ארבע השגות מהותיות בנוגע להערכת השווי (סעיף 179' לסיכומי).
12 הראשונה, המתייחסת לאחוז המניות בו החזיק האיש במועד הנישואין בחברת ד.א. (סעיף 62
13 א' עמ' 18 לסיכומי), התקבלה על ידי כאמור בסעיף 24 לעיל; שתי השגות נוספות מתייחסות
14 לאופן חישוב המומחה את שיעור הצמיחה במועד הנישואין בחוות דעתו המשלימה, ואת
15 שיעור ההון החוזר התפעולי של ד.א. (סעיפים 62-ב-ג עמ' 18-23 לסיכומי). האיש הגיש
16 בעניינים אלה שאלות הבהרה אל המומחה, שהשיב להן ביום 11.3.19, ותשובותיו נהירות
17 ומקובלות עלי; השגתו הרביעית מתייחסת להפסד של חברת הבת - ד.א. ג. והשפעתו על שווי
18 חברת ד.א. (סעיף 63 לסיכומי); מצאתי כי יש לדחות אף את שלוש ההשגות האחרונות של
19 האיש. אבאר.

20
21 138. **ההשגה הראשונה, המתייחסת לאופן חישוב המומחה את שיעור הצמיחה של החברה במועד**
22 **הנישואין, מתייחסת לחוות דעתו המשלימה של המומחה. השגות האיש בנושא שיעור**
23 **הצמיחה הן שלוש: המומחה לא התחשב בשיעור הצמיחה בפועל שהיה בשנים שקדמו לשנת**
24 **2000; המומחה הפחית את שיעור הצמיחה ב- 18% בשל מצב כלכלי עתידי שלא היה ידוע**
25 **בשנת 2000; המומחה לא הגדיל את הכנסות החברה לאחר סיום האינתיפאדה. להשגות אלה**
26 **ניתן מענה מספק על ידי מומחה בית המשפט בתשובותיו לשאלות הבהרה מיום 11.3.19;**
27 **כאשר ממילא, לנוכח מסקנתי לעיל, לפיה יש להעריך את שווי החברה בהתאם לשיטת השווי**
28 **הנכסי כאמור בחוות הדעת הסופית של המומחה מיום 14.9.17 (גם אם זו כאמור הוערכה על**
29 **ידו כביכול בחסר, שהושלם לדעתי באמצעות שיעור ההיוון הגבוה שנקבע על ידו למועד**
30 **הקובע), הרי שמתיתר הצורך לדון בהשגה המתייחסת לאופן חישוב שיעור הצמיחה בחוות**
31 **הדעת המשלימה מיום 23.10.18.**

32
33 139. **באשר להשגתו השנייה, המתייחסת לאופן חישוב ההון החוזר התפעולי כפי שנעשה על ידי**
34 **המומחה בחוות דעתו הסופית, כאחוז קבוע ממחזור ההכנסות; חלף החישוב הראוי והמקובל**
35 **לשיטת האיש, לפי שיעור השינוי במחזור ההכנסות (סעיפים 8-9 לסיכומי האיש); הבהיר**

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

16 ינואר 2020

תמ"ש 22987-01-14 נ.א. נ' מ.ח.

תמ"ש 26742-07-14

תמ"ש 26534-07-14

המומחה את השיטה לפיה חישב נתון זה בחוות דעתו וציין מפורשות, כי "לצורך חישוב ממוצע שיעור ההון החוזר של החברה להערכת השווי, התבססתי על השינוי בהון החוזר ביחס להכנסות המתוקנות, בשנים 1998-2000" (סעיף 6 עמ' 5 לתשובתו מיום 11.3.19; הדגשה אינה במקור); תוך שציין כי לדעתו שיטת החישוב לה טען האיש בסיכומיו שגויה (סעיף 10 בעמ' 5 לתשובתו). ראו לעניין זה גם: סעיפים 58-61 לסיכומי התשובה של האישה. תשובת המומחה לשאלות ההבהרה שהוגשו אליו לעניין זה ברורה ומניחה את הדעת ולפיכך אינני מוצא בהשגה זו כל ממש.

140. השגתו השלישית של האיש מתייחסת להפסד ולהתחייבויות של ד.א. ג., אשר האיש מבקש לקזזם משווי המסעדה. כפי שעולה מנספח 9 לחוות הדעת, לחברת ד.א. ג. נצבר חוב בסך 673,278 ₪ כלפי חברת ד.א. המומחה כלל התחייבות זו בחברת ד.א. ג. וכנס בחברת ד.א. האיש חולק על נטרול המומחה את ההתחייבות האמורה בחברת ד.א. ועל כך ש"איפס" את החוב של חברת ד.א. ג. לחברת ד.א. בנוסף, טען האיש כי היה על המומחה להוסיף התחייבות בסך 81,805 ₪ בגין ערבות אישית שלו לבנק בגין חובות והתחייבויות ד.א. ג., ולהגדיל את חלקו של האיש ברכוש המשותף בסכום זה. (סעיף 63 עמ' 23 לסיכומי האיש).

141. המומחה הבהיר בחוות דעתו (נספח 9) כי מאחר וחברת ד.א. ג. בע"מ היא חברה בערבון מוגבל, הרי ששווי אחזקות בעל המניות יכול להיות שלילי רק במקרה שבו סך ההתחייבויות בחשבונית הבנק המשמשים לפעילות החברה (ובעל המניות בחברה ערב לאותן התחייבויות), עולה על סך הנכסים של החברה. האיש כבעל המניות, ערב להתחייבויות הבנקאיות של החברה בסך של 81,805 ₪ ומאחר ונכון למועד חוות הדעת לא הועבר מידע כי הבנק דרש מהאיש לממש את ערבותו האישית, הרי שהדעת נותנת, כי חברת ד.א. ג. ממשיכה לשאת בהתחייבויותיה לבנק. בהתאם לכל האמור שווי אחזקות האיש במניות חברת ד.א. ג., נכון למועד הקובע הוא אפס. ראו גם: בקשת האישה להוספת ראיה מיום 30.12.19 ותגובת האיש מיום 6.1.20.

142. בעניין האחרון טען האיש בסיכומיו כי מאחר והבנק לעולם לא מוותר על ערבויות אישיות שיש לו היה על המומחה להוסיף התחייבות זו ולהגדיל את חלקו של האיש בהתחייבות האמורה; מעבר לכך שהאיש לא המציא עד כה כל דרישה מהבנק ומכאן שכפי שסבר המומחה יש בכך בהכרח ללמד על כך שהחברה ממשיכה לשאת בהתחייבויותיה לבנק, הרי ממילא האיש בחר שלא לחקור את המומחה לעניין זה ובסיכומיו לא שכנעני כי יש לסטות מחווי"ד המומחה לעניין זה.

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

16 ינואר 2020

תמ"ש 22987-01-14 נ.א. נ' מ.ח.

תמ"ש 26742-07-14

תמ"ש 26534-07-14

143. חלק מהשגת האיש הנוגעת לחברת ד.א.ג., הועלתה על ידו בפני המומחה עוד במסגרת הערות לטיוטת חוות הדעת שנשלחה אליו והמומחה השיב לכך בעמ' 8 לנספח 9 לחוות דעתו. ממילא האיש רמז בכך ככל הנראה להשגתו לאי הכללת התחייבויות חברת ד.א.ג. **כנכס עודף** של חברת ד.א.ג., השגה עליה נחקר המומחה ארוכות בחקירתו הנגדית (עמ' 579-575 לפרוטוקול מיום 18.10.18), והבהיר באופן ברור מדוע אין לכלול את התחייבויות החברה הזו כנכס עודף, לאחר שכבר יצאו מהחברה בשנת 2009 וממילא הקטינו את קופת המזומנים של חברת ד.א.ג. למועד הקובע, לכן אין להפחיתם פעם נוספת. יצוין כי נדמה ולפרקים אף נטה רואה החשבון מצד האיש להסכים עם המומחה לעניין זה. ראו: ש' 17 בעמ' 577, ומנגד, ש' 19 בעמ' 579 לפרוטוקול מיום 18.10.18.

144. המומחה הבהיר בחקירתו הנגדית, כי: "...השווי של ד.א.ג. של המסעדה הוא נטו נגזר מהפעילות של המסעדה בלבד. הנכס הזה זה לא נכס עודף, כי הוא בשווי אפס. וזה גם לא התחייבות, כי אפס זה לא התחייבות. לכן במקרה הזה לא היה צריך להפחית את השווי של ההשקעה בד.א.ג. מה שאתה יכול להגיד אולי אז יצא לי שווי שלילי של ד.א.ג. ... שווי שלילי, חברה היא חברה היא יישות נפרדת. ד.א.ג. היא יישות נפרדת. לכאורה בעלי המניות או החברה עצמה, ברגע שהיא מגיעה (לא ברור) היא לא חייבת לשלם את החובות שלה. ולכן השווי, שווי המינימלי של חברה הוא אפס לצורך העניין. ... ההפסד הזה לא משפיע על התזרים של המסעדה. ההפסד הזה לא היה משפיע על התוצאות של גם לא, גם לא חשבונאית הכספים האלה כבר יצאו. הם ממילא כבר הקטינו את קופת המזומנים של ד.א.ג. למועד הקובע, לכן אתה לא תפחית אותם עוד הפעם. הם כבר יצאו. **DCF** זה כמה מזומנים יש לך בחברה. או. קיי? המזומנים האלה כבר יצאו ב-2009. או. קיי? ולכן כבר לקחת בחשבון כאילו הם יוצאים, כי זה הפחית את קופת המזומנים של, ... אני עושה את השווי למועד הקובע. השווי במועד הקובע של החברה מביא בחשבון שכבר יצאו 600,000 שקלים לטובת ד.א.ג. ... זאת אומרת שכבר, זאת אומרת שכבר לקחתי בחשבון את הפסד ההשקעה של ד.א.ג. בהערכת השווי של ד.א.ג.". ראו: ש' 17-25 בעמ' 576, ש' 11-22 בעמ' 577, ש' 13-3 בעמ' 578 לפרוטוקול מיום 18.10.18.

145. הסבריו של המומחה ברורים ומהם עולה כי אין צורך להורות לו לתקן את חוות דעתו. משכך אני דוחה את שלוש השגות האיש האמורות לעיל.

פערי השתכרות ואיזון לא שוויוני

146. בתביעתה הרכושית טענה האישה כי לאיש **מוניטין בתחום המסעדות והנדל"ן**, וביקשה למנות מומחה להערכת שווי, ולחייבו לשלם לה בגין מוניטין זה, בין בתשלום חד פעמי, בין

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

16 ינואר 2020

תמ"ש 22987-01-14 נ.א. נ' מ.ח.

תמ"ש 26742-07-14

תמ"ש 26534-07-14

על ידי תשלום עיתי; לחילופין, עתרה להורות על איזון לא שוויוני של נכסי הצדדים באופן בו היא תהיה זכאית ל-80% מהם, לאור נכסי הקריירה שרכש איש וכושר השתכרותו, לעומת כושר השתכרותה האפסי, לאחר שזנחה את נכסי הקריירה שלה לטובת התפתחות החברות המשפחתיות (סעיף 179 ט"ז וי"ח לתביעתה הרכושית). במסגרת סיכומיה, עתרה האישה **לאיזון לא שוויוני** כך שהיא תהא זכאית ל-80% מנכסי הצדדים, וביניהם גם השבחת המסעדה (סעיפים 401-405 וסעיף 447 לסיכומיה).

147. הדין הנוהג הוא, כי הצורך להיזקק לחלוקה של "נכסי הקריירה" יתעורר בעיקר במקרים מובהקים שבהם **נוצר במהלך החיים המשותפים פער ממשי** וברור בין בני הזוג, מבחינת **כושר** ההשתכרות שלהם - פער הנובע מכך שאחד מבני הזוג נטל על עצמו ויתור משמעותי מבחינת ההתפתחות המקצועית והתמקד במרחב הביתי, ובכך אפשר לבן - הזוג האחר להשיא את **כושר** השתכרותו. ראו: בע"מ 4623/04 **פלוני נ' פלונית** (2007). חלוקת "נכסי הקריירה" היא בעבור העזרה והתמיכה שמעניק בן הזוג האחד לשני. ראו: בע"מ 3664/07 **פלוני נ' פלונית** (2007).

148. מסופקני האם במהלך החיים המשותפים, להבדיל מאחריהם (ועל כך ארחיב להלן) נוצר פער ממשי בכושר השתכרות הצדדים. באשר לאיש הרי, שבמהלך חי הנישואין לא חל כל שינוי בכושר השתכרותו, להבדיל מהשתכרותו בפועל (שהשתנתה במהלך השנים כפועל יוצא מהצלחת פעילות חברת ד.א., שהושפעה אף היא מתנאי השוק והמצב הביטחוני). די בכך כדי לדחות את טענת האישה לזכות בחלק מנכסי הקריירה של האיש, אשר נוצרו בעיקרם קודם לחיים המשותפים.

149. אכן יש יסוד לסברה, כי חל שינוי, ואולי הרעה בכושר השתכרות האישה במהלך הנישואין. מהראיות עולה, שבמהלך החיים המשותפים, על אף שהאישה טרחה לעיתים וסייעה לאיש בעסקיו, ובפרט בענייני הפרסום והשיווק, הקדישה את עיקר זמנה למיזמים שונים, שלא הניבו פירות כלכליים ממשים, וניתן אף לומר שהוצאותיהם עלו על הכנסותיהם. האישה אף טיפחה קריירה אקדמית. אכן בתקופת החיים המשותפים נסמכה האישה על הכנסות האיש מעבודתו, אך אין בפנינו מצב בו האישה הייתה "בן הזוג הביתי", שבזכותה על פיתוח קריירה אפשרה לאיש לפתח את עסקיו. האישה יזמה, למדה והוציאה הוצאות ניכרות למיזמים, אשר למגינת הלב לא צלחו.

150. לא זו אף זו, **עצם איזון השבחת החברה** (עליו הוריתי לעיל) **מגלם בחובו הלכה למעשה את האיזון המבוקש על ידי האישה בפערי ההשתכרות, כושר ההשתכרות, או המוניטין של האיש**; ומכאן שעתירת האישה לאיזון לא שוויוני בנכסי הצדדים, לרבות השבחת המסעדה,

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

16 ינואר 2020

תמ"ש 22987-01-14 נ.א. נ' מ.ח.

תמ"ש 26742-07-14

תמ"ש 26534-07-14

בשל פערי ההשתכרות מהווה אפוא דרישה לכפל פיצוי או לכפל תשלום, בגין אותו משאב אותו היא מבקשת לאזן בין הצדדים - הוא כושר ההשתכרות או המוניטין של האיש, או פערי ההשתכרות בין הצדדים - מה שכונה בפסיקה "נכסי קריירה". ראו: בע"מ 4623/04 **פלוני נ' פלונית** (2007) (להלן "**בע"מ 4623/04**").

151. לעניין פערי ההשתכרות והמוניטין טענה האישה במספר מישורים: ראשית, לאיזון השבחת החברה (כטענה חלופית ככל שלא תתקבל טענתה המרכזית לשיתוף ספציפי בחברה עצמה); שנית, עתרה לאיזון לא שוויוני מכוח סעיף 8 לחוק יחסי ממון בהשבחת החברה בשל פערי ההשתכרות; שלישית - עתרה במסגרת תביעתה למזונות, גם למזונות משקמים, שנועדו לשיטתה לפצותה על פערי ההשתכרות ולאפשר לה להמשיך ולהתקיים בכבוד; טענתה הרביעית בהקשר זה, היא טענה מעין נזיקית - עת תבעה פיצוי בגין הנזקים שגרם לה האיש למן פרידתם, ברם נדמה כי גם בטענה זו חבוייה מטרתה להותיר לה פיצוי שיאפשר לה להמשיך את חייה בלי מימון ההוצאות כפי שהורגלה בחיי הנישואין, כעולה בבירור מטענתה המפורשת לעניין זה בסעיף 178 כ"א לתביעתה הרכושית, במסגרתו עתרה לחייב את האיש בפיצויים, בין היתר, בשל "...סירובו המקומם, חסר תום הלב והנפסד של הבעל, לעמוד בהתחייבויותיו כלפיה וכלפי ילדיה ולאבד את פירות השקעותיה ועמלה מהנתבעת 2... (הכוונה לחברת ד.א. - נ.פ.)".

152. לרשות בית המשפט עומדים מגוון כלים להגן על בן הזוג (לרוב בת הזוג) שיוצא מחיי הנישואין וידיו על ראשו. ראו: ע"מ (חי) 740/08 **פלוני נ' פלונית** (2008) (להלן - "**ע"מ 740/08**"). במקרה דנן ארבעת טענות האישה מבטאות ארבע דרכים משפטיות, או ארבעה כלים משפטיים חלופיים, בהן נקטו בתי המשפט בהידרשם לסוגיית איזון כושר ההשתכרות: יש שמגיעים לתוצאה של הגנה על הצד החלש, בדרך של הרחבת מוטת הכנפיים של השיתוף גם על נכסי עתיד, דהיינו - **כלי קנייני** - באמצעות הרחבת המונח "נכס" באופן שיכלול גם את אותו כושר ההשתכרות שנצברו במהלך הנישואין; ראו: בע"מ 4623/04 **פלוני נ' פלונית** (2007); ש' שוחט "**הלכת השיתוף - מחלוקה שווה לשוויוניות בחלוקה**" ספר שמגר ג (תשס"ג) 731, 741; או, כבעניינינו אנו, התייחסות לנכס החיצוני כמובחן מהשבחתו במהלך הנישואין, שניתן במצבים מסוימים לראותה כנכס העומד בפני עצמו; אחרים מגיעים לתוצאה זו, בדרך של איזון המשאבים שלא בדרך של "מִחְצָה עַל מִחְצָה" במסגרת שיקול הדעת המסור לבית המשפט לפי סעיף 8 (2) לחוק יחסי ממון, דהיינו - **כלי אקוויטבילי**. ראו: בע"מ 5879/04 **פלוני נ' פלוני** (2004); אפשרות אחרת היא, לפסוק לבן הזוג פיצוי חד פעמי, בגין הפסדי קריירה - שהוא **מעין כלי נזיקי**. ראו: ע"מ 740/08; תמ"ש (ב"ש) 15485/03 **צ.א. נ' צ.א.ל** (2008); ויש המכוונים לכך באמצעות **המזונות המשקמים**. ראו גם: א' רוזן-צבי "**יחסי ממון בין בני זוג**", הוצאת רמות מערכות חנוך (תשמ"ג), עמ' 22-26.

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

16 ינואר 2020

תמ"ש 22987-01-14 נ.א. נ' מ.ח.

תמ"ש 26742-07-14

תמ"ש 26534-07-14

153. לאור מסקנתי לעיל לפיה יש לאזן את שבח חברת ד.א. במהלך הנישואין, הרי שלא ניתן לפצות את האישה פעם נוספת לשם אותו איזון בדרך של איזון לא שוויוני או פסיקת מזונות משקמים וכיוצ"ב. ראו: ע"מ 740/08, פסקאות 5 ו-7 לפסק דינו של כבוד השופט י' עמית.

154. כפי שאפרט להלן בתביעת המזונות, המזונות ששולמו על ידי האיש מיום החלטת ביה"ד הרבני המבטלת את המדור הספציפי בבית המגורים, ועד ליום סידור הגט, יש לראותם כסעד רכוש זמני, וככאלה, יש לקזזם מהתשלום לו זכאית האישה במסגרת איזון המשאבים, הנובע בעיקרו מהשבחת חברת ד.א. בתקופת החיים המשותפים, על מנת שלא תפוצה האישה כפל פיצוי, ועל מנת שלא יחויב האיש פעמיים בגין איזון אותו נכס ממש.

חברות הבת - ד.א. ג. וחברת י.ש.

155. חברת ד.א. החזיקה בחברת הבת ד.א. ג. אשר שוויה נכון למועד הקובע הוא אפס, ומכאן אין משמעות לאיזונה. מעבר לכך החזיק האיש בשתי חברות נוספות (ראו עמ' 21 לחווה"ד). אחת מהן, "צ.י. בע"מ" סגורה, חסרת שווי, ואינה כלולה באיזון המשאבים; השנייה, "חברת י.ש.", אשר החלה את פעילותה ביום 1.4.2001, עסקה בייבוא ובשיווק יינות, ונכון למועד הקובע אינה פעילה ולפיכך לא נערכה על ידי המומחה הערכת שווי לחברה זו.

ב.ס.ק.

156. חברת "ב.ס.ק.", בבעלותה המלאה של האישה, הוקמה בחודש אפריל 2003, עוסקת במתן קורסים בנושא קופירייטינג וייעוץ עסקי ושיווקי, ובהתאם להערכת שווי החברה ל ידי המומחה, על פי שיטת השווי הנכסי, נמצא כי נכון למועד הקובע שוויה הוא סך 2,365 ₪ ומשוערך למועד הגשת חוות הדעת לסך של 2,773 ₪. ראו: עמ' 22 לחווה"ד ונספח 10 לה. מאחר ומדובר באיזון משאבים כולל וקיימת הערכת שווי לחברת ד.א., הוצאות והכנסות בין החברות אינן משפיעות על הערכת השווי של חברת ד.א., ועל כן ההשפעה שנטענה על ידי האישה כי מתקיימת בין החברות, ככל שקיימת, מתקזזת. ראו: סעיפים ב'(5) - (6), עמ' 6 נספח 10 לחווה"ד.

בית המגורים ב.ז.

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

16 ינואר 2020

תמ"ש 22987-01-14 נ.א. נ' מ.ח.

תמ"ש 26742-07-14

תמ"ש 26534-07-14

157. הצדדים התגוררו יחד בבית המגורים בן שלוש קומות ב.ב.ז., שנרכש בסוף שנת 2002. הזכויות בבית נרשמו על שם הצדדים בחלקים שווים ביום 15.1.09. מוצג 34 לתיק המוצגים של האשה.

158. מאחר ועסקינן בבית מגורים שנרכש על ידי הצדדים שניהם במהלך הנישואין והזכויות בו רשומות כיום על שם שניהם בחלקים שווים, הרי שיש להיעתר לבקשת האיש לפרק השיתוף בו, ונדמה כי אין על כך כל עוררין. השאלה בה יש להכריע בהקשר זה היא שאלת החלוקה הבלתי שוויונית בתמורת המכר, לה טענו הצדדים שניהם, כל אחד מטעמיו שלו. אינני מקבל טענות הצדדים לאיזון לא שוויוני בתמורה שתתקבל מבית המגורים, כפי שאבאר להלן.

159. יש לדחות את טענות האיש לעניין זה, המתבססות על השקעה לא שוויונית ברכישת הנכס, והפרת התחייבות האשה למכור את דירתה בר.ג. לצורך מימון רכישת הבית. זאת, הן נוכח רישום בית המגורים על שם הצדדים בשנת 2009, בסמוך למועד הקרע, ונקודת המוצא המשפטית המחייבת, כי הרישום בנכס משקף את הזכויות בו. ראו: ע"א 66/88 דקר נ' דקר, פ"ד מג(1) 122 (1989); הן לאור העובדה כי הן עומדות בסתירה מפורשת לעתירת האיש במסגרת תביעתו לגירושין לפירוק השיתוף בבית, סילוק המשכנתא וחלוקת יתרת התמורה "בין הצדדים בחלקים שווים" סעיף 8 לתביעת הגירושין (צורפה כנספח ב' לבקשה למתן החלטה בעניין סמכות עניינית מיום 21.1.10, תמ"ש 31010/09); ולטענתו המפורשת, לפיה אין לאזן את הדירה של האשה בר.ג. שנרכשה על ידה לפני הנישואין, אשר היא קיבלה את פירותיה במהלך הנישואין ותמשיך להיות הבעלים שלה גם בעת שיאוזנו המשאבים בין בני הזוג. (סעיף 9(2) לתביעת הגירושין); כפי שגם הצהיר האיש בסעיף 10 להרצאת הפרטים שצירף לתביעת הגירושין (מוצג 36).

160. למען הסר כל ספק, אוסיף ואומר, כי ממילא לא הוכיח האיש טענתו לפיה בית המגורים נרכש בעיקר מכספיו שלו מלפני הנישואין (סעיף 2'א' עמ' 3 לסיכומיו), טענה שאף עומדת בסתירה לראיות שהציגה האשה, מהן ניתן ללמוד כי חלקו הארי של התשלום עבור בית המגורים מומן מהלוואת משכנתא (מוצגים 34 ו-34א' לתיק המוצגים). למעלה מן הצורך אוסיף ואומר, שגם אם היה ממש בטענות אלה, עצם העובדה שהדירה נרשמה ביום 15.1.09 על שם הצדדים שניהם בחלקים שווים מהווה חזקה בדבר הענקת מתנה של מחצית הזכויות לידי האשה, כאמור לעיל. מסקנה המתיישבת אף עם הצהרת האיש לפיה הפרת התחייבותה כביכול של האשה למכור את דירתה לצורך מימון הבית ב.ב.ז. "...אילץ את הצדדים לקחת משכנתא גדולה להשלמת הדרוש לרכישת הבית..." ראו: סעיף 16 לתצהיר עדותו הראשית מיום 20.1.14.

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

16 ינואר 2020

תמ"ש 22987-01-14 נ.א. נ' מ.ח.

תמ"ש 26742-07-14

תמ"ש 26534-07-14

161. אף טענת האישה לאיזון לא שוויוני בבית, דינה להידחות. האישה היטיבה לעמעם את הסעד המבוקש על ידי ביחס לבית המגורים, ולא ניתן למצוא לכך התייחסות ברורה הן בכתבי תביעתה והן בתצהירים שהוגשו מטעמה לאורך ההליכים דנן. מתמיהת האישה על בקשת האיש לחלוקה לא שוויונית בנכס זה (ראו סעיף 124 לתביעתה הרכושית; וסעיף 118 לתצהיר עדותה הראשית מיום 14.7.14) ניתן ללמוד כי אף היא עתרה לכתחילה לחלוקה בתמורת מכר בית המגורים בהתאם למרשם. למעשה אין כל הכחשה או התנגדות מפורשת מצד האישה בכתבי טענותיה לסעד של פירוק שיתוף בבית. כאשר העלאת דרישה לאיזון או לחלוקה לא שוויונית בנכס זה הועלתה על ידי **מפורשות לראשונה בסיכומיה** (סעיף 447 לסיכומים). אמנם, במסגרת כתב הגנתה מיום 20.3.14 לתביעה הרכושית של האיש, טענה האישה בפרק "הסעדים הנתבעים" באופן **כללי** לאיזון לא שוויוני של **רכושם המשותף** של הצדדים בגין אלימות כלכלית של האיש והברחת כספים מהכספות במסעדה (סעיף 165 (ו') לכתב ההגנה), אך סעיף כללי זה מנוגד לטענתה שלה בסעיף 119 לכתב ההגנה, לפיה היא **"...הופתעה עד מאוד למקרא טענתו החדשה והמוזרה של הבעל, ולפיה, כביכול, הבית בב.ז. אינו צריך להתחלק שווה בשווה בין בני הזוג..."**.

162. ממילא יש להוסיף ולומר לעניין זה כי לא שוכנעתי בקיומן של נסיבות מיוחדות וחרגות המצדיקות איזון לא שוויוני בנכס זה כמבוקש על ידי האישה. טענותיה לעניין האלימות הכלכלית שכביכול נקט האיש כנגדה מעת הפירוד, בסירובו להעניק לה את משכורתה ולממן את צרכיה, ממילא מתייחסות לתקופה שלאחר המועד הקובע לאיזון המשאבים (דומני, כי ככלל עת בוחנים לסטות מאיזון מחצה על מחצה, אין להביא בחשבון את התנהלותם הדיונית של הצדדים במהלך ההליכים המשפטיים שהתקיימו לאחר החיים המשותפים, שכן לזו ניתן ליתן ביטוי בהוצאות המשפט); כאשר בידי האישה הייתה נתונה האפשרות לעתור בתביעה נזיקית נפרדת בגין טענותיה אלה, דבר אותו בחרה שלא לעשות. לא ניתן להתעלם לעניין זה מסכום המזונות הגבוה והממושך שנפסק לאישה, מהעובדה כי היא המשיכה להתגורר בבית לבדה (שלטענתה היה גדול על מידותיה, ונמנעה מהקטנת הנזק, בדרך של הסכמה לפירוק שיתוף על אתר והמשך התדיינות ביתר העניינים) ולפרקים עם ילדיה הבגירים מבלי לשאת בדמי שימוש ראויים, כאשר כל השנים שחלפו מעת הפירוד, נשא האיש לבדו במלוא החזר המשכנתא, מכוח ההחלטה המחייבת אותו במזונות האישה.

163. **בכל האמור לעתירת האיש להשבת מחצית תשלומי המשכנתא ששולמו על ידו החל מיום 1.1.10, הרי צודקת האישה, כי עתירה זו מנוגדת לפסק הדין שניתן על ידי ביה"ד הרבני ומחייב אותו במזונותיה, לרבות החזר המשכנתא החודשי במלואו. ראו: החלטת ביה"ד הרבני האזורי מיום 14.7.11, מוצג 35 לתיק המוצגים.**

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

16 ינואר 2020

תמ"ש 22987-01-14 נ.א. נ' מ.ח.

תמ"ש 26742-07-14

תמ"ש 26534-07-14

164. יחד עם זאת, לנוכח העובדה שביום 10.12.18 התגרשו הצדדים בגט פיטורין, ומכאן שהחיוב במזונות האישה לפי הדין האישי פקע, הרי שיש מקום לנכות מחלקה של האישה בתמורת מכר בית המגורים, מחצית תשלומי המשכנתא בהם נשא ויישא האיש לבדו ממועד הגירושין ועד לפירוק השיתוף בפועל. לעניין זה יובהר, כי אמנם במסגרת הסכם שנחתם בין הצדדים בסמוך לסידור הגט, התחייב האיש להמשיך ולשאת בכלל חיוביו עד למתן פסק דין סופי בהליכים דנן; ברם, התחייבות זו ניתנה בכפוף להסכמה לפיה "כל צד שומר על כל זכות לטענה בבית המשפט לענייני משפחה". (ההסכם צורף כנספח א' לסיכומי האישה). לאורך כל ההליך שהתנהל בפני עתר האיש במסגרת כתבי טענותיו לקיזוז מחצית המשכנתא כאמור, ומכאן שטענתו זו עומדת לו החל מיום סידור הגט (וכפי שיובהר להלן אף קודם לכן).

165. לעניין עתירת האיש לקיזוז דמי שימוש ראויים בגין שימושה הבלעדי של האישה בבית המגורים (סעיף 179ד' לסיכומיו), אמנם, ניתן לראות ביום סידור הגט בין הצדדים כמועד שממנו ואילך יהא זכאי האיש לדמי שימוש ראויים בגין שימושה הבלעדי של האישה בבית. ראו: בע"מ 9126/05 פלונית נ' פלוני (2006); עמ"ש (תל-אביב-יפו) 7396-12-09 פלונית נ' אלמוני (2013). ייתכן אף כי במקרה דנן יש יסוד לטענה, שיש לנכות מחלקה של האישה דמי שימוש ראויים מיום ביטול צו למדור ספציפי בבית על פי החלטת ביה"ד הרבני האזורי תל אביב מיום 5.3.17, בה נדחתה אמנם תביעת האיש לחיוב האישה בגט, אולם ביה"ד הורה מנגד על ביטול הצו למדור ספציפי בבית המגורים, לנוכח "המציאות הנוכחית בה הצדדים לא גרים יחד שנים רבות והסיכוי לשלום בית אינו נראה מציאותי בשלב זה..." ראו: סעיף 30ב' לתגובת האישה המצורפת כנספח ג' 11 בתיק מוצגים III, והחלטת ביה"ד הרבני מיום 5.3.17 המצורף כנספח לתגובה זו. יצוין כי ערעור שהוגש מטעם האישה לביה"ד הרבני הגדול, נדחה אף לעניין המדור הספציפי, תוך שביה"ד הרבני הגדול הבהיר, כי "...צו למדור ספציפי ניתן כאשר בית הדין רואה שיש סיכוי כלשהו לשלום בית ולא יחוד התא המשפחתי. בנסיבות הללו מתרשם בית הדין שאכן אפסו הסיכויים לשלום בית ואין עילה מוצדקת למתן צו למדור ספציפי. המערערת רשאית לקבל מזונות אשה הכולל שכר דירה אולם הנושאים הללו מונחים לפתחו של בית המשפט שיכריע בסוגיה זו". ראו: החלטת ביה"ד הרבני הגדול מיום 27.2.18, המצורפת כנספח לתיק המוצגים של האיש (שהוגש לתיק ביום 14.3.18). דא עקא, תביעה לפסיקת דמי שימוש ראויים לא הוגשה על ידי האיש, וממילא אף לא הוכח שיעורם, ולפיכך אני מוצא לדחות עתירת האיש לעניין זה בסיכומיו

166. באשר לתכולת הבית שנותרה לשימוש האישה מיום הפירוד, לכתחילה עתר האיש במסגרת תביעתו הרכושית, לחלוקתה בעין בין הצדדים (סעיף 10 לתביעה; סעיף 11 לתצהיר עדותו הראשית מיום 20.1.14), אלא שבסיכומיו טען, כי מאחר ותכולת הבית שימשה את האישה לבדה מיום הפירוד יש לקזז את שווי התכולה "בהתאם לדוח השמאי" מחלקה של האישה

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

16 ינואר 2020

תמ"ש 22987-01-14 נ.א. נ' מ.ח.

תמ"ש 26742-07-14

תמ"ש 26534-07-14

באיזון המשאבים (סעיף 179ה' לסיכומיו). לא ברור לאיזו הערכה שמאית התכוון האיש בסיכומיו, האם להערכת חברת "גמולב", שהעריכה את התכולה לצורכי ביטוח נכון ליום 5.6.05 בסך של 459,900 ₪ (כפי שעולה לכאורה מטענתו בסעיף 16 לתצהיר עדותו הראשית מיום 20.1.14); שמא התכוון להצהרת הון שהוגשה ביום 31.12.09 בסך 58,272 ₪ (מוצג 33 לתיק מוצגים מספר II של האשה) לנוכח טענתו כי מדובר בתכולה משומשת ומכירתה במצבה הנוכחי לא תפיק מעבר לסך הנקוב בדו"ח שלו לרשויות המס (סעיף 28א' לכתב הגנתו בתביעה הרכושית).

167. האשה טענה כי האיש לא הכחיש את טענותיה לעניין זה בתצהיר עדותה הראשית, לפיהן שווי תכולת הבית בשנת 2011 עמד על סך של 1,070,000 ₪ (מוצג 33 וסעיף 350 לסיכומיה); ברם, לא פירטה כראוי הסעד לו עתרה לעניין זה.

168. מאחר שהצדדים שניהם לא הביאו בפני כל ראייה ברורה אודות שווי תכולת הבית נכון למועד הפירוד, ולאחר שנדמה, כטענת האיש, כי שווי התכולה כיום הוא זניח, לנוכח השנים הרבות שחלפו מעת הפירוד, כאשר התכולה נותרה למעשה לשימוש האשה; אני נעתר לבקשת האיש להורות כי מחצית הסך של 58,272 עליו הצהיר בדיווח לרשויות המס בהצהרת ההון מיום 31.12.09 יופחת מחלקה של האשה באיזון המשאבים.

דירה ברחוב ח.

169. יש לדחות את טענת האשה לזכויות בגין דירה זו. מדובר בדירה שנרכשה על ידי האיש בשנת 1998 טרם הנישואין, עת לטענת האשה היא אשר המליצה לאיש לרכשה, כאשר מרבית המימון לרכישתה נבע מהלוואת משכנתא, ששולמה במהלך החיים המשותפים מהכנסות החברות המשפחתיות. לדבריה, האיש אף הודה בחקירתו כי שכר הדירה מימן את הוצאות התא המשפחתי, ומשהוכחה על ידה כוונת שיתוף היא זכאית לאיזון הדירה האמורה ולכל הפחות לחלק בהשבחתה במהלך החיים המשותפים (סעיף 132 לתביעה סעיפים 238-243 לסיכומיה; סעיף 90 לסיכומי התשובה).

170. לטענת האיש, מדובר בדירה שהייתה שלו בלבד ונרכשה על ידו לפני הנישואין, הגם שהודה כי יתרת הכנסות הדירה, לאחר תשלום החזרי המשכנתא, נכנסו לקופה המשותפת ממנה הוציאה האשה את כל הוצאותיה במהלך נישואיהם. לעניין זה הבהיר האיש כי לצדדים לא היה כל חשבון בנק משותף והחלוקה המוזרה של מטלות חיי המשפחה הייתה, כי הוא זה שעובד, מרוויח ומנהל את עסקיו מלפני הנישואין, והאשה דורשת ממנו את צורכי המשפחה

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

16 ינואר 2020

תמ"ש 22987-01-14 נ.א. נ' מ.ח.

תמ"ש 26742-07-14

תמ"ש 26534-07-14

ובעיקר את צרכיה הפרטים, והוא ממלא אחר בקשותיה ומממן את כל ההוצאות (סעיפים 84-91 לסיכומיו).

171. עסקינן בנכס חיצוני שנרכש על ידי האיש קודם לנישואין. טענות האישה, לפיהן נרכש בעצתה (ש' 14-15 עמ' 149 לפרוטוקול מיום 24.6.18) אין בהן מאומה לעניין כוונת שיתוף ספציפית לגבי נכס זה, וכך גם טענותיה, לפיהן ליוותה את האיש לפגישות בבנק לצורך נטילת משכנתא למימון הרכישה (סעיף 133 לתביעתה הרכושית), פגישות שככל שהתקיימו ממילא התרחשו כולן טרם נישואיהם.

172. האיש העיד כי תשלומי המשכנתא שולמו משכר הדירה, שעלה בגובהו על ההחזר החודשי (ש' 22-23 עמ' 354 לפרוטוקול מיום 3.7.18; ראו גם סעיף 132 לתביעה הרכושית של האישה); כאשר מטענות הצדדים שניהם (סעיף 133 לתביעה הרכושית של האישה) והראיות שהוצגו בפני (ראה מוצג 41 א' לתיק המוצגים) עולה, כי הכנסות הדירה (שהייתה מפוצלת לשתי דירות מושכרות) עלו על תשלומי המשכנתא החודשיים ששולמו בגינה (בסך של כ- 2,800 ₪ לחודש). בנסיבות אלה, נראה כי לא ניתן לקבל טענת האישה לפיה תשלומי המשכנתא מומנו מהכנסות התא המשפחתי.

173. אף הודאת האיש לפיה **יתרת** הכנסות הדירה (לאחר פירעון המשכנתא) שימשה לצרכיהם המשותפים של הצדדים, אינה מלמדת על כוונת שיתוף, ומסקנה זו נכונה הייתה אף במקרה בו דמי השכירות היו מועברים במלואם לתא המשפחתי ומשמשים להוצאות משק הבית. שיתוף בפירות הנכס החיצוני, אין בו לכשעצמו ללמד על השיתוף בנכס עצמו, ובפרט כאשר לשיטת האיש, הלוואת המשכנתא שניטלה למימון הרכישה, נפרעה באמצעות דמי השכירות שהתקבלו בגינה.

174. בכל הנוגע לעתירת האישה, למצער "**לחלק השבח של הדירה במהלך החיים המשותפים**" (סעיף 241 לסיכומיה); הרי כלל לא נטען, וממילא לא הוכח, כי אותו "שבח" אכן נבע מהשבחה אקטיבית הקשורה למאמץ שהושקע בדירה **במהלך הנישואין** מצד הצדדים או מי מהם, והרי כאמור לעיל, אין לאישה זכות לחלק כלשהו בהשבחה הפאסיבית שככל הנראה נבעה משינוי שוק הנדל"ן. טענת האישה היא "שלי שלי - שלך שלי", שכן היא עצמה בחרה להותיר בידיה את דירתה ברג. ולקבל לידיה את פירות הדירה כל השנים ולא השקיעה אותם בקופה המשפחתית.

175. כאן המקום לומר, כי הדירה נמכרה זה מכבר במסגרת הליכי הוצאה לפועל, כאשר לאור מסקנתי לעיל, הרי שממילא אין להידרש לטענות האישה הקושרות את מכירת הדירה לטובת

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

16 ינואר 2020

תמ"ש 22987-01-14 נ.א. נ' מ.ח.

תמ"ש 26742-07-14

תמ"ש 26534-07-14

1 חוב המזונות שנצבר לחובת האיש כלפיה, לפסק דינו של כבוד השופט דרורי ברמ"ש 12664-
2 03-15, אשר קבע כי התשלומים הזמניים בהם חוייב האיש על ידי ביה"ד הרבני יושלמו על
3 חשבון מזונות בלבד ולא על חשבון הרכוש (ולטעמי נוכח פסיקת בית המשפט העליון שניתנה
4 לאחר הפסיקה האמורה, ניתן במסגרת פסק דין זה לקבוע אחרת, ולעניין זה ארחיב בהמשך
5 הדברים). מאחר וקבעתי לעיל כי אין לאישה כל חלק בדירה האמורה, הרי ממילא אין מקום
6 לטענותיה אלה.

7
8 176. יובהר כי לנוכח מסקנתי לעיל בנוגע לדירה זו, אני מורה כי יתרת הלוואת המשכנתא בגינה,
9 שיתרתה במועד הקובע הייתה סך 346,959 ₪, שממילא נפרעה זה מכבר עם מכירת הדירה
10 במסגרת הליכי ההוצל"פ, אינה כלולה באיזון המשאבים וחלה על האיש לבדו. (ראו: סעיף ג(4)
11 עמ' 4 נספח 6 לחווה"ד; ובהתאמה - סעיף 2 עמ' 10 לחווה"ד).

דירות יוקרה והדירה ברחוב המ. 1

12
13
14
15 177. למן ראשית ההליכים דנן טענה האישה כי במהלך הנישואין רכש האיש מכספי המסעדה,
16 מספר דירות יוקרה במ.ג. ור., אשר נרשמו על שם צדדים שלישיים - דירה ברח' המ. 1 אליה
17 עבר האיש להתגורר לאחר הגשת התביעה לגירושין; דירה מס' 3 ברח' ע.; דירה ברח' מ.ח. 12;
18 דירה ברח' ר. 17; דירה ברח' ר.א.; דירה ברח' ה.ה.

19
20 178. לא רק שלא עלה בידי האישה להוכיח כראוי במסגרת ההליך הממושך את טענותיה לבעלות
21 האיש על דירות אלה, אשר מושכרות על ידו בשכירות משנה במסגרת AIRBNB; נדמה כי
22 בסיכומיה היא אף זנחה טענותיה לעניין בעלות האיש בדירות אלה, כאשר התייחסה מפורשות
23 רק לדירה ברחוב המ. 1 (סעיפים 250-266 לסיכומיה); בסיכומי התשובה מטעמה אף נאלצה
24 האישה להודות כי לפי שעה היא אינה עומדת על טענותיה ביחס לדירות אלה, מאחר והיא לא
25 צירפה את אותם צדדים שלישיים על שמם רשומות הדירות האמורות כבעלי דין בתביעה דנן,
26 הגם שהיא שומרת על זכויותיה המשפטיות (סעיף 94 לסיכומי התשובה).

27
28 179. לעניין הדירה ברחוב המ. אומר, כי האישה לא ביקשה לצרף לתביעתה דנן את אותו אדם שעל
29 שמו רשומה הדירה, כאשר עיקר טענותיה בסופו של ההליך, מתבססות על "הגיון החיים
30 והשכל הישר" שמלמדים לשיטתה כי אותו מר א. על שמו רשומה הדירה, אינו הבעלים
31 האמיתי של הדירה, ויש חשש כי חלק מהכספים שהיו בכספת שימשו לרכישתה (סעיף 266
32 לסיכומיה). מחוות הדעת עולה כי ככל הנראה מדובר בשתי דירות ברחוב המ. 1, האחת מהן
33 נרכשה בשנת 1996 ורשומה על שם צד ג' שלא הוכחו קשרים שלו לאיש; והשנייה, דירה מס'
34 4, אליה עבר האיש להתגורר לאחר הפירוד, נרכשה בשנת 2013 על ידי אדם בשם א.ג. (עמ' 27-

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

16 ינואר 2020

תמ"ש 22987-01-14 נ.א. נ' מ.ח.

תמ"ש 26742-07-14

תמ"ש 26534-07-14

28 לחוה"ד). גם אם עדות העד א.ג. אכן העלתה תמיהות מסוימות אין בתמיהות וספקות מעין אלה להוכיח במידת ההסתברות הדרושה טענת הבעלות של האיש בדירה זו.

180. בהקשר זה אציין, כי מומחה בית המשפט אף קבע בחוות דעתו כי הרווחים בגין השכרת הדירות האמורות, וכן הוצאות החזקת הדירות הללו, ברובן המכריע, אינן רלוונטיות לתקופת הנישואין, כאשר הוצאות אחזקה שמצא כי הוצאו מחברת ד.א. במהלך התקופה הקובעת לאיזון המשאבים, נכללו על ידו בהערכת שווי החברה (ראו: סעיף 4(ד') ו-(י)), עמ' 26-27 לחוה"ד). לפיכך, אין דירות אלה כלולות במסת הנכסים לאיזון המשאבים.

דירת האישה בר.ג. - פיצוי נזיקי

181. האישה עתרה בסיכומיה לפיצוי בגין נזקים שנגרמו לה לטענתה כתוצאה מהתנהגות האיש ואלימותו הכלכלית כלפיה ממועד הפירוד ואילך, שלטענתה אילצוה למכור את דירתה מלפני הנישואין, בר.ג., אשר הוחרגה ממסת הנכסים לאיזון, ונמכרה על ידה בפחות מ-25% משווייה לקונה שלא נזקק למשכנתא במטרה לעקוף את סירוב האיש לחתום על הסכמתו למכירה כמתחייב בחוק. האלימות הכלכלית לה טענה האישה באה לידי ביטוי "בגדיעת מטה לחמה" ונישולה מהמשך קבלת רווחי החברה המשותפת; במהלך המתוכנן לגזילת כספי החיסכון בסך 160,000 ₪, ואילוצה ליטול הלוואת גישור בריבית מחשבונה בסמוך למועד הקרע; אי פסיקת מזונות משך 18 חודשים מפרוץ הסכסוך ועד פסיקתם בביה"ד הרבני וחובות והלוואות שנצברו לחובתה בתקופה זו; וסירוב האיש לשלם את הוצאות הבית וכן את הוצאות מחייתה כפי שמומנו מהכנסות חברת ד.א. עד לפסיקת המזונות כעבור שנה וחצי מהפירוד, ובמשך שנה וחצי נוספים מפסיקת המזונות עד לנקיטתה בהליכי הוצאה לפועל כנגד האיש. (סעיפים 234-237 לסיכומיה; 419-412).

182. בגין התנהלותו זו של האיש כלפיה נאלצה האישה לטענתה לשעבד את דירתה בר.ג. עת נדרשה ליטול הלוואות למימון הוצאות בית המגורים ולצורך מחייתה והגנתה המשפטית, וזאת לדבריה על רקע סירוב האיש לחתום על מסמכי הלוואות משכנתא בריבית נמוכה שביקשה ליטול כנגד בית המגורים (סעיף 125 לתצהיר עדותה הראשית ומוצג 39 לתיק המוצגים) שנועדה להחליף הלוואת גישור יקרה, דבר שהיה בו לייתר את מכירת הדירה בר.ג. לאור סירוב זה נמכרה כאמור דירת ר.ג. ברבע פחות משווייה, תמורת סך של 1,750,000 ₪ בלבד, ולפיכך עתרה היא לחייב האיש במלוא נזק זה, בצירוף ההפסד שנגרם לה כתוצאה מאי השכרת הדירה, בסך של דמי שכירות בסך 4,500 ₪ לחודש. סעיפים 234-237 לסיכומיה.

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

16 ינואר 2020

תמ"ש 22987-01-14 נ.א. נ' מ.ח.

תמ"ש 26742-07-14

תמ"ש 26534-07-14

183. האיש כופר בטענות אלה וטוען כי תביעתה זו לא עלתה בשום שלב של ההליך בצורה ברורה, וממילא לא הוכחה, כאשר ממילא ברור כי העלאת תביעה מעין זו במסגרת תצהיר עדות ראשית אין בה ליצור עילת תביעה. עוד טען שבידי האישה היה למכור את בית המגורים חלף לשאת בהוצאות בית שמעבר ליכולתה לשאת בהן; וכי לו הייתה האישה ממשיכה לעבוד מאז הפירוד, הרי שלא הייתה נאלצת למכור את דירתה בהפסד הנטען, שכלל לא הוכח על ידה. לדבריו, מדובר בעזות מצח מצד האישה לבקש ממנו לאפשר לה לרשום משכנתא על מנת לשאת בהוצאות שכר טרחת הגנתה המשפטית בסך נטען של מיליון וחצי ₪ שנועדו לנישולו מכל רכושו ולמרר את חייו. לטענתו, האישה מכרה דירה זו כחלק ממסע הנקמה שלה בו, וברור שככל שנגרם לה נזק כלשהו, דבר המוכחש מכל וכל, אין לה אלא להלין על עצמה. מה עוד שמסיכומיה כלל לא ברורה דרישתה באשר לתשלום דמי שכירות ובגין איזו תקופה.

184. סבור אני כי הצדק עם האיש לעניין זה. מדובר בתביעה נזיקית שהיה על האישה להגישה בנפרד מהתביעה הרכושית, שכן היא מתייחסת לתקופה שמן הפירוד והלאה ולנזקים שנגרמו לה לכאורה כתוצאה מהתנהלות כזו או אחרת מצד האיש לאחר הפירוד ולאחר תחילת ההליכים דנן. ממילא, טענותיה בדבר הנזקים שנגרמו לה לשיטתה לא הוכחו, כך לא ביקשה האישה למנות שמאי מקרקעין לביסוס טענתה בדבר שיעור הנזק הנטען, וכך עתרה לראשונה בסיכומיה להפסד בגין אובדן דמי השכירות, טענה שנטענה בעלמא מבלי שפורטה התקופה בגינה היא עותרת. נוסף לכל האמור לא שולמה על ידי האישה אגרה בגין תביעה נזיקית זו.

185. ככל שהאישה מלינה על אי פירעון המזונות שנפסקו לה, הרי שהיא פנתה לביצוע פסיקה זו בלשכת הוצאה לפועל, ולא ניתן לטעון לכפל פיצוי. יצוין כי האישה אף עתרה לפסיקת מזונות בהתייחס לתקופה בה לא נפסקו לה מזונותיה וזאת במסגרת תביעתה למזונות, מכאן שגם במישור זה תביעתה לפיצוי נזיקי מהווה כפל תשלום. לעניין זה יש להוסיף ולומר כי ממילא לטענת האישה חלקן של ההלוואות אותן נאלצה ליטול למחייתה נלקחו על ידה בתקופה בת 18 חודשים בגינה לא נפסקו על ידי בית הדין מזונותיה "באופן תמוה ובניגוד למקובל". ראו: סעיף 3 לתגובתה מיום 12.1.15, עת חלק מהאשמה לעניין זה מוטלת לטעמה על ביה"ד שלא פסק את מזונותיה בשל תקופה בגינה לשיטתה הייתה זכאית להם.

186. למעלה מן הצורך יאמר, כי גם התנהגות האישה תרמה להפסדים שנגרמו לה ולאילוץ למכור את דירתה מלפני הנישואין. כך למשל, לו אך הייתה מסכימה לבקשת האיש לפרק השיתוף בבית המגורים בראשית ההליכים דנן, הרי אז, לאור שוויו המוערך של נכס זה, הדעת נותנת כי היה נותר בידה די והותר כספים לשם מימון הוצאות מחייתה, לרבות קורת גג והוצאותיה המשפטיות.

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

16 ינואר 2020

תמ"ש 22987-01-14 נ.א. נ' מ.ח.

תמ"ש 26742-07-14

תמ"ש 26534-07-14

חשבונות בנק, זכויות סוציאליות, חשבונות וקופות גמל

187. בסיכומיו טען האיש לכאורה להפרדה רכושית בחשבונות הבנק ולכך שלא היה לצדדים חשבון בנק משותף (סעיפים 88-89 לסיכומיו). טענה שהוכחה על ידי האישה בסיכומי התשובה מטעמה (סעיף 53), אך, נתמכת במידה מסוימת בחו"ד המומחה שמתייחסת לחשבונות בנק פרטיים על שם כל אחד מהצדדים ולא לחשבונות בנק משותפים. ראו: פרק ד' לחוה"ד ונספח 6 לה; יחד עם זאת, עתר האיש לאיזון חשבונות הבנק הפרטיים והזכויות הסוציאליות בהתאם לחוה"ד המומחה (סעיף 179ט' לסיכומיו; סעיף 11 לתביעתו הרכושית).

188. האישה לא מתייחסת מפורשות לאיזון חשבונות הבנק במסגרת הסעדים להם עתרה בסוף סיכומיה (סעיפים 445-462), ולפיכך נראה כי מסכימה לבקשת האיש שאלה יאוזנו בהתאם לחוה"ד המומחה, ולפיכך אני מורה על איזון חשבונות הבנק של כל אחד מהצדדים בהתאם לחוה"ד המומחה (פרק ד' ונספח 6 לחוה"ד); ובשים לב לשתי ההבהרות: בנוגע לטענת האישה בדבר סך 160,000 ₪ שנמשך על ידה לבקשת האיש בסמוך למועד הקרע (סעיף 118 לעיל); ויתרת הלוואת משכנתא שנותרה במועד הקובע בגין דירת ח. (סעיף 176 לעיל).

189. בכל האמור לזכויות הסוציאליות של הצדדים - טענה האישה כי המומחה לא פירט בחוות דעתו את גובה הפיצויים ויתר הזכויות הסוציאליות שנצברו לאיש בגין התקופה הקובעת (סעיפים 193-194 לסיכומיה) ולפיכך עתרה היא למתן פסק דין חלקי, ומינוי מומחה חדש שייקבע את הזכויות הסוציאליות, לרבות הפיצויים שלשטתה גזל האיש מחברת ד.א., ואת השיעור לו זכאית האישה ביחס אליהם (סעיף 448 לסיכומיה). בסיכומי התשובה שהוגשו מטעמה טענה, כי האיש כלל לא הכחיש כי המומחה לא ערך כל בדיקה של זכויותיו הפנסיוניות שהצטברו בחברת ד.א., ואף הודה כי עשה שימוש בכספי הפנסיה לצורך תשלום חוב המזונות (סעיף 154 עמ' 45 לסיכומיו). בנסיבות אלה, עתרה להורות למומחה חדש לחשב את זכויותיו הפנסיוניות של האיש, החל מיום הפיכת הצדדים ליודעים בציבור בחודש נובמבר 1999, ולכל המאוחר, מיום רכישת דירתם המשותפת בשנת 2000. (ראו סעיפים 79-81 לסיכומי התשובה).

190. האיש כאמור לעיל הכחיש טענות אלה של האישה וטען שמעדות המומחה עולה כי הוא הפחית התחייבויות פיננסיות משווי חברת ד.א. לרבות התחייבויות בגין יחסי עובד מעביד, ובסעיף הסעדים עתר כאמור לאיזון הזכויות הסוציאליות בהתאם לחוה"ד.

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

16 ינואר 2020

תמ"ש 22987-01-14 נ.א. נ' מ.ח.

תמ"ש 26742-07-14

תמ"ש 26534-07-14

191. כאמור לעיל, בדיון של השגות הצדדים על חו"ד המומחה, הופנו על ידי האישה שאלות הבהרה לעניין הפיצויים, והמומחה הבהיר מפורשות בתשובותיו מיום 11.3.19 כי על פי הדוחות הכספיים המבוקשים של חברת ד.א., כל התחייבויות החברה לתשלום פיצויי פרישה לעובדיה הופקדו "בקופה המרכזית לפיצויים בחברת כלל גמל בע"מ", ובהתאם לכך שבוצע איזון משאבים כולל, בחברה נרשמה התחייבות בגין ההפרשה לקופת הפיצויים, ומנגד, קופת הפיצויים מהווה נכס של האיש במישור הפרטי; כמו כן, נדחו על ידי טענות האישה לאיזון משאבים ביחס לתקופה שקדמה ליום הנישואין בה לדבריה הצדדים היו כביכול ידועים בציבור (סעיפים 18-19 לעיל).

192. לאור האמור ומשהמומחה בחן את זכויותיהם הסוציאליות של הצדדים לרבות שאלת הפיצויים כראוי, אני מורה על איזון הזכויות הסוציאליות שנצברו לצדדים בתקופה הנישואין בהתאם לנספח 7 לחוות הדעת ופרק ה' לחוות הדעת; כאשר ברירת המחל בהאשר לאיזון הזכויות שאינן נזילות כיום היא על פי הוראות החוק לחיסכון פנסיוני כאמור בסעיף 3 לנספח 7 ובהתאמה - סעיף 4 עמ' 19-20 לחוה"ד הסופית; אם כי הצדדים רשאים להסכים על איזון הזכויות שאינן נזילות על פי הערכות המומחה בסעיף 5 עמ' 6, ובסעיף 8 בעמ' 10 לנספח 7, אך זאת כאמור רק על פי הסכמתם ובמסגרת האיזון הכולל.

כלי רכב

193. האישה עתרה בסיכומיה לאיזון שלושה כלי רכב ועגלה נגררת בהתאם לשווים במועד הפירוד (ראו סעיף 451 לסיכומיה וסעיף 151 לתביעתה הרכושית). האיש עתר מנגד לאיזון רכב הסובארו בלבד, שהיה בשימוש האישה ממועד הפירוד.

194. בחוה"ד נזקפו הוצאות של רכב אחד מבין השניים ששימשו את הצדדים (רובר פרילנדר שנת ייצור 2008 וסובארו). אין כל התייחסות לעגלה נגררת לה טענה האישה בסעיף 151 ד' לתביעתה הרכושית, שהאיש טען לגביה בכתב הגנתו הרכושי כי היא בשימוש המסעדה ומעולם לא הייתה רכוש משותף של הצדדים (סעיף 27 ג' עמ' 25 לכתב הגנתו מיום 1.9.14).

195. מאחר ולשיטת האיש, רכב מסוג טיוטה שנת ייצור 1998, נרכש לפני הנישואין ושימש בפועל את ילדי הצדדים בהיותו חסר ערך למכירה, כאשר תמיכה לשימוש שעשו בו הילדים נמצאת בטענות האישה בפני המומחה כאמור בסעיף י"ג(1) ג' עמ' 56 נספח 8 לחוה"ד; אני מורה כי אין הוא כלול במסגרת האיזון.

196. באשר לעגלה הנגררת שהאיש הודה בקיומה במסגרת כתב הגנתו, ולא טען דבר בנוגע למועד רכישתה, מפאת חלוף הזמן ובהיעדר ראיות מצד האישה אודות שוויה, ועל מנת להביא לסיום

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

16 ינואר 2020

תמ"ש 22987-01-14 נ.א. נ' מ.ח.

תמ"ש 26742-07-14

תמ"ש 26534-07-14

1 המחלוקות שבין הצדדים, אני מעריך את חלקה של האישה בעגלה הנגררת בסך של 2,500 ₪,
2 לו תהא זכאית במסגרת האיזון הכולל.

3
4 197. בנוגע לשני כלי הרכב - שהיו בחזקת הצדדים במועד הפירוד - רובר פרילנדר 2008, וסובארו
5 2007, אני מורה כי אלה יאוזנו בהתאם לשווים במועד הקובע על פי מחירון לוי יצחק למועד
6 זה. (כאמור לעיל בפרק הנכסים העודפים, המומחה ציין את שווי רכב הסובארו נכון ליום
7 הפירוד במסגרת תשובותיו לשאלות הבהרה מיום 11.3.19).

8
9 198. בכל הנוגע לטענות האישה לחיוב האיש בגין ביזיון החלטת ביה"ד הרבני, לפיה הרכב המשמש
10 אותה יישאר לשימוש הבלעדי, וזאת כתוצאה מסירוב האיש לעשות טסט ועל ידי כך מנע
11 ממנה את השימוש ברכב (סעיפים 424-427 לסיכומיה); כפי שטען האיש בסעיף 161 לסיכומיו,
12 האישה זנחה תביעה שהגישה לעניין זה ביום 10.5.17 (תמ"ש 21600-05-17). תביעתה על פי
13 פקודת ביזיון בית המשפט, נמחקה מחמת חוסר מעש ביום 29.8.17. בנסיבות אלה, לא ניתן
14 בידה לשוב ולחדש תביעתה זו במסגרת הנוכחית, ועל אף שטענותיה לעניין זה הובאו במסגרת
15 תיק המזונות, אני דן בהן בפרק הרכושי הדן בכלי הרכב של הצדדים ודוחה טענותיה לעניין
16 זה. יוער, כי אף לאיש טענות לנזקים שגרמה לו האישה בגין שימוש ברכב ממועד הפירוד ואילך
17 בעוד הרכב נותר רשום על שמו, הגם שלא עתר בגין לסעד כלשהו. (ראו: סעיפים 161-162
18 לסיכומיו).

השבת החזרי פרמיה של ביטוח

19
20
21
22 199. באשר לעתירת האישה בסעיף 457 לסיכומיה, להשבת החזרי פרמיה בסך 20,950 ₪, לגביהם
23 טענה במסגרת סעיף 147 לתצהירה מיום 14.7.14 כי אלה הושבו לידי האיש כשנה לאחר
24 פנייתה בשם שניהם לחברת הביטוח במכתבה מיום 5.8.09 (מוצג 48א' לתיק המוצגים), וכי
25 האיש נטל אותם לעצמו; לא עלה בידי האישה להוכיח טענתה זו כראוי, ולפיכך אני מוצא
26 לדחותה.

27
28 200. בכך תם הדיון במחלוקות הרכושיות, כאשר ההוראות האופרטיביות לביצוע פסק הדין
29 הרכושי ירוכזו להלן בפסקת הסיום, במאוחד עם הוראות הביצוע של התביעה למזונות, בה
30 אפנה לדון להלן.

מזונות אישה

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

16 ינואר 2020

תמ"ש 22987-01-14 נ.א. נ' מ.ח.

תמ"ש 26742-07-14

תמ"ש 26534-07-14

201. ראשית ההליכים בעניין מזונות האישה, בתביעת האיש לגירושין מיום 29.12.09, בה טען כי יש לפטור אותו מתשלום מזונות בשל הכנסותיה שאינן נופלות מסך של 10,000 ₪ לחודש, הן מעבודתה והן מדמי שכירות דירתה בר.ג.. עוד טען, כי התנהגות האישה המתוארת בתביעתו שוללת את זכותה למזונותיה. ככל שביה"ד ימצא לנכון לחייבו במזונות מעבר להכנסת האישה הרי שיש להעמידם על סך 3,000 ₪ לחודש.

202. האישה עתרה אף היא בתביעה למזונות שהוגשה לכתחילה לבית משפט זה ביום 30.12.09 והועברה לפתחו של ביה"ד הרבני, מפאת הגשת תביעת האיש קודם לתביעת האישה. במסגרת תביעתה המקורית משנת 2009 העמידה האישה את מזונותיה על סך של 56,900 ₪ לחודש, כאשר סך זה כלל בחובו הוצאות אחזקת בית לרבות משכנתא, **בסך כולל של 18,000 ₪.**

203. ביום 20.6.11 ניתן על ידי ביה"ד הרבני האזורי בירושלים **פסק דין** למזונות אישה, בו הובעו שלוש עמדות שונות: דעה א' פסקה מזונות לאישה על סך של 15,000 ₪ לחודש החל מיום הגשת התביעה - מתאריך 22.5.11. דעה ב' גרסה כי יש לחייב האיש במזונות בסך 7,500 בהתחשב בהכנסות חודשיות שיש לאישה בסך העולה על 5,000 ₪ לחודש. דעה ג' קבעה כי מספק, לא ניתן לחייב את הבעל במזונות האישה, לאור **"הכתבים בביהמ"ש פ' כי הם חיו יחד לפני שהתגרשה מבעלה הקודם כידועים בציבור, וההסבר של ב"כ האישה אינו מתקבל על הדעת"**. לבסוף נקבע כי **"לעניין הוצאות הבית הבעל ימשיך לשלם את ההוצאות כפי שנהג בעבר למסקנה על הבעל לשלם סך - 7500 - לחודש צמוד לתוספת יוקר המשולמת לשכירים בנוסף כל הוצאות הבית"**. כבר אז, הביע ביה"ד עמדתו ברוב דעות, לפיה **"...על הצדדים להתגרש בהקדם ויפה שעה אחת קודם"**, בניגוד לדעת המיעוט לפיה על הבעל **"לעזוב את האישה שלדברי האישה קשור עמה ולחזור לשלו"ב"**.

204. בהחלטת ביה"ד הרבני מיום 14.7.11, שהוכתרה תחת הכותרת **"נימוקים לפס"ד מיום י"ח סיוון תשע"א (20/6/2011)"**, נכתב כי: **"...ביה"ד שמע בפירוט תביעת האשה למזונות כמפורט בפרוטוקול ביה"ד והרמה שחיו בה. לאור זאת שניכרים דברי אמת והאשה נתנה אמתלא לדבריה במה שכתבה העו"ד שלה לביהמ"ש ע"כ אין ראייה לאסור אותה על בעלה רק בגין שרוצה לגרשה וזאת בעצם הבעל לא טען בתביעתו לגירושין שזה עיקר הדבר ורק אח"כ טענה שהעלה בפנינו הבעל.... ע"כ לאחר העיון ביה"ד פסק ברו"ד כי לאשה מגיע מזונות ומדין עולה עמו פסק 7,500 ₪ לחודש לאשה חוץ ממה שהבעל ישלם המשכנתא על הדירה המשותפת וכן ימשיך לשלם כל התשלומים להחזקת הבית כפי שנהג כל הזמן"**. נספח 35 לתיק מוצגים II של האישה.

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

16 ינואר 2020

תמ"ש 22987-01-14 נ.א. נ' מ.ח.

תמ"ש 26742-07-14

תמ"ש 26534-07-14

205. בתביעתה לבית המשפט משנת 2014, העמידה האישה את צרכיה למזונות, ללא הוצאות החזקת הבית, על סך 51,450 ₪ לחודש, בהתאם לפירוט המופיע בסעיף 191 לתביעתה (הכולל: מזון בסך 2,500 ₪; 10,000 ₪ לחודש נופשים וחופשות בארץ ובחו"ל; ביגוד והנעלה, מספרה וטיפוח בסך כולל של 9,900 ₪ לחודש; הוצאות בריאות טיפולי שיניים ופסיכולוג בסך כולל 6,800 ₪; הצגות ומגזינים בסך כולל 3,500 ₪; הוצאות לימוד בסך 6,600 ₪; אחזקת רכב בסך 7,000 ₪; תכשיטים בסך 1,500 ₪, טלפון נייד בסך 1,300 ₪ ש"ח ומשקפי ראייה ושמש בסך 350 ₪ לחודש. נספחים המלמדים לשיטתה הצרכים סומנו 13, 49, 51, 61; מעבר לכך עתרה לחיוב האיש בהוצאות המדור (משכנתא בסך של 10,000 ₪ לחודש, וביטוח חיים בסך 3,500 ₪ לחודש) והוצאות אחזקת הבית, שלהערכתה עומדות על סך 20,794 ₪ לחודש, בהתאם לפירוט המופיע בסעיף 196 לתביעתה.

206. במסגרת כתב הגנתו של האיש מיום 1.9.14 כפר הוא מכל וכל בזכות האישה למזונותיה ושב על הטענה שנדחתה על ידי ביה"ד הרבני, לפיה נישואי הצדדים הם נישואי איסור. טענה המעוררת אי נחת, היות ולשיטת האיש הוא עצמו נטל חלק בהפרת אותו איסור נטען.

207. ביום 18.12.14 עתר האיש בבקשה לביטול מזונות ולחילופין להפחתת מזונות. ראו: נספח ג'1 לתיק מוצגים III של האישה; טענותיו העיקריות היו כדלקמן: ראשית, טען לפטור מחיוב המזונות בנסיבות בהן האישה "אינה עימו" ואינה סמוכה לשולחנו, כאשר לשיטתו האישה לא עמדה בנטל המוטל עליה להוכיח כי הסיבה לפירוד או לעזיבתו את הבית היא בעטיו; שנית, טען לפטור מחיוב המזונות בגין הפירוד הממושך בין הצדדים תוך שהפנה לפסיקות בתי המשפט לעניין זה, ביניהן, ע"מ (י-ם) 638/04 ח.ר. נ' ר.ר. (2005); תמ"ש (י-ם) 16810/02 ע' נ' פ' (2005), בהן נקבע מפורשות כי אין כל ערך חברתי בשימור מלאכותי של נישואין על הנייר, ואין ספק שפסיקת מזונות לאישה עלולה להנציח מצב לא רצוי במיוחד במצבים בהם נראה כי יחסי הצדדים הגיעו לקיצם; שלישית, פטור ממזונות בגין כושר ההשתכרות של האישה בו התפארה בסעיף 22 לכתב תביעתה ולנוכח טענתו, לפיה במשך חמש השנים שחלפו עד להגשת בקשתו, היה לאישה די והותר זמן לארגן מחדש את חייה ולמצוא לעצמה עבודה שתממן את צרכיה; רביעית - פטור ממזונות מכוח חובת תום הלב תוך שהפנה לפסיקה שניתנה בעניין זה (בע"מ 3148/07 פלוני נ' פלוני (2007); תמ"ש (כ"ס) 8840/01 פלונית נ' אלמוני (2002); תמ"ש (פ"ת) 51689-12-11 י.ל. נ' ט. ל. (2013); באשר לטענתו החלופית להקטנת המזונות, ככל שאלה לא יבוטלו, טען האיש כי המסעדה שבבעלותו סובלת מהפסדים קשים ואין לו כסף לממן אף לא את הוצאותיו שלו, ובגילו המופלג (66 באותה עת) נזקק לחסדי חבריו על מנת להתקיים (ראו: סעיפים 14-23 לבקשתו מיום 18.12.14). בהקשר זה אף הפנה לפסיקת בתי המשפט בפרשות פדן וביקל הידועות. ראו סעיף 10 לבקשתו.

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

16 ינואר 2020

תמ"ש 22987-01-14 נ.א. נ' מ.ח.

תמ"ש 26742-07-14

תמ"ש 26534-07-14

208. בתגובת האישה מיום 12.1.15 (צורפה לתיק המוצגים III שהוגש מטעמה כנספח ג'2) טענה
היא כי האיש מתעלם בבקשתו מהעובדה שניתן פסק דין חלוט ומנומק על ידי ביה"ד הרבני
וכאילו אין מעשה בית דין. לדבריה, לא רק שאין מקום להורות על ביטול המזונות או
הפחתתם, אלא יש להעלות את סך המזונות שנפסק על ידי ביה"ד באשר הוא הסתמך על
הכנסות שיש לה לכאורה בסך העולה על 5,000 ₪, הכנסות אותן היא אינה מקבלת עוד.
לדבריה יהיה צודק יותר לחייב את האיש לפי רמת החיים שהוכחה בפני ביה"ד הרבני
המוערכת בסך של כ- 60,000 ₪. האישה תמחה על כך שביה"ד לא פסק את מזונותיה מיום
שכרך האיש את עניין המזונות לתביעתו לגירושין וטענה כי גם טעם זה מאיין את בקשתו
להפחתת המזונות. לדבריה היא נאלצה ליטול הלוואות למימון הוצאות הבית היקרות ולממן
את ההפרשים בין "הפרוטות" שנפסקו לה על ידי ביה"ד לבין גובה ההוצאות האמתיות, שהוא
מעבר ליכולותיה הכלכליות. לטענתה האיש נוהג בחוסר תום לב כאשר מנסה לכפות עליה את
הגט לאלתר ללא כל עילה ולאחר שהונה אותה, סילקה מעסקיה, נישלה מכל רכושה ומוטטה
כלכלית. מכאן שאין להפחית את המזונות ובפרט שהאיש לא הוכיח שינוי נסיבות מהותי.

209. בהחלטתי מיום 29.1.15 נדחתה בקשת האיש לביטול או להפחתה של התשלום החודשי אותו
חויב לשלם לאישה, ברם בד בבד הוריתי כי איזון ראוי בנסיבות העניין יהיה שמעתה ואילך
ייחשבו תשלומים אלו כתשלומים על חשבון הסכומים להם תהא האישה זכאית במסגרת
איזון המשאבים, וככל שישתבר ששולם סכום כלשהו ביתר, יהיה על האישה להשיב לאיש
סכום זה. בקשת רשות ערעור שהגישה האישה על החלטתי זו לבית המשפט המחוזי (רמ"ש
12664-03-15) התקבלה, תוך שנקבע על ידי כבוד השופט דרורי, בפסק דינו מיום 30.6.15, כי
חרף הפירוד הממושך בין הצדדים, ככל שאין עילת גירושין, אין די בפירוד שבין הצדדים על
מנת לשלול מהאישה את זכותה למזונותיה; כאשר משמעותה הכלכלית והמעשית של
החלטתי מיום 29.1.15 היא מחיקתה או דחייתה של תביעת מזונות האישה. כבוד השופט
דרורי מצא לנכון לציין, כי המזונות הזמניים נועדו לשמר המצב הקיים ולאפשר לצדדים
לקיים משא ומתן בתנאים שווים ולא להותיר את האישה במצב כלכלי נחות יותר, דבר שיכול
היה לפגוע בכושר המיקוח שלה במסגרת המשא ומתן לגירושין. בהתאם לכך קבע שחובת
האיש במזונות זמניים בעינה עומדת. מאז עתר האיש בבקשות נוספות לביטול המזונות
ולהפחתתם. ראו: בקשות האיש מיום 1.8.17, 31.10.17, 20.12.17.

210. לכאורה פסק הדין למזונות, אשר ניתן על ידי ביה"ד היה פסק דין סופי למזונותיה. ראו לעניין
זה: טענות האישה עצמה בסעיפים 2, 7, 12, 25, 127 לתגובתה מיום 12.1.15, המצורפת כמוצג
ג' 2 לתיק מוצגיה מספר III; וכן החלטת ביה"ד הרבני הגדול מיום 11.3.15 המצורפת כנספח
לתגובת האישה מיום 14.11.17; נספח ג' 11 לתיק המוצגים. ברם, במסגרת הסכמתם הדיונית
של הצדדים מיום 12.12.13 להעביר את כלל הסכסוכים שביניהם לבית המשפט - ענייני הרכוש

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

16 ינואר 2020

תמ"ש 22987-01-14 נ.א. נ' מ.ח.

תמ"ש 26742-07-14

תמ"ש 26534-07-14

ומזונות אישה (למעט סוגיית הסדרת הגט שלא ניתן להעבירה לבית המשפט), הסכימו
מפורשות כי "כל ההחלטות שניתנו בידי ביה"ד הרבנים בעניין מזונות האישה הזמניים יעמדו
בשלב זה בעינם, וכל צד יהיה רשאי לפנות אל בית משפט זה בבקשה לשנותן, במסגרת אותה
תובעתה חדשה שתוגש....".

211. מלשון ההסכמה עולה, כי הצדדים ביקשו לראות בפסיקת ביה"ד הרבני משום החלטה זמנית,
עת בית משפט זה הוא שיכריע בהליך העיקרי. אף התנהלות הצדדים לאחר מכן מלמדת שזו
אכן הייתה הסכמתם, שכן שניהם טענו באשר לשיעור, תקופת ועצם החיוב, מבלי שראו עצמם
נדרשים להצביע על שינוי נסיבות מהותי, בלתי צפוי, ההופך את החיוב לבלתי צודק, כנדרש
לשם דיון מחדש בפסיקת מזונות סופית.

טענות האישה

212. לטענת האישה, לאחר חיוב האיש במזונותיה הזמניים כאמור היא ערערה לביה"ד הרבני
הגדול באשר לתקופה בה לא חויב האיש במזונותיה - החל מיום הגשת התביעה למזונות -
29.12.09 ועד יום 20.5.11 (18 חודשים). בעקבות העברת התיקים למותב זה על פי הסכמת
הצדדים, הרי שכלל הטענות שעמדו בפני ביה"ד הרבני עומדות כיום להכרעת בית המשפט
ובהתאם לכך, עתרה היא להורות על **תשלום רטרואקטיבי** אף באשר לתקופה זו.

213. בנוסף, עתרה היא **להגדלת** סכום המזונות שנפסק על ידי ביה"ד הרבני, וחיוב האיש בהפרש
שהיה נפסק לכתחילה, לולא היה האיש מטעה את ביה"ד לגבי הכנסותיו (סעיף 367
לסיכומים). לדבריה, היא הוכיחה הוצאותיה החודשיות בסך כ- 51,000 ₪, ולפיכך יש לפסוק
את הפער בין הסכום שנפסק לסכום זה (סעיף 401 לסיכומים). לדבריה, הוצאות התא
המשפחתי עד למועד הקרע עמדו על סך של כ- 131,000 ₪ נטו לחודש ו- 1,571,000 ₪ לשנה
(סעיפים 438, 355, ונספח ג' לסיכומים); בני הזוג חיו ברמה של האלפיון העליון; וצרכיה עמדו
על סך 50,594 ₪ לחודש וסך נוסף של 20,794 ₪ הוצאות אחזקת בית (סעיף 365 לסיכומים);
סעיף 178 לתצהיר עדותה הראשית).

214. לאישה טענות גם ביחס **לתקופת החיוב במזונות**, לנוכח טענתה, לפיה מעבר לזכאותה על פי
הדין האישי, היא זכאית בנוסף למזונות חוזיים, מכוח יחסי השותפות במסעדה. לפיכך עתרה
להורות שתקופת החיוב במזונותיה תהא עד לסוף שנת 2021, כהצעת השופט דרורי ברמ"ש
15-03-12664, באשר אין לאישה כל מקור הכנסה וכל יכולת כלכלית, ולחילופין עד לפס"ד
חלוט, לפי המאוחר. (סעיפים 393-399 לסיכומים).

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

16 ינואר 2020

תמ"ש 22987-01-14 נ.א. נ' מ.ח.

תמ"ש 26742-07-14

תמ"ש 26534-07-14

215. לבסוף, עתרה האשה במסגרת סיכומיה, להורות לאיש להשיב לקופת ההוצאה לפועל סך 34,353 ₪ שנמשך בעורמה בניגוד להסכם בביה"ד הרבני בת"א מיום 10.12.18 על מנת להבטיח את המשך גביית המזונות (עמ' 46 לסיכומיה סעיפים 412-423).

216. באשר ליכולתה הכלכלית שבה האשה על טענותיה, לפיהן החל מפרוץ ההליכים היא מתמודדת עם אלימות כלכלית, גזל, עושק ומעשי מרמה שיטתיים ומכוונים מצד האיש, שלטענתה השתלט על החברה המשפחתית. לאורך 9 שנים נאלצה להתמודד עם עשרות דיונים משפטיים ומסכת שקרים הוצאת דיבה והכפשה שיטתית, כשהיא ניצבת בעשור השישי לחייה ולאחר שהפכה לשבר כלי ונותרה חסרת אונים מול מפעל חייה היורד לטמיון. היא נותרה ללא פרנסה, איבדה את דירתה, אין לה גמלה ומקור הכנסה, למעט המזונות. היא נשענת על חסדי בניה ושקועה בחובות של מיליונים (סעיף 382 לסיכומיה). היא אינה יכולה למצוא משרה בתחום התמחותה, לאחר שעזבה את משרת חלומותיה וגדעה את הקריירה המוצלחת לטובת שותפות זוגית ועסקית. לדבריה, האיש אף טרף את התקדמותה האקדמית וגרם לעצירת לימודי הדוקטורט ובכך פגע באופק הכלכלי ובכושר השתכרותה העתידי וכך הופסקה עבודתה הזמנית והחלקית כמרצה באוניברסיטה XXX ובמכללת XXX בשנת 2014 (סעיף 373 לסיכומים).

217. באשר ליכולתו הכלכלית של האיש טענה האשה כי הוא המחזיק הבלעדי בחברת ד.א. המפעילה את המסעדה וחברות בת נוספות, שהיוותה את המקור העיקרי למימון הוצאות התא המשפחתי בסך של כ- 131,000 ₪ לחודש. טענתו להשתכרות בסך 70,000 ₪ אינה מבוססת ולאור הוצאות הצדדים שמומנו ברובם מחברת ד.א. בית המשפט מתבקש לקבוע כי הכנסתו היא בשיעור של 150,000 ₪ נטו לחודש, וזאת על הצד הנמוך, שכן אין להניח כי הצדדים בזבוזו את כל ההכנסות (סעיף 388 לסיכומים).

טענות האיש

218. לטענת האיש, לתובעת לא הגיעו ולא מגיעים כלל מזונות ובהתנהלותה היא הפסידה את זכותה למזונות, ככל שהייתה לה כזאת, הן היותה אישה משכילה ביותר, מוכשרת ומנוסה, בריאה בגופה, בגיל העבודה, עם כושר הכנסה נכבד ביותר; הן נוכח הפירוד שכפתה והיותה אישה מורדת (באישות ובמלאכות הבית) המחויבת בגט מזה שנים רבות.

219. לטענת האיש משנת 2009 נישואיו לאישה הם "על הנייר בלבד". במהלך השנים ממועד הפירוד חלה התדרדרות לא רק במצבו הבריאותי, אלא גם במצב חברת ד.א. תקופות ארוכות של אינתיפאדה בירושלים תיירות מועטה יחד עם הצורך לממן את האשה הביאו לכך שנצברו

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

16 ינואר 2020

תמ"ש 22987-01-14 נ.א. נ' מ.ח.

תמ"ש 26742-07-14

תמ"ש 26534-07-14

1 לחובתו חובות רבים, עד כדי כך שהאישה נאלצה לנקוט כנגדו הליכי הוצאה לפועל במסגרתם
2 אף הביאה למכירת רכבו ודירתו ברחוב הח., תוך שגרמה לו בכך לנזקים ולהפסדים גדולים,
3 כמו גם להפסד הכנסה של כ- 3,500 ₪ לחודש (ההפרש שהתקבל לידיו בגין השכרת דירת ח.
4 לאחר ניכוי תשלומי המשכנתא בגינה).

5
6 220. לטענת האיש הוא נותר חסר כל. האישה מנגד כבת 56 שנים, ובמועד הפירוד הייתה כבת 46
7 שנים, ובעלת כישורים ותארים רבים, ויש לתמוה על טענתה לפיה משך 10 שנים לא הרוויחה
8 אגורה שחוקה אחת ועל דרישתה לפסוק לה מזונות בגין תקופה של שלוש שנים לאחר
9 הגירושין. בפרט כאשר לא נעשה מצידה כל ניסיון אמיתי במשך העשור האחרון לכוון שלום
10 בית והיא זו אשר פעלה לדחות את סידור הגט. בנסיבות אלה, המאיסות שבין הצדדים הייתה
11 מאיסות מוחלטת והדדית, ברורה כשמש, והחייב בגירושין היה נדרש עוד לפני שנים רבות (עמ'
12 7 לסיכומים); ברי כי הדין האישי החל על הצדדים אינו מחייב את האיש לשלם בנסיבות אלה
13 מזונות כלשהם.

14
15 221. ככל שבית המשפט יקבע כי מגיעים לה מזונות, הרי שיש לקצוב את התקופה בגינה היא
16 זכאית למזונות, בייחוד לנוכח העובדה כי האישה גררה את ההליכים המשפטיים משך כתשע
17 שנים תמימות ועל מנת שלא יצא חוטא נשכר.

18
19 222. האיש טען כי לא עלה בידי האישה להוכיח את הסכומים המופרזים להם עתרה, ותוהה כיצד
20 הסכום המופרז של 51,000 ₪ לחודש אף אינו כולל הוצאות אחזקת הבית, כמפורט בסעיף 191
21 לתביעתה. לדבריו סכום המזונות שנפסק לה כמזונות זמניים על ידי ביה"ד הרבני נקבע רק על
22 בסיס תביעתה המוגזמת והמופרכת. על בסיס הסכום שנפסק לה כמזונות זמניים הצליחה
23 לגרום לו לשלם לה, משך 10 השנים שחלפו מאז הפירוד, כשלושה מיליוני שקלים במצטבר.

24
25 223. מעדות האישה עולה כי בחלוף השנים רכיבים שונים בתביעתה לא נצרכו ואינם נדרשים עוד,
26 וכי ברכיבי התביעה נכללו על ידה צרכים משותפים של הצדדים. ממילא העידה האישה כי
27 המסעדה כשלה (עמ' 96 ש' 31-28, עמ' 98 ש' 6 לפרוטוקול מיום 24.6.18) ואם כך הוא הדבר,
28 "ולא מהיום", כדבריה שלה, אלא עוד לפני שנים ארוכות, הרי שנשמט הבסיס לתביעתה
29 למזונות ולטיעוניה בדבר רמת החיים.

30
31 224. האיש עתר לדחות התביעה למזונות על כל רכיביה וחלקיה, לרבות החלק שחייב אותו לשלם
32 את חלקה במשכנתא על הבית, תשלום שהעשיר את האישה בסך של כ- 600,000 ₪ לפחות.

רמת החיים והשתכרות הצדדים

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

16 ינואר 2020

תמ"ש 22987-01-14 נ.א. נ' מ.ח.

תמ"ש 26742-07-14

תמ"ש 26534-07-14

225. עיקר טענות האישה לעניין מזונותיה מתבססות על רמת החיים הגבוהה של הצדדים, אשר לשיטתה אפיינה רמת חיים של "האלפיון העליון" וכללה: וילת פאר בת 3 קומות בב.ז., שלוש מכוניות מהם שני ג'יפים חדישים, נסיעות לחו"ל וחופשות בארץ במלונות 5 כוכבים ובמלונות בוטיק, נוהגם של הצדדים להתארח במסעדות שף אקסקלוסיביות, היותם בעלי אוסף יינות וכן אוסף ציורים נדיר ויקר של ש. לדבריה, ליום הולדתה רכש עבורה האיש תמונה בסך 40,000 ₪ של הצייר ל.ר. הצדדים נהגו להתלבש במותגים ולרכוש אביזרי אופנה יוקרתיים, ובמהלך טיול באיטליה רכשה האישה לטענתה מגפיים בשווי 10,000 אירו וסך רכישותיה ליום אחד הסתכמו בסך של 22,000 ₪. הצדדים חגגו ימי הולדת מפוארים במסעדות ובבתי מלון. הוצאות אחזקת הבית נאמדות בסך העולה על 20,000 ₪ וכוללות עוזרת בית גן ומכבסה ועוד.

226. על אף ניסיון האיש להכחיש רמת החיים לה טענה האישה, ולטעון כי לפני המועד הקובע "הייתה בינונית למדי" (סעיף 31ג' לכתב הגנתו); נדמה כי עלה בידי האישה להוכיח ברמת ההוכחה הנדרשת רמת חיים גבוהה מהממוצע, גם אם לא של ה"האלפיון העליון" ממש. גם טענות האיש לעניין בזבזנות האישה עומדת לו לרועץ. ראו לעניין זה גם ראו: א' גריידי, **מזונות אישה הלכה ומעשה** (להלן - "גריידי"), פרק 3.5 עמ' 65; ת"א (ת"א) 4070/91 **ירון נ' ירון** (1992).

227. מקור ההכנסה העיקרי של הצדדים היה המסעדה, ששיעור הכנסותיה מהווה מטבע הדברים אינדיקציה לרמת החיים הגבוהה בה חיו הצדדים. על אף שבראשית ההליך דן טען האיש למשכורת שמשך מהחברה בסך של כ- 26,000 ₪ לחודש, כפי שעולה גם מחו"ד המומחה. ראו: סעיף ד' (4) עמ' 33 לנספח 8. הרי שלאור חוה"ד נמצא, כי הסכומים שמשך מהחברה בפועל עלו במידה ניכרת על הסכום האמור. ראו: הטבלה המופיעה בס"ק (5) עמ' 34 לנספח 8.

228. חוה"ד תומכת במסקנה, כי עלות רמת החיים של הצדדים עלתה על הממוצע המשתקף בפרסומי הלמ"ס. ראו: עמ' 30-36 נספח 8 לחוה"ד, ובפרט סעיפים (ב)-(ג) עמ' 32-33 לחוה"ד; סעיף ג' (3) עמ' 33 לנספח. בהתאם לחוה"ד, ריכוז סך ההכנסות והוצאות הצדדים בשנים 2008-2009, העלה, כי בשנת 2009 הכנסות הצדדים עמדו על סך כולל של 637,911 ₪ (53,159 ₪ לחודש בממוצע), וסך ההוצאות הכולל עמד על סך של 650,875 ₪ (לאחר התאמה של המומחה כאמור בסעיף 22ב' (4) עמ' 32 לנספח 8), דהיינו - **סך של 54,240 ₪ לחודש בממוצע**; בשנת 2008, סך ההכנסות עמד על סך כולל של 421,166 ₪ (דהיינו סך של 35,097 ₪ לחודש בממוצע), והוצאות בסך כולל של 349,755 ₪, דהיינו - **סך של 29,146 ₪ לחודש בממוצע**. כפי שקבע המומחה, בשנת 2009 לצדדים היו הוצאות הגבוהות מהכנסותיהם בסך כולל של 12,964 ₪. ראו: ס"ק (8) עמ' 33 לנספח. לעניין זה חשוב לציין כי המומחה קבע שהוצאות

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

16 ינואר 2020

תמ"ש 22987-01-14 נ.א. נ' מ.ח.

תמ"ש 26742-07-14

תמ"ש 26534-07-14

1 הצדדים בשנת 2009 עלו על סך הכנסותיהם משכר עבודה, ובנוסף, נמצאו הכנסות בחשבונות
2 הבנק המתנהלים על שמם שלא אותרו בהנהלת החשבונות של חברת ד.א. וחברת ב.ס.ק.
3 מאחר והמומחה הגיע לידי מסקנה כי לחברה קיימות הכנסות נוספות בשנת 2009 שלא ניתן
4 להן ביטוי בדוחות הכספיים, הוא ערך התאמה בסך של 287,462 ₪ להכנסות של שנת 2009.
5 ראו: ס"ק (ח)-(ט) עמ' 34-35 לנספח 8.

6
7 229. כפי שעולה מחווה"ד כאמור, אינני סבור כי עלה בידי האישה להוכיח רמת החיים לה טענה
8 בפני המומחה ובמסגרת סיכומיה (נספח ג' לסיכומים), בסך של כ- 131,000 ₪ לחודש. טענה
9 שממילא אינה מתיישבת עם טענותיה שלה בראשית ההליך לרמת חיים גבוהה בסך של כ-
10 60,000 ₪. ראו: סעיפים 4 ו-46 לתגובת המשיבה מיום 12.1.15.

11
12 230. האישה שינתה את גרסתה לעניין רמת החיים מעת לעת. ראשית טענה לסך של כ- 60,000 ₪
13 לחודש כאמור; לאחר מכן פירטה במסגרת תצהיר עדותה הראשית הוצאות חודשיות בסך
14 העולה על 80,000 ₪ לחודש. [בסעיפים 151 ו-178 לתצהירה טענה להוצאות אחזקת הבית
15 בסך העולה על 20,000 ₪ והפנתה לראיות שצירפה לעניין זה בנספחים 13,60,52,53 לתיק
16 המוצגים. מעבר לכך טענה לצרכיה החודשיים בסך כולל של 51,450 ₪ לחודש (מזון, ביגוד,
17 מספרה, טיפוח, בריאות, פסיכולוג, תרבות, נופשים, לימודים, פלאפון, אחזקת רכב, מכבסה,
18 ספרות ועיתונים, תכשיטים ומשקפי ראייה) בהתאם למפורט בטבלה המופיעה בסעיף 173
19 לתצהירה האמור, תוך שהפנתה לעניין זה לראיות שצירפה במסגרת נספחים
20 13,21,28,49,50,51,53,61 לתיק המוצגים. מעבר לכך טענה להוצאות מדור בסך כולל של
21 13,500 ₪ (10,000 ₪ החזר משכנתא חודשי, ו- 3,500 ₪ ביטוח חיים). ראו: סעיפים 174-175
22 לתצהירה; לבסוף טענה לסך כולל של 131,000 ₪ לחודש.

23
24 231. ניתן ללמוד על היקף ההוצאות הפרטיות ששולמו באמצעות חברת ד.א. בהתאם למסמכים
25 שהציגה האישה למומחה (טבלה המתייחסת להוצאות כגון: אחזקת בית, נסיעות לחו"ל
26 וחופשות בארץ, ביגוד, תקשורת ופלאפונים, הוצאות רכב, מכבסה; ולרבות שכר לבנו של
27 האיש) מהטבלה המופיעה בסעיף 4 עמ' 41 לנספח 8, כי אלה עמדו על סך ממוצע של כ- 15,600
28 ₪ לחודש בשנת 2009; 36,220 ₪ לחודש בשנת 2008; וסך של כ- 20,700 ₪ לחודש בשנת 2007.
29 גם אם נוסיף לכך הוצאות פרטיות נוספות שאינן כלולות בהוצאות האמורות שנבחנו על ידי
30 המומחה, כגון: מזון, טיפוח, בריאות, עוזרת בית, והוצאות גינון, לא יהיה בכך כדי להגיע
31 לסכום ההוצאות הנטען על ידי האישה.

32
33 232. עוד יש להידרש ליכולתה הכלכלית של האישה, שלשיטתה בעת הנישואין הייתה בעלת תואר
34 שני במנהל עסקים, ובעלת ניסיון של שנים רבות בייעוץ ומיתוג חברות ועסקים בינלאומיים

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

16 ינואר 2020

תמ"ש 22987-01-14 נ.א. נ' מ.ח.

תמ"ש 26742-07-14

תמ"ש 26534-07-14

בארץ ובחו"ל, ייעוץ אסטרטגי וניהול קמפיינים למועמדים פוליטיים, בנקים, חברות ביטוח וכיוצ"ב; ואף זכתה בפרסים ובציונים בינלאומיים לשבח על עבודתה ועל מהלכים שיווקיים חדשניים ופורצי דרך שהביאו למכירות שיא בקנה מידה בינלאומי. סעיף 22 לתביעתה. בתחילת שנת 2009 "בעידודו ותמיכתו" של האיש אף החלה האישה לימודי דוקטורט באוניברסיטה בצרפת. סעיף 66 לתביעתה.

233. דומני, כי יש ממש בטענות האישה בדבר הסתמכותה על האיש למימון ולסיפוק צרכיה ומעבר להם, **עת הייתה נשואה לו**. דא עקא, כפי שקבעתי לעיל בראשית פסק הדין, אינני סבור כי האיש הכריח את האישה לעזוב קריירה מפוארת לטובת נישואיהם או לטובת העסק שממילא לא התכוון לשתף בו את האישה, בניגוד לטענתה. לא שוכנעתי כי האישה "ויתרה" על קריירה לטובת הנישואין, בפרט כאשר היא עצמה הגדירה זאת כווייתור לטובת שותפות זוגית **ועסקית**. ככל שהאישה ציפתה להיות שותפה בעסקי האיש בשל נישואיה לו, הגם שציפייה זו לא התממשה בסופו של יום, אין להסיק בכך כי ויתרה על קריירה למען האיש. בנסיבות נישואי הצדדים האישה **בחרה** להסתמך על פרנסת האיש בתקופת הנישואין ומימון צרכיה מעסקו, שאכן אפשר לה קיום בכבוד רב, אולם לא שוכנעתי כי אילץ אותה להפסיק לעבוד, ולמעשה אף לא הפסיקה לעבוד, אלא שבנוסף להשתלמות ולימודים אקדמיים הקימה מיזמים שונים, אשר לא צלחו.

234. קשה אף להלום או להשלים, עם טענות האישה לפיהן משך עשור שלם שחלף מעת הפירוד, לא ניתן היה בידה למצוא תעסוקה לפרנסתה, ובפרט כאשר היא טענה כי האיש הותיר אותה כביכול לשאת בהוצאות מחייה גבוהות להן הייתה מורגלת שהיו לדבריה מעבר ליכולותיה הכלכליות, וביתר שאת, לנוכח הרזומה העשיר שטענה לו והציגה בכתבי טענותיה. נדמה שכל אדם סביר המתמודד עם הוצאות מעבר ליכולותיו, עם ניסיון תעסוקתי עשיר ויכולות גבוהות כשל האישה, היה מנסה לבחון כיצד יכול הוא לעשות לביתו ולצמצם בהוצאותיו. לא עלה בידי האישה להוכיח את ניסיונותיה שעלו בתוהו למצוא עבודה, וגם אם ניתן להתרשם מטענותיה בדבר שינוי שוק הפרסום והשיווק לאחר שמונה שנות נישואין (כאשר ספק האם אכן התנתקה משוק זה בתקופת הנישואין), סבורני, כי היה בידה להרחיב אופקיה ולמצוא מקום עבודה אחר על בסיס ניסיון החיים העשיר ויכולותיה הנטענות המרשימות של האישה.

235. ודוק, חרף הסתמכות האישה על מימון צרכיה באמצעות המסעדה במהלך הנישואין, אין בפנינו כאמור עקרת בית, אשר התמקדה במרחב הביתי ואפשרה לאיש לעשות לפרנסתם ולרווחתם, כאשר אף תקופת הנישואין הקצרה יחסית עומדת לה לרועץ בעניין זה. הרי לשיטת האישה עצמה, היא זו שהביאה כביכול בעבודתה המאומצת במסעדה ותרומתה הגדולה בתחום מומחיותה, להצלחת עסקו של האיש. דהיינו - האישה עבדה אף לטענתה שלה במהלך

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

16 ינואר 2020

תמ"ש 22987-01-14 נ.א. נ' מ.ח.

תמ"ש 26742-07-14

תמ"ש 26534-07-14

1 הנישואין. על כן קשה להבין ולקבל כי לא מצאה את מקומה בשוק העבודה לאחר הפירוד.
2 אוסיף ואומר שגם אם ניתן לקבל טענות האישה, לפיהן עם הפירוד בין הצדדים וניתוקה במחי
3 יד מכל מקורות מחייתה, היה לה קשה להתמודד עם המשבר בחייה והפסקת מימון צרכיה
4 מהמסעדה ומחברת ב.ס.ק. שהייתה בבעלותה במהלך הנישואין; הרי שלאחר מספר שנים
5 שחלפו מאז, ניתן היה לצפות כי תעשה מאמצים להשתלב בשוק העבודה ולעשות לביתה
6 ולמימון צרכיה, בפרט לנוכח פער הגילאים בינה לבין האיש, כאשר בעת הפירוד הייתה כבת
7 47 שנים, בעוד האיש כבן 61.

דיון בשיעור המזונות שנפסקו על רקע הפירוד הממושך

12 236. החלטת ביה"ד הרבני האזורי למזונות זמניים מורכבת משלושה חיובים:

14 א. **רכיב ההוצאות האישיות והכלליות של האישה אשר נקבע בסכום קצוב של 7,500 ₪**
15 **לחודש**; חרף טענת האישה כי הכנסותיה מהשכרת דירתה בר.ג. פחתו נוכח אילוצה למכור
16 את הדירה, ולנוכח מעשה ידיה והאפשרות שהייתה נתונה לה להמשיך ולכלכל את עצמה
17 גם לאחר המועד הקובע, כפי שעשתה במהלך הנישואין, אני מוצא כי הסכום שנקבע על
18 ידי בית הדין מספק דיו לשם השלמת מזונותיה תחת מעשה ידיה;
19 ב. **החזרי המשכנתא וביטוח חיים** - בנסיבות בהן בית הדין חייב את האיש להמשיך ולשאת
20 בהחזר המשכנתא במלואו, הרי שחלקה ההוני של האישה בתשלום המשכנתא מכוח
21 זכויותיה בבית המגורים, ששולם בפועל על ידי האיש, נועד לתשלום מדור האישה בהתאם
22 לדין האיש. נדמה כי אין חולק שתשלום המשכנתא החודשי עמד על סך של 10,000 ₪,
23 כאשר לא הוכח בפני רכיב הביטוח של המשכנתא (אשר לטענת האישה עמד על סך כ-
24 3,500 ₪ לחודש (סעיף 193 לתביעת המזונות), והאם הוא כלול במסגרת התשלום החודשי
25 האמור ומכאן אני מסיק כי הוא כלול בחיוב השוטף האמור. יודגש כי רכיב זה של המזונות
26 ממילא משולם על ידי האיש ישירות לבנק המשכנתאות ולא אמור להשתלם לידי האישה.
27 דומה כי האיש פרע זה מכבר את תשלומי המשכנתא החודשיים ישירות מול הבנק, היות
28 ובנק המשכנתאות הפסיק את הליכי מימוש המשכנתא בהם נקט בשלב כלשהו. ראו:
29 רמ"ש 56529-03-17;

30 ג. **הוצאות אחזקת הבית** - רכיב זה של המזונות לא הוגדר מפורשות על ידי ביה"ד שאך קבע
31 כי האיש ימשיך לשאת בהוצאות הבית כפי שנהג לעשות; בנסיבות בהן האישה יכולה
32 הייתה להוכיח טענותיה בדבר שיעור הוצאות אחזקת הבית באופן ברור באמצעות
33 דרישותיה ללשכת ההוצאה לפועל לעניין זה, לנוכח טענותיה לפיהן האיש לא נשא
34 בהוצאות אחזקת הבית בניגוד להחלטת בית הדין באופן שאילץ אותה לנקוט בהליכי

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

16 ינואר 2020

תמ"ש 22987-01-14 נ.א. נ' מ.ח.

תמ"ש 26742-07-14

תמ"ש 26534-07-14

הוצאה לפועל; ומשלא עשתה כן, אני מוצא לנכון לאמוד את הוצאות אחזקת הבית על סך של 8,000 ₪ בהתאם "להודאת בעל דין" של האישה, העולה מעצם העמדתה את שיעור הוצאות אחזקת הבית על סך כולל של 18,000 ₪ - "לרבות משכנתא, ארנונה, ועד בית, מים, גז, חשמל, ניקיון, טלפון, גינות, תיקונים וכו' " כטענתה בסעיף 72'ג' לכתב התביעה בתמ"ש 31010/09; ובהתחשב בכך שתשלומי המשכנתא החודשיים עמדו על סך של 10,000 ₪ כאמור לעיל.

237. קביעתי באשר לרכיב הוצאות אחזקת הבית מתיישבת אף עם טענות האיש עצמו, לסכום מזונות האישה אותו שילם משך השנים ולאור הליכי ההוצאה לפועל בהם נקטה כנגדו האישה, בפרט בגין רכיב זה של המזונות. ראו: סעיף 32'ב' עמ' 29 לכתב הגנתו לפיו הוא נושא בסכום של 23,500 ₪ לחודש; סעיף 16 לתביעה הרכושית, לפיו בית הדין חייב אותו בסך של 7,500 ₪ עבור הוצאות הבית, מעבר לחיוב החודשי השוטף בסך 7,500 ₪ האמור בהחלטה; סעיף 10'ג' עמ' 5 לתצהירו מיום 20.1.14, בו הצהיר האיש כי הוא חויב על ידי בית הדין לשאת במזונות בסך כולל של 22,500 ₪ לחודש.

238. לאור כל האמור דומני, כי יש לפרש את החלטת ביה"ד הרבני דלעיל כמטילה על האיש חבות במזונות האישה בסך 15,500 ₪ לחודש (סך של 7,500 ₪ עבור הוצאות אישיות וכלליות של האישה, בנוסף לסך של 8,000 ₪ בשל הוצאות אחזקת הבית), ובצירוף התשלומים השוטפים על חשבון החזר המשכנתא והביטוחים הנדרשים במסגרת הסכם נטילת משכנתא, אותם פרע האיש, ישירות לידי בנק המשכנתאות וחברות הביטוח.

239. על רקע האמור אפנה להידרש לטענות הצדדים שבפני, טענות האישה - לפיהן יש מקום להורות על השלמה והגדלה של המזונות שנפסקו על ידי ביה"ד הרבני, כמו גם להאריך תקופת החיוב מעבר למועד סידור הגט מכוח הסכמים חוזיים שבין הצדדים וטעמי הסתמכות; וטענת האיש מנגד, לשלילת זכאות האישה למזונות נוכח הפירוד הממושך, סרבנות האישה לקבל את גטה, בנסיבות בהן החיוב בגירושין היה מחויב לפני שנים רבות; ולחילופין, ככל שבית המשפט יפסוק מזונות כלשהם, להתחשב בתקופת החיוב, וברכיב ההוני של תשלום המשכנתא, בפרט לנוכח גרירת ההליכים המשפטיים בעניינה משך תשע שנים תמימות, ועל מנת שלא יצא חוטא נשכר.

מזונות אישה על פי הדין האיש

240. סעיף 2(א) לחוק לתיקון דיני המשפחה (מזונות), תשי"ט - 1959 קובע שאדם חב במזונות בן זוגו לפי הדין האיש החל עליו. על פי הדין הדתי - עברי, חובת המזונות לאישה נוצרת עם

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

16 ינואר 2020

תמ"ש 22987-01-14 נ.א. נ' מ.ח.

תמ"ש 26742-07-14

תמ"ש 26534-07-14

1 התגבשות הנישואין וממשיכה להתקיים כל עוד לא הותר קשר הנישואין. ראו: ע"א 87/49 לוי
2 נ' לוי, פ"ד ה' 921, 935 (1951); ע"א 560/82 פלונית נ' פלוני, פ"ד לח(3) 744 (1984). כל עוד
3 האישה נשואה, הרי היא זכאית שבעלה יזון אותה לפי מעמדה ולפי כבודה, על פי הכלל "עולה
4 עימו ואינה יורדת עמו". משמעו, כי רמת המזונות לה זכאית אישה נשואה היא לכל הפחות
5 הרמה לה הורגלה עובר לנישואין. אולם באם רמת חיי האיש מאפשרת לאישה לחיות ברמת
6 חיים גבוהה יותר, הרי שלפי רמת חיים זו יקבע גובה המזונות. במסגרת חיוב זה, חייב האיש
7 לספק לאשתו את כל מחסורה וצרכיה, ובכלל זה ביגוד, מדור, אחזקת המדור ורפואה. ראו:
8 ע"א 328/72 לנגל נ' לנגל, פ"ד כז(2) 470, 474 (1973).

9
10 241. הכלל הבסיסי בדיני המזונות במשפט העברי קובע שזכות האישה לקבל מזונות מבעלה תלויה
11 בעובדה שהאישה דרה עם בעלה ומקיימת את חיוביה כלפיו ובכללם את חובת עונה. ראו:
12 גריידי בעמ' 220א. אישה החיה בנפרד מבעלה אינה יכולה לתבוע ממנו מזונות, אלא אם היא
13 מוכיחה שמקור עזיבתה את הבית או סירובה לחזור אליו אינם במעשיה או ברצונה הבלתי
14 מוצדק. ראו: בר"ע 63/71 בן גיגי נ' בן גיגי, פ"ד כה (1) 729 (1971). עם זאת, נקבע כי אם
15 האישה מוכיחה שלא הייתה כל אשמה מצידה חובת האיש להמשיך ולזונה לא תיפגע. רמת
16 ההוכחה הנדרשת לשם כך הוגדרה בפסיקה כ"משקל נוצה" ראו: תמ"ש (ת"א) 4770/03
17 פלונית נ' פלוני (2004); עניין פלונית; ע"א 256/65 מילר נ' מילר, פ"ד יט(3) 171 (1965) (להלן
18 - "עניין מילר").

19
20 242. הצדדים הטילו צד על משנהו את האשם בפירוד, אולם ניתן לומר כי דברי האיש בסעיף 11ב'
21 לכתב הגנתו הרכושי לפיהם "...הנתבע נאלץ להתגורר מחוץ לבית, כדי לשמור על בריאותו
22 ולהימנע מפרובוקציות שנעשו כלפיו בבית כשהתגורר בו", מלמדים כי האיש עזב את הבית על
23 פי בחירתו שלו ורצונו לשמור על בריאותו, גם אם היו אי אלו פרובוקציות והתנהגויות שהניעו
24 אותו לבחור בכך. ראו גם: סעיף 6 לתצהיר האיש מיום 4.11.13 בתמ"ש 24326-06-12.
25 בנסיבות אלה בהן האיש עזב את הבית, הנטל רובץ לפתחו להוכיח כי "המניעה ממנה"
26 ושבעטיים של מעשיה נגדו שאינם מאפשרים לו מגורים במחיצתה הוא נאלץ לעזוב את הבית.
27 ראו: גריידי, עמ' 251. כאשר בפסיקה נקבע זה מכבר כי גם בנסיבות בהן עזיבת הבעל הייתה
28 מוצדקת לנוכח אלימות האישה כלפיו, משביקשה האישה להתפייס ולשם כך פונה היא
29 לביה"ד בבקשה לשלום בית, הבעל לא ייפטר ממזונותיה אם יסרב להתפייס עמה. ראו: גריידי,
30 עמ' 251.1; ע"א 654/69 בכר נ' בכר, פ"ד כד(1) 373, 375 (1970). כאשר לא מובאת תשתית
31 ראייתית מספקת דייה, כדי לקבוע אשמת מי מבני הזוג גרמה לפירוד ולסכסוך, די בקביעה
32 ששני בני הזוג היו מעורבים במריבות ובגילויי האלימות, כדי לקבוע שהאישה, לא הפסידה
33 את מזונותיה, בנסיבות בהן היא זו שעזבה את הבית. ראו: ע"א 8/66 דנה נ' דנה, פ"ד כ(3) 110,
34 192 (1996). במקרה דנן יש תימוכין לכך שלצדדים שניהם היה צד במריבות ובסכסוכים

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

16 ינואר 2020

תמ"ש 22987-01-14 נ.א. נ' מ.ח.

תמ"ש 26742-07-14

תמ"ש 26534-07-14

1 באותה עת. ראו: החלטה מיום 8.2.10 בתמ"ש 31013/09. בנסיבות אלה דומני, כי לא עלה בידי
2 האיש להרים את הנטל להוכיח, כי יש לשלול מזונות האשה בשל כך "שאינה עמו".

3
4 243. גם טענות האיש, שנטענו בחצי פה (סעיף 17 עמ' 7 לסיכומיו), לעניין היות האשה כביכול
5 "מורדת" (באישות ובמלאכות בית), לא הוכחו על ידו כראוי, וממילא לא נמצאו כעילה לפטרו
6 ממזונותיה על ידי ביה"ד הרבני. גם באשר לטענות האיש בדבר תקפות הנישואין והיות האשה
7 אסורה עליו, הרי שאלה נידונו ונדחו על ידי ביה"ד הרבני, אשר מעולם לא חייב את האשה
8 בגט, והדבר אף הובהר מפורשות בהסכם הגירושין שנערך ביניהם עובר לסידור הגט "מובהר
9 בזאת - מטעם בית הדין כי בשום שלב לא היה חייב גט על האשה". סעיף 7 להסכם המצורף
10 כנספח א' לסיכומי האשה.

11
12 244. באשר לטענת האיש, לפיה האשה סירבה לקבל את גטה כל השנים על מנת לאלצו להמשיך
13 ולממן אותה; ובדבר התנהלותה חסרת תום לב זו; הרי שגם אם ניתן להסכים עם האיש כי
14 הפירוד הממושך, במקביל להמשך ההתדיינות והעצמת הסכסוך בין הצדדים, אינם עולים
15 בקנה אחד עם רצונה המוצהר של האשה לשלום בית; שאלה מורכבת היא האם ניתן לפטרו
16 ממזונותיה בנסיבות בהן האשה לא חויבה על ידי ביה"ד הרבני לקבל את גטה. בפרט כאשר
17 האשה הפנתה אף היא בסיכומיה להודאת האיש, לפיה אף הוא אינו מעוניין להתגרש. ראו:
18 סעיף 42 לסיכומי התשובה של האשה ונספח ב' המצורף להם.

19
20 245. מבחינת הדין האישי קיימת מחלוקת בין הפוסקים בשאלה האם **קרע בלתי ניתן לאיחוי** בין
21 בני הזוג, ללא קשר לשאלת האשמה למצב מעין זה, מצדיק חיוב בגט. גם אם יש אחיזה בעולם
22 ההלכתי לגישה, לפיה קמה הזכות להתגרש במצב שבו יש שבר שאינו ניתן לאיחוי בחיי
23 הנישואין, עמדה זו אינה מקובלת על הכל, כאשר ממילא ההכרעה בשאלה זו אינה משליכה
24 באופן "אוטומטי" על ההכרעה בסוגיית המזונות, שכן גם בנסיבות בהן ביה"ד מחליט על חיוב
25 בגט, עליו להכריע בשאלת ההשלכה של החלטתו זו על החיוב במזונות. ראו: אבישלום
26 וסטרליך, **הזכות לגירושין - גירושין ללא אשם במסורת היהודית**, 76 (2014); בע"מ 3151/14
27 **פלונית נ' פלוני** (2015) (להלן - "בע"מ 3151/14") פסק דינה של כבוד השופטת דפנה ברק ארז,
28 פסקה 36.

שליכה או קציבה של מזונות אישה בנסיבות של פירוד ממושך

29
30
31
32 246. בתי המשפט נדרשו לשאלה זו בזהירות רבה תוך שהם מנסים לאזן בין **עיקרו של הדין** העברי,
33 אליו הם מחויבים על פי הוראת המחוקק עצמו, לבין החלטת נורמות מוסריות הנובעות
34 מעקרונות תום הלב, המכוונות **לליבו של הדין**. ראו: תמ"ש (פ"ת) 51689-12-11 י.ל. נ' ט.ל.

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

16 ינואר 2020

תמ"ש 22987-01-14 נ.א. נ' מ.ח.

תמ"ש 26742-07-14

תמ"ש 26534-07-14

1 (2013), (להלן - "תמ"ש 1689-12-11"); ע"מ (י-ם) 638/04 ח.ר. נ' ר.ר. (2005); תמ"ש (י-ם)
2 16810/02 ע' נ' פ' (2005); כאשר גם שופטי בית המשפט העליון נחלקו בשאלה זו, אגב דיון
3 בסמכות בית המשפט להידרש לכך בהתחשב בעקרון כיבוד הערכאות ההדדי ולנוכח סמכותו
4 הייחודית של ביה"ד הרבני בכל הנוגע לענייני הנישואין והגירושין בהתאם לחוק שיפוט בתי
5 דין רבניים (נישואין וגירושין), התשי"ג - 1953. ראו: עמדת המיעוט של כבוד השופטת דפנה
6 ברק ארז, למול עמדת הרוב של כבוד השופט א' רובינשטיין, אליו הצטרף כבוד השופט צ'
7 זילברטל, בבע"מ 3151/14; וגם ע"מ (חי) 740/08 פלוני נ' פלונית (2008), פסקה 6 לפסק דינו
8 של כבוד שופט יצחק עמית (להלן - "ע"מ 740/08").

9
10 247. עמדת הרוב של בית המשפט העליון בבע"מ 3151/14 קבעה בין היתר, כי בתי המשפט
11 האזרחיים רשאים לשלול מאישה נשואה את מזונותיה אם התרשמו שהנישואין הסתיימו
12 בפועל וכי האישה מסרבת לקבל את גטה משיקולים כלכליים בלבד, וזאת גם בהיעדר קביעה
13 של בית הדין הרבני לפיה האישה מחויבת בגט; תוך שנקבע לעניין זה שבית המשפט רואה
14 תמונה רחבה בעניינים הממוניים, וקשה להלום שלילת אפשרות מבתי המשפט לענייני משפחה
15 לתמרוץ הצדדים למשא ומתן, מתוך הבנה של דינמיקת החיים המורכבת ולנוכח ניסיונו
16 המעשי בתיקים מסוג זה, כאשר תוצאה אחרת תוביל לכך שבית המשפט לענייני משפחה אף
17 יחטא לעצם המאטריה שבה עסקין, על ידי עידוד המשך קיומם של נישואין שנס ליחס
18 באמצעי מלאכותי, והוא - המשך תשלום מזונות במצב של "נישואין על הנייר". לעניין זה
19 הדגיש כבוד השופט רובינשטיין, כי ממילא קביעה בדבר היעדר סיכוי לשלום בית אין משמעה
20 חיוב הלכתי בגט, והיעדר חיוב בגט אין משמעו תום לב. הסיכוי לשלום בית או היעדרו, נקבעים
21 תוך התבוננות על כלל היחסים בין הצדדים לאורך השנים. ראו: פסקה 2 לפסק דינו של כבוד
22 השופט זילברטל, ופסקאות ז'-ט' לפסק דינו של כבוד השופט רובינשטיין.

23
24 248. עיון בפסיקה שניתנה לעניין זה מעלה כי ישנם מספר שיקולים, השלובים וכרוכים זה בזה,
25 אותם על בית המשפט לשקול כאשר הוא מבקש לקצוב או לשלול מזונותיה של אישה נשואה
26 רק משום שהיא מעכבת את הגירושין ומסרבת לקבל את גטה מסיבות כלכליות, כדלקמן:
27 א. **סיבת הסרבנות** - שיקולי "אשמה" או החלת עקרון תום הלב, בבחינת המניע לסרבנות,
28 כדברי השופט זילברטל: "יש להבחין בין סרבנות שמקורה בנקמנות אישית או בסחטנות,
29 לבין סרבנות שמקורה בהיעדר הגנה כלכלית מספקת לבן הזוג החלש כלכלית לעת
30 גירוש" (פסקה 11 לפסק דינו של כבוד השופט זילברטל בע"מ 3151/14). בהקשר זה לא
31 ניתן להתעלם מתכלית החיוב במזונות אישה, שהוא למעשה מהווה הדרך הרגילה בה
32 מגנים בית המשפט וביה"ד הרבני על האישה, כצד חלש מבחינה כלכלית. יכול והאישה
33 חפצה עד מאוד להתגרש, אך בשל ההשלכות הכלכליות של הגירושין, לרבות אובדן
34 מזונותיה, אין לה יכולת מעשית להתגרש ולכן היא נאלצת, בעל כורחה, לדבוק במסגרת

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

16 ינואר 2020

תמ"ש 22987-01-14 נ.א. נ' מ.ח.

תמ"ש 26742-07-14

תמ"ש 26534-07-14

הנישואין שהיא עצמה מבקשת להשתחרר ממנה. ראו: ע"מ 740/08, פסקה 6 לפסק דינו של כבוד השופט עמית; מנגד, ייתכנו מצבים בהם מטרת האשה היא אכן להכעיס או להכניס ידה לכיסו העמוק של הבעל, בהם יהיה רשאי בית המשפט, לעיתים חייב, לעשות שימוש מושכל בהלכות שנקבעו בפרשות **ביקל ופדן**, כפי שפורשו בפרשת **איילון**, ולהפחית את מזונות האשה או אף לקבוע כי אינה זכאית כלל למזונות. ראו: ע"מ (י-ם) 638/04 ח.ר. נ' ר.ר. (2005); ע"א 5930/93 **פדן נ' פדן** (1994); ע"א 6136/93 **ביקל נ' ביקל** (1994); ע"מ (י-ם) 177/99 **איילון נ' איילון** (2000).

ב. אפשרות האשה לכלכל עצמה לאחר הגירושין - להחלטה על שלילת המזונות מאישה שלאורך שנים נסמכה על משכורת בעלה יכולה להיות השפעה דרמטית על חייה ולהביאה לעוני ממש. אישה נשואה שלא הייתה משולבת בשוק העבודה כלל, או שעשתה כן באופן חלקי בלבד, תוך הסתמכות על הקשר הזוגי וההבנות שגובשו במסגרתו, ועם סיום קשר הנישואין תתקשה להשתלב חזרה בשוק העבודה, או תזדקק לתקופת הסתגלות על מנת לעשות כן באופן מלא - מהווה שיקול משמעותי לעניין זה, שכן שלילת המזונות עשויה להשפיע על יכולתה להתקיים במובן הבסיסי ביותר ולהביאה עד לפת לחם. ראו: פסקה 6 לפסק דינו של השופט זילברטל, ופסקאות 50-58 לפסק דינה של כבוד השופטת ברק-ארז בבע"מ 3151/14.

ג. בחינת היחסים ההסכמיים בין בני הזוג לאורך שנות הנישואין - חשיבות רבה יש לייחס גם לאופי היחסים לאורך שנות הנישואין, ובעיקר לשאלה האם האיש עודד את אשתו לנהל את משק הבית ובכך לוותר על רכישת מקצוע והשכלה גבוהה, או שמא עשה כל שביכולתו כדי לאפשר לה התפתחות אישית ומקצועית, והייתה זו דווקא האשה, שבניגוד לדעתו, בחרה להישאר בבית. ראו: פסקה 17 לפס"ד של השופט זילברטל בבע"מ 3151/14. בהמשך לדברים אלה אני סבור כי גם **משך הנישואין** מהווה שיקול לא מבוטל בהקשר זה.

ד. האם באו כלל ענייני הרכוש של בני הזוג על פתרונם - יהיה קשה להגיע לתוצאה צודקת בסוגיית המזונות לכשעצמה מבלי להתחשב במכלול הנתונים הנוגעים לרכושם של בני הזוג וחלוקתו, ובפרט חלוקת הנכסים הלא ממוניים כדוגמת הון אנושי או נכסי קריירה, ולנוכח יחסי הגומלין, או "הקשר הגורדי", בין שני נושאים אלה. ראו והשוו: סעיף 13 לפסק דינו של השופט זילברטל בע"מ 3151/14; א' רוזן צבי "דיני משפחה בישראל בין קודש לחול", עמ' 498; תמ"ש 1689-12-11; ע"מ (חי') 126/02 **רוזנבלום נ' רוזנבלום** (2002); ע"מ 740/08.

מן הכלל לעניינינו אנו

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

16 ינואר 2020

תמ"ש 22987-01-14 נ.א. נ' מ.ח.

תמ"ש 26742-07-14

תמ"ש 26534-07-14

249. בחינת הטענה לקציבת תקופת תשלום המזונות כיום, נעשית **בדיעבד**, לאחר שבפועל האיש נשא במזונות שנפסקו לאישה בביה"ד הרבני משך 10 שנות הפירוד, אף לאחר שביה"ד הרבני הגדול בהחלטתו לביטול הצו למדור ספציפי התרשם, כי אין עוד סיכוי של ממש לשלום בית, הגם שלא מצא לנכון לחייב את האישה במתן הגט; האיש המשיך לשאת במזונות גם לאחר סידור הגט, בהתאם להסכם הגירושין שנערך בין הצדדים עובר לסידור הגט;

250. שיעור המזונות הזמניים כפי שנפסק על ידי ביה"ד ופורש על ידי לעיל, מתיישב עם הראיות שהוגשו בהליך דנן, ולפיכך מצאתי כי הסכום אותו קבעתי לעיל בו נשא האיש כמזונותיה הזמניים של האישה, ואשר הוא ממשיך לשאת בו עד היום, הוא סכום המזונות הקבוע והסופי אותו היה עליו לשלם; בהתחשבי במעשה ידיה של האישה והאפשרות שהייתה לה לעבוד ולהשתכר למחייתה בשנים שחלפו מאז הפרידה; ובאשר מנגד, לא הוכחו על ידי האיש ברמת ההסתברות הדרושה טענותיו לעניין הרעת מצבו הכלכלי משך השנים שחלפו, כאשר גם אם הייתי סבור כי יש ממש בטענותיו, עדיין לא הייתי מורה על הפחתת שיעור המזונות האמור, עת דומני, שיש בסך שנפסק לשקף את רמת החיים לה הורגלה האישה.

251. סבורני, כי **איזון ראוי** בין כלל השיקולים האמורים לעיל, צריך ויבוא לידי ביטוי הן לעניין **שיעור המזונות** המגיע לאישה על פי הדין האיש, כך שאין להגדילם או להורות על השלמתם בדיעבד; והן לעניין **תקופת החיוב**, כך שיש להורות על קציבתה, אף קודם לגירושין. אבאר.

252. מחד גיסא, יש בסיס לטענות האיש בדבר הפירוד הממושך והיות הנישואין משך תשע שנות פירוד "על הנייר בלבד" סעיף 7 בעמ' 5 לסיכומי. תביעתה הנגדית של האישה לשלום בית בראשית ההליכים דנן, מעוררת קושי וספק האם הייתה כנה עת הוגשה, לנוכח הראיות הברורות לכך שהיא ככל הנראה התכוננה להגשת תביעה ולסיום קשר הנישואין בין הצדדים; אך בוודאי שלאורך השנים וככל שתקופת הפירוד הלכה והתמשכה, זאת במקביל להמשך ההליך המשפטי והעמקת הקרע ביניהם במהלכו, באמצעות כתבי טענות הרוויים תיאורים מיותרים, העדת עדים שעיקר עדותם לא נדרשה, ועיסוק בפרטים; לא ניתן להלום את רצון האישה לשלום בית, מזה שנים רבות. אף ביה"ד הרבני האזורי הכיר בכך בהחלטתו מיום 5.3.17, כאמור לעיל.

253. מאידך גיסא, ניתן להבין מנגד את רצון וחששות האישה למצער לעת הפירוד ובסמוך לאחריו, להגן על עצמה מבחינה כלכלית. כאשר התרשמותי לעניין זה היא כי מערכת היחסים בין הצדדים הייתה כזו לפיה האיש מימן בפועל את עיקר העיקרים של צרכי האישה ממועד הנישואין ועד למועד הפירוד ביניהם (וזאת ללא קשר לשאלת "וויתורה" של האישה על הקריירה שפיתחה עד למועד הנישואין). למעשה אף האיש עצמו הודה בכך כאשר טען במסגרת

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

16 ינואר 2020

תמ"ש 22987-01-14 נ.א. נ' מ.ח.

תמ"ש 26742-07-14

תמ"ש 26534-07-14

סיכומיו כי "...החלוקה המוזרה של מטלות חיי המשפחה שלהם היתה שהוא עובד, מרוויח, עושה ומנהל את העסקים שהיו לו מלפני נישואיו עם התובעת, והתובעת מבקשת/דורשת ממנו את צורכי המשפחה ובעיקר את צרכיה הפרטיים, והוא ממלא אותם" ראו: סעיף 89 עמ' 34 לסיכומי האיש.

254. הנה כי כן, האישה הסתמכה, במידה מסוימת אף בצדק, על מערכת היחסים ששררה בין הצדדים לעת הנישואין, וכאשר נגדע באחת מקור הכנסתה, ניתן היה להבין מדוע דאגה מהשלכות גירושין עתידיים על מצבה הכלכלי וקיומה היומיומי ויש להבין מדוע עתרה למזונותיה וביקשה להמשיך את תשלומם עד להבטחת מצבה הכלכלי, תוך שעתרה אף להגדלתם. תיאורו של כבוד השופט עמית בע"מ 740/08, לפיו **"כל עוד החיוב במזונות הוא הדוך היחידה של האישה, כצד החלש מבחינה כלכלית, לשרוד" מחוץ למערכת הנישואין, אין זה מפליא שתדבק בסירובה להתגרש**, מיטיב לתאר גם את מצב העניינים דנן, למצער, בתקופה הסמוכה למועד הפירוד.

255. בחינת המניע לסרבנות האישה בנסיבות דנן לקבל את הגט ולהתעקש על ניסיון שלום בית ראוי שייעשה בפרספקטיבה של הזמן הממושך שחלף מעת הפירוד ובשאר השיקולים הרלוונטיים לעניין זה. ודוק, בעוד שבמועד הפירוד ובתקופה מסוימת לאחריו ניתן היה להצדיק את חששות האישה ולומר כי עיכוב הגירושין טרם הכרעה סופית בחלוקת הרכוש בין בני הזוג נבע מחשש לצאת מהליך הגירושין כולו מופסדת וללא תמיכה כלכלית, באופן שבאותה עת ניתן להחשיב את מניעה כעולים בקנה אחד עם עקרון תום הלב; הרי שעם חלוף השנים, ובהתחשב בכישוריה וניסיונה המקצועי העשיר, כמו גם העובדה כי בפועל היא המשיכה לעבוד אף בתקופת הנישואין במידה מסוימת, כאשר לא הוכחו כדבעי ניסיונותיה לשוב ולהשתלב בשוק העבודה משך תקופה כה ארוכה; ולנוכח התעקשותה להמשיך ולהתגורר בבית המגורים של הצדדים שהוצאות אחזקתו היקרות היו לדבריה שלה מעבר ליכולותיה הכלכליות, חלף הסכמה לבקשת האיש לפרק השיתוף בו, ובפרט לאחר שבוטל הצו למדור ספציפי שניתן לה בבית; כל אלה מלמדים כי בשלב מסוים ניתן לומר כי מניעי האישה הפכו להיות חסרי תום לב. ניתן לראות במועד בו ניתנה החלטת ביה"ד האזורי לביטול הצו למדור ספציפי - הוא יום 5.3.17 - כ"קו פרשת המים" לעניין זה.

256. אין להתעלם אף מהעובדה כי עסקינן בנישואין שניים של הצדדים, ובתקופת נישואין יחסית קצרה בת 8 שנים. עניין זה נוגע למידת הסתמכות האישה או למידת תום הלב במניעה להמשיך "ולהתפרנס" מהאיש, תקופה כה ממושכת לאחר הפירוד.

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

16 ינואר 2020

תמ"ש 22987-01-14 נ.א. נ' מ.ח.

תמ"ש 26742-07-14

תמ"ש 26534-07-14

257. יש להתחשב בכך שבהליך הרכושי מצאתי לנכון להכיר בהשבחת המסעדה לאורך חיי
הנישואין כנכס בר איזון, באופן שנועד, בין היתר, לגשר על פערי השתכרות הצדדים ולאפשר
לאישה את קיומה ללא מקור הכנסתה העיקרי בתקופת הנישואין.

258. כאמור לעיל וכפי שציינתי בראשית פסק הדין הרכושי, לא התרשמתי מטענות האישה לפיהן
היא נאלצה לוותר על קריירה מפוארת בתמיכת או על פי דרישת האיש; לאחר שאף האישה
עצמה הודתה כי האיש עודד אותה להתחיל לימודי הדוקטורט בצרפת, ואף הסכים לממן
אותם במלואם, לרבות מימון הטיסה שלה ושל עוזרת המחקר שלה לצרפת ומימון
הוצאותיהם שם. אמנם, האישה טענה כי עידוד ותמיכת האיש לעניין זה באו לאחר שהשקיעה
שנים רבות את מרצה ועיסוקיה במסעדה; אולם, גם בטענתה זו יש ללמד על כך שאין עסקינן
באותה אישה מוחלשת (כלכלית) שנותרה בביתה משך הנישואין, תוך שהסתמכה אך על
הכנסות בעלה, לא עבדה מחוץ לבית בכלל, ונדרשת בגיל מתקדם להשתלב בשוק העבודה על
מנת להתקיים (כנסיבות אותה אישה שעניין שלילת מזונותיה נידון בבע"מ 3151/14); אלא
באישה שבחרה מרצונה להסתמך על האיש למימון כל צרכיה החל ממועד הנישואין ואילך,
ואף ביקשה להבטיח זאת באמצעות עריכת טיוטות לצוואות, תוך שבמקביל, כפי שהעידה
"יתמיד שמרתי לעצמי יום אחד" בו עבדה מחוץ לבית (ש' 8-11 בעמ' 50 לפרוטוקול מיום
24.6.18).

259. גם אם בסמוך לפירוד ניתן היה לראות במניעה אלה ככשרים, לאור הסתמכותה האמורה,
הרי שלאורך השנים ובהתחשב בנסיבות דנן, אין ספק כי דבק בהם טעם לפגם. יפים לעניין זה
דברי כב' השופט ברק-ארז בבע"מ 3151/14 שנאמרו אמנם ביחס לפסיקת מזונות משקמים,
ולפיהם "מן הרגע שבו נוצר "נתק" ממשי בין הצדדים והאישה אינה גרה עוד עם בעלה (בין
מרצונה ובין מרצונו) ניתן לצפות כי היא תעשה ניסיונות לשוב לשוק העבודה או לרכוש הכשרה
מקצועית, וגם הצורך לעשות כן כל עוד אין מניעה לכך הוא חלק מחובת תום הלב המוטלת
כחלק מהדין הכללי... בהקשר זה, ניתן להתחשב בפרק הזמן שכבר חלף ובו האישה יכלה כבר
לעשות ניסיונות של חזרה לשוק העבודה לצורך הקביעה אם נדרש פרק זמן נוסף של פסיקת
"מזונות משקמים" (בהתחשב בנסיבותיה, ובכלל זה בגילה ומצבה הבריאותי...)" . ראו: סעיף
55 לפסק דינה.

260. שקלול הנסיבות האמורות, תוך התחשבות בהליך הרכושי ובחלקה של האישה באיזון
המשאבים כאמור לעיל, הביאו לידי מסקנה כי יש מקום לדחות טענות האישה בתביעתה
למזונות - הן לעניין דרישתה להגדלת הסכום שנפסק לה בביה"ד הרבני, שממילא אני סבור כי
היה בו די והותר על מנת לממן את צרכיה כפי שהוכחו בפני; הן לעתירתה להשלמה
רטוראקטיבית של חיוב המזונות ביחס לתקופה בה לא נפסקו מזונותיה על ידי ביה"ד הרבני;

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

16 ינואר 2020

תמ"ש 22987-01-14 נ.א. נ' מ.ח.

תמ"ש 26742-07-14

תמ"ש 26534-07-14

1 ואף ביחס לעתירתה להרחבת מועד החיוב בתור מזונות משקמים, עד למתן פסק דין חלוט או
2 לחילופין עד לשנת 2021.

3
4 261. סבורני, כי יש לראות בסכומים ששולמו על ידי האיש למזונות האשה, החל ממועד החלטת
5 ביה"ד האזורי, כפי שפורשה על ידי לעיל, לרבות חלק האשה בהחזר החודשי של הלוואת
6 המשכנתא, עד למועד ביטול הצו למדור ספציפי - 5.3.17 כתשלומי מזונות. למען הסר ספק
7 יובהר בזה, כי הנני מחייב את האיש במזונות האשה בשיעורים האמורים, וככל שלא פרע
8 מלוא סכומים אלו, קרי - 15,500 ₪ לחודש, בצירוף ההחזר החודשי של הלוואת המשכנתא
9 וביטוחי החיים והמבנה הנדרשים בגין נטילת הלוואה כאמור, הרי שעליו לפרעם.

10
11 262. ככל שהאיש שילם לאישה סכומים נוספים על הסכומים האמורים, למעט פירעון הוצאות
12 משפט בהם חויב במסגרת ההליכים שבין הצדדים, יזקפו הסכומים הללו על חשבון הסכום
13 אותו על האיש לשלם לאישה במסגרת איזון המשאבים. בכך יש להביא לכך שפסיקת המזונות
14 פרק זמן כה ממושך חרף סיומם של נישואין אלה לפני שנים רבות בפועל, לא תהווה משום
15 כפל לפיצוי, או לתשלום, שניתן לאישה בהקשר זה במסגרת ההליך הרכושי, ובפרט חלקה
16 באיזון השבחת המסעדה; בנוסף, ניתן לראות בכך משום איזון ראוי ביחס לרכיב ההוני של
17 רכיב המשכנתא בו נשא האיש בפועל גם לאחר ביטול הצו למדור ספציפי, ואשר הגדיל את
18 שווי חלק האשה בבית המגורים. ראו גם: ע"מ 368/04; ע"מ 740/08, סעיפים 7-8 לפסק דינו
19 של כבוד השופט עמית; תלה"מ (ת"א) 64080-06-18 פלוני נ' פלונית (2019). דברים אלו יפים
20 אף ביתר שאת באשר למזונות אותם פרע האיש מיום סידור הגט ואילך, באשר ממועד זה
21 וודאי שהקיץ הקץ על זכות האשה למזונות על פי הדין האישי.

22
23 263. לעניין זה אטעים ואומר כי מאחר ובחינת הדברים נעשתה בדיעבד, שלא כנסיבות פסק הדין
24 שנידון בפרשת בע"מ 3151/14 והפרשות האחרות המוזכרות לעיל לעניין זה, הרי שהוסר
25 החשש כי עם הפחתת המזונות בדיעבד מחלקה של האשה באיזון המשאבים, יופר האיזון
26 בינה לבין האיש, או כי היא תיוותר במצב כלכלי נחות יותר (חשש עליו עמד גם כבוד השופט
27 דרורי ברמ"ש 12664-03-15). עוד אציין למען הסר כל ספק לעניין הסכם הגירושין שנחתם בין
28 הצדדים עובר לסידור הגט, כי על אף הסכמתם לפיה "כל חיובי הבעל שישנם כיום....ישולמו
29 עד למתן פס"ד במזונות וברכוש בבית המשפט לענייני משפחה הנוכחי", הרי שמנגד הוסכם כי
30 "יכל צד שומר על כל זכות לטענה בבית המשפט לענייני משפחה".

31
32 264. בטרם סיום הדיון בעניין זה אעיר, כי פסיקתי זו, המזכה את האשה בתשלום דמי מזונות
33 נכבד משך תקופה ארוכה, ניתנה נוכח הדין האישי החל על הצדדים, כפי שפורש בפסיקת בתי
34 המשפט האזרחיים. למותר לציין, שהוראות הדין האישי אינן שוויוניות, בתחומים רבים,

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

16 ינואר 2020

תמ"ש 22987-01-14 נ.א. נ' מ.ח.

תמ"ש 26742-07-14

תמ"ש 26534-07-14

1 ואילולא הוראות אלה הרי, שדומני, כי נקודת האיזון במקרה דנן הייתה מובילה לחיוב האיש
2 בדמי מזונות "משקמים" בשיעור נמוך באופן ניכר מסכום המזונות על פי הדין האישי בו חויב
3 לעיל.
4
5 265. בכל האמור לעתירת האשה המתייחסת לאכיפת החיוב האמור בסעיף 4 להסכם הגירושין,
6 ולהבהרת ביה"ד הרבני לעניין זה בהחלטתו מיום 17.3.19 (המצורפת כנספח י' לסיכומיה)
7 ביחס לסכום של 34,353 ₪ שהועבר על פי החלטת רשמת ההוצאה לפועל מיום 17.1.19 לידי
8 המומחה (לשם פירעון שכר טרחתו), לטענת האשה בניגוד לאמור בסעיף 4 להסכם; הרי
9 משהחלטת הרשמת ניתנה בהתאם להחלטת מיום 8.1.19, בה התחשבתי בכך שהסכום
10 המעוקל בסך 300,000 ₪ מעוכב בקופת ההוצאה לפועל לשם הבטחת פירעון דמי המזונות
11 הזמניים בהם חויב האיש, ובהתחשב בכך קבעתי כי איזון ראוי לעת הזו יהיה לאפשר לאיש
12 להשתמש בכספים אלה לשם מימון ההוצאה האמורה, ובהתחשבי בפירוד הממושך בין
13 הצדדים; הרי שאין כל מקום לקבל טענות אלה של האשה, ובפרט שהוריתי על תום החבות
14 במזונות מיום החלטת ביה"ד הרבני לביטול המדור הספציפי, ולפיכך עתירתה לעניין זה נדחית
15 בזאת.

הוצאות משפט ושכר טרחת המומחה

19 266. האשה עותרת לפסיקת הוצאות משפט ריאליות בשים לב להתנהלות האיש בסרבול ההליך
20 וגרימתו במכוון להתמשכותו על מנת לגרום לנזק ראייתי שיקשה על גילוי מעשה הגזל ועל
21 מנת למנוע השבת הגזל. לשיטתה הוצאות המשפט בהן נשאה בפועל הם בסך כולל של
22 1,500,000 ₪ כאשר לשיטתה הוצאות אלה מהוות ממילא חלק ממזונות אישה להם היא
23 זכאית (ע"א 300/56 פרידמן; ע"א 51/78; עמ' 47-48 לסיכומיה).

25 267. האיש טען כי האשה לא צירפה כל אסמכתא להוכחת טענותיה בדבר סכומי שכר הטרחה
26 הגבוהים בהם נשאה. מבלי להודות בסכומים הנטענים, טען האיש כי אין להתפלא על סכומים
27 אלה עת עתרה האשה לסכומים מופרכים. ככל שתביעתה תידחה ואף אם תידחה ברובה, הרי
28 שאף הוא זכאי לשכר טרחה בשיעור מסוים מהסכום בו זכה על פי תביעתו הרכושית. לדבריו
29 שכר הטרחה בגין ההליכים המשפטיים, אשר חלק ממנו שילם, ורובו הגדול עתיד לשלם,
30 מסתכם בסך כולל של 330,000 ₪. סעיפים 163-169 לסיכומיו. האיש עתר לחייב את האשה
31 להשיב לו 80% משכר טרחת המומחה בו נשא לבדו בהתאם להחלטות בית המשפט, וזאת בשל
32 הכבדתה על עבודת המומחה בהעלאת טענות שווא והגשת בקשות חוזרות ונשנות לבדוק
33 נושאים שאין להם כל רלוונטיות לסכסוך האמור (סעיפים 170-178 לסיכומי האיש).

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

16 ינואר 2020

תמ"ש 22987-01-14 נ.א. נ' מ.ח.

תמ"ש 26742-07-14

תמ"ש 26534-07-14

268. כפי שצינתי עוד בראשית פסק דין זה, התרשמתי כי הצדדים שניהם הביאו להתמשכות ההליכים דגן שלא לצורך, כל אחד בדרכו, כאשר אכן עיקר האחריות לכך מוטלת על האישה. יחד עם זאת בסופו של יום נמצא חלק מתביעת האישה מוצדקת. לפיכך, אינני מוצא מקום לחייב איש מהצדדים בהוצאות שכר הטרחה של רעהו. מהאמור עולה איפוא, כי על האישה להשיב לאיש מחצית מהסכומים אותם שילם בגין שכר טרחת המומחה, כפי שנקבע בהחלטות קודמות, כי הצדדים יישאו בשכר המומחה בחלקים שווים, עת כמימון ביניים יפרע האיש אף את חלקה של האישה.

סופם של דברים הוא, כי הנני קובע ומורה כדלקמן:

269. הנני מאמץ בזה את חוות דעת המומחה, למעט לעניין שווי זכויות האיש בחברת ד.א. במועד הנישואין, עת הוכחה כאמור בעלותו במלוא מניות חברה זו, להבדיל ממחצית בלבד (עת המחצית האחרת יוחסה לי.כ.), כאמור בסעיפים 24 ו- 64 לעיל.

270. בהתאם לכך, **חלקה של האישה בהשבת המסעדה בתקופת הנישואין**, יעמוד על **מחצית ההפרש שבין שווי החברה במועד הקובע - בסך 2,540,580 ₪**, בצירוף הפרשי הצמדה וריבית כדין מיום 29.12.2009 ועד למועד האיזון בפועל (ראו סעיף 283 להלן); לבין שווי החברה במועד הנישואין - בסך **108,965 ₪**, בצירוף הפרשי הצמדה וריבית כדין מיום 3.9.2001 ועד למועד האיזון בפועל (ראו סעיף 283 להלן).

271. טענת האישה באשר להעברת סך 160,000 ₪ לידי האיש, בין בדרך של נטילת הלוואה ובין בדרך של פדיון חסכוניותה נדחת, וכפועל יוצא מכך אין להביא בחשבון איזון המשאבים יתרת חוב נטענת זו (סעיף 118 לעיל).

272. דירת האיש ברחוב ח., לרבות השבחת הדירה במהלך הנישואין, אינם כלולים באיזון המשאבים, ומכאן שאין לכלול את יתרת הלוואת המשכנתא כפי שעמדה לחובת האיש במועד הקובע לאיזון המשאבים (סעיף 176 לעיל).

273. למען הסר ספק מובהר בזה, כי נדחות כלל טענות הצדדים ובקשותיהם למתן סעד זה או אחר באשר "להברחת" סכומי כסף, סכומי כסף שהיו כנטען בכספות במסעדה, חיוב האיש לשלם דבר מה בגין נכסי קריירה, איזון שלא מחצה על מחצה, פיצוי נזיקי, חיוב בתשלום דמי שימוש ראויים, טענות באשר לזכויות וחובות האישה בדירה או בקשר לדירה שברחוב הח., לרבות הלוואת המשכנתא שנלוותה בגינה, או בכל נכס מקרקעין אחר שלטענתה לאיש זכויות בו (למעט בית המגורים בב.ז.), טענות האיש לזכויות בדירת האישה בר.ג. או בגין דירה זו.

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

16 ינואר 2020

תמ"ש 22987-01-14 נ.א. נ' מ.ח.

תמ"ש 26742-07-14

תמ"ש 26534-07-14

274. הרכב מסוג טיוטה שנת ייצור 1998 אינו בר איזון; רכב מסוג רובר פרילנדר 2008 ורכב סובארו 2007 - יאוזנו נכון לשווים במועד הקובע; מאחר ומהראיות עולה כי רכב הרובר פרילנדר נמכר זה מכבר על ידי האיש לאחר המועד הקובע, ואילו רכב הסובארו נותר לשימוש האישה עד היום, יובהר כי רכב הסובארו יותר ברשות האישה ויירשם על שמה ושווי הרכב ייחשב כנכס העומד לזכותה בעת איזון המשאבים כאמור, בהתאם לשווי במועד הקובע, כפי שצוין על ידי המומחה בתשובותיו לשאלות הבהרה מיום 11.3.19, בסך של 131,404 ש"ח; שווי רכב הרובר שייזקף לזכות האיש יהיה בהתאם למחירון "לוי יצחק" במועד הקובע לאיזון משאבים; בגין העגלה הנגררת תהא זכאית האישה לסך של 2,500 ₪ (סעיף 196 לעיל). כלל הסכומים המפורטים בסעיף זה יישאו הפרשי הצמדה וריבית מהמועד הקובע ועד למועד האיזון בפועל.

275. חשבונות הבנק של הצדדים וזכויותיהם הסוציאליות יאוזנו אף הם בהתאם לחוות דעת המומחה, נספחים 6-7 לחוות הדעת, כאמור בסעיפים 188 ו-192 לעיל.

276. האישה תשיב לאיש מחצית מהסכומים אותם שילם בגין שכר המומחה, כאשר הסכום אותו על האישה לשלם לאיש כאמור יישא הפרשי הצמדה וריבית כדין מיום פסק דין זה ועד למועד הפירעון בפועל.

277. האישה תשלם לאיש סך 29,136 ₪, בצירוף הפרשי הצמדה וריבית כדין מהמועד הקובע ועד למועד הפירעון בפועל, בגין המטלטלין בבית המגורים (סעיף 166 לעיל).

278. האיש מחויב בזה במזונות האישה בסך 15,500 לחודש, החל מיום 20.6.11 (הוא מועד תחילת החיוב על פי פסיקת ביה"ד הרבני האזורי), בצירוף פירעון מלוא ההחזר החודשי של הלוואת המשכנתא, וזאת ועד ליום ביטול צו המדור הספציפי (סעיף 261 לעיל). מסכום החיוב בסעיף זה יופחתו הסכומים אותם פרע האיש עד כה בגין החיוב האמור.

279. היות וכאמור זכאית האישה מהאיש לתשלום במסגרת איזון המשאבים, ומקור הפירעון צפוי להיות מחלקו של האיש בתמורת מכר בית המגורים, ובהתחשב בכך שהדעת נותנת שיידרש זמן מה לשם השלמת הליכי המכר, ימשיך האיש לשלם לאישה את הסכום העיתי בו חויב עד כה, קרי - 15,500 ₪, תוך פירעון מלוא התשלום השוטף על חשבון החזר הלוואת המשכנתא, והביטוחים הנדרשים בגין הלוואה זו, וזאת עד ליום 1.8.20 או עד למועד בו יבוצעו כלל התשלומים על פי פסק דין זה במסגרת האיזון הכולל, לפי המוקדם ביניהם.

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

16 ינואר 2020

תמ"ש 22987-01-14 נ.א. נ' מ.ח.

תמ"ש 26742-07-14

תמ"ש 26534-07-14

280. מהסכומים אותם על האיש לשלם לאישה כאמור לעיל, יופחתו התשלומים אותם פרע ויפרע האיש, בגין ההחלטה למזונות זמניים ופסק דין זה (סעיף 279 לעיל), החל מיום ביטול צו המדור הספציפי 5.3.17.

281. על האישה להשיב לאיש מחצית מהסכומים אותם שילם וישלם, בגין ההחזר החודשי של הלוואת המשכנתא והביטוחים הנדרשים בגין הלוואה זו, אשר נועדו להיפרע החל מיום 5.3.17. הוא יום ביטול צו המדור הספציפי, ונפרעו או יפרעו בפועל על ידי האיש, בצירוף הפרשי הצמדה וריבית כדין ממועד פירעון כל תשלום ותשלום.

282. השיתוף בבית המגורים יפורק על דרך של מכר לכל המרבה במכר. היה ולא יעלה בידי הצדדים למכור את בית המגורים בתוך שלושה חודשים מהיום, רשאי מי מהם המעוניין בכך לפנות אל בית המשפט (במסגרת תמ"ש 22987-01-14) אשר ימנה לבקשתו כונס נכסים לשם ביצוע המכר. האישה זכאית להמשיך ולהתגורר בבית המגורים, עד למכירתו, או עד הוראת בית המשפט בדבר פינויה, לפי המוקדם, כאשר למותר לציין, כי עליה לשאת בכל התשלומים החלים על מחזיק בנכס מקרקעין, לרבות ארנונה, חשמל ומים.

283. לסיום אבהיר את מנגנון ביצוע פסק הדין דנן. הנדבך הכלכלי העיקרי של פסק הדין הוא תשלום אותו על האיש לשלם לאישה, בגין איזון המשאבים, אשר עיקרו נובע מחלקה בהשבת חברת ד.א. - עת חלק מהתשלום נפרע זה מכבר עת האיש שילם לאישה סכומים שונים, מפאת פסיקת המזונות הזמניים, אשר כאמור מאז ביטול צו המדור הספציפי מהווים מקדמה על חשבון החוב הרכושי. אל מול נדבך זה עומד הסכום לו יהיו זכאים שני הצדדים עת יפורק השיתוף בבית המגורים על דרך של מכר. בנסיבות אלו על האיש לפרוע את הסכום אותו עליו לשלם לאישה, בקיזוז התשלומים אותם עליה לשלם לו, כהחזר חלקה בשכר המומחה, מתוך חלקו בתמורת מכר בית המגורים. ככל שלא יהיה די בחלקו בתמורת המכר לשם פירעון מלוא חובו כלפי האישה (והדעת נותנת שחלקו של האיש בתמורת המכר דווקא יספיק לשם פירעון חובו, ואף הרבה למעלה מכך), יפרע האיש את יתרת חובו בתוך 30 יום ממועד סיום חלוקת תמורת מכר בית המגורים.

ניתן היום, י"ט טבת תש"פ, 16 ינואר 2020, בהעדר הצדדים.

נמרוד פלקס, שופט, סגן נשיא